İMAMET

Yazar:

Abdullah TURAN

Türkçe

0000-00-00 00:00:00

İMAMET İMAMET

İMAMET

Biz Ehl-i Beyt dostları İslam'ın temel ilkelerinden bir diğerinin de imamet olduğuna inanıyoruz. Bize göre, imamet makamı aynen nübüvvet makamı gibi ilahi bir makam olup, o makama gelecek kişiyi Allah Teala seçer. Nasıl ki, kullar peygamber seçme hakkına sahip değillerse, imam seçme hakkına da sahip değillerdir.

Biz Ehl-i Beyt dostları, peygamberlerde gerekli olan bütün şartların imamlarda da şart olduğuna ve peygamberlerin varlığını zorunlu kılan gerekçelerin aynen imamların da varlığını zorunlu kıldığına inanıyoruz.

Bize göre; nasıl ki, peygamberler her türlü günah ve hatadan masum olup ilahi ilimle teyit ediliyorlarsa, imamlar da aynen öyledir. Böyle oldukları için de onları ancak Allah tayin edebilir. Çünkü kimin masum olup, nübüvvet veya imamet makamına layık olduğunu ancak Allah bilir. Bu sıfatı kulların teşhis etmesi imkansızdır.

Biz, imamlarla peygamberler arasındaki farkın sadece nübüvvet makamı olduğuna inanıyoruz. Yani, peygamberler nübüvvet makamına sahip olup, ilahi vahiy alarak dinin kurucuları unvanını taşırlar.

İmamlar ise, dinin koruyucusu, uygulayıcısı ve müfessiridirler. İmamlar insanların din ve dünya işlerinde mercii olup, onlara peygamberlerden teslim aldıkları din üzere her hususta önderlik ederler.

Elbette bazı peygamberler peygamberliklerinin yanı sıra imamlık makamına da sahiptirler. Nitekim, Ulu-l Azm peygamberler böyle idiler. Peygamberliklerine ilaveten imamlık makamına da sahiptiler. Ama peygamber olduğu halde imam olmayan peygamberler olduğu gibi, imam olduğu halde peygamber olmayan imamlar da vardır. Nitekim, Adem'den Hatem'e kadar imamlar çoğunlukla böyle olagelmişlerdir.

İşte bunun için biz Ehl-i Beyt dostları, imameti de nübüvvet gibi inanç esaslarından sayıyoruz. Yani bize göre, nasıl ki, peygamberler Allah'ın kulları arasında olan hüccetleri ise, imamlar da Allah'ın kulları arasında aynı konuma sahiptir. Nasıl ki; her insana, Allah'ın peygamberini tanımak ve ona itaat etmek farz ise, peygamberden sonra Allah'ın hücceti olan imamı da tanımak ve ona itaat etmek farzdır.

Biz, hem Ehl-i Beyt, hem de Ehl-i Sünnet kaynaklarında Hz. Resulullah'tan nakledilen: "Zamanının imamını tanımadan ölen kimse cahiliye ölümü ile ölmüştür" hadisinin bu gerçeğe işaret ettiğine inanıyoruz. Biz bu inancımızı, hem Kur'an-ı Kerim'e, hem Hz. Resulullah'ın hadislerine, özellikle de Ehl-i Beyt'ten aldığımız öğretilere dayandırmaktayız.

Hz. İmam Rıza (a.s)'ın aşağıda nakledeceğimiz hadisi, biz Ehl-i Beyt dostlarının imamet inancını en güzel şekliyle ortaya koymaktadır.

Abdulaziz bin Müslim diyor ki: "Hz. İmam Rıza (a.s) ile birlikte Merv şehrinde bulunuyorduk. Oraya girişimizin ilk günlerinde cuma günü camide toplandık, camide imamet konusundan bahsedilip, bu konuda insanların düştüğü derin ihtilaflardan söz edildi.

Bu arada, ben efendime (İmam Rıza'ya) giderek, insanların bu konuda ne konuştuklarını haber verdim. Bunun üzerine, İmam (a.s) gülümsedi, sonra da şöyle buyurdu: "Ey Abdulaziz bin Müslim, onlar cahil kalmış ve görüşlerinde aldatılmışlardır. Allah Teala Peygamberi (s.a.a)'in ruhunu kabzetmeden önce, onun için dinini kamil kıldı ve her şeyin açıklaması olan Kur'an'ı ona indirdi. Onda helalı, haramı, hududu ve insanların bütün ihtiyaç duydukları şeyleri kamil olarak açıklayarak: "...Kitapta hiç bir şeyi eksik bırakmadık...." (1) buyurdu. O Hazret'in ömrünün sonlarında olan Haccet-ül Veda'da ise: "...Bu gün sizin için dininizi kamil kıldım, nimetimi size tamamladım ve İslam'ın sizin için din olmasına razı oldum...." (2) buyurdu. İşte imamet konusu, dinin tamamlanmasındandır.

Hz. Resulullah (s.a.a) da dünyadan göçmeden önce, ümmetine dinin talimatlarını beyan buyurdu. Yollarını onlara açıkladı. Onları hak yolunun ortasında bıraktı. Hz. Ali (a.s)'ı onlara bir örnek ve imam olarak tayin edip, ümmetin muhtaç olduğu hiç bir konuyu açıklamadan gitmedi. Kim, Allah Teala'nın dinini kamil kılmadığını zannederse, Allah'ın kitabını reddetmiş olur, kim de Allah'ın kitabını reddederse, onu inkar etmiş olur.

Acaba onlar, imametin değerini ve onun ümmet içerisindeki mevkiini biliyorlar mı ki, onu seçmek onlara ait olsun?

İmamet makamı, insanların kendi akıllarıyla onu idrak etmelerinden, kendi düşünceleriyle ona ulaşabilmelerinden veya kendi seçenekleriyle bir imam tayin

etmelerinden çok daha yüksek değere, büyük şana ve yüce mevkie sahiptir.

Allah Azze ve Celle, Hz. İbrahim'i nübüvvet ve halillik makamına seçtikten sonra, onu; üçüncü bir makam olarak, imamet makamına tayin etti. Bir fazilet olarak onunla şereflendirdi ve onunla anısını yükselterek: "Ben seni insanlara imam kılıyorum" (3) buyurdu. Hz. Halil (a.s) ise, bunun sevincinden: "Benim zürriyetimden de" dedi. Allah Tebareke ve Teala ise: "Benim ahdim zalimlere ulaşmaz" cevabını verdi. Böylece bu ayet-i kerime, kıyamet gününe kadar, bütün zalimlerin imametini batıl kılıp, bu makamı seçkin insanlara bıraktı.

Sonra Allah Teala, Hz. İbrahim'i yüceleyerek, seçkinlik ve taharet ehli kimseleri onun neslinde karar verdi ve şöyle buyurdu: "Ve biz ona İshak'ı ve Yakub'u bir hediye olarak bahşiş ettik ve hepsini salih insanlardan karar kıldık. Ve biz onları bizim emrimizle hidayet eden imamlar kıldık. Onlara hayır işler yapmalarını, doğrudan namaz kılmalarını ve zekat vermelerini vahyettik ve onlar bize ibadet edenlerdi." (4)

Böylece bu makam, onun zürriyetinde devam ede geldi. Asırdan asra, onu birbirlerinden miras alıp gidiyorlardı. Ta ki, Allah Celle ve A'la bu makamı, Hz. Nebiyy-i Ekrem (s.a.a)'e miras olarak ulaştırarak: "İbrahim (a.s)'a en evla olanlar; ona uyanlar, bu Nebi ve iman getiren kimselerdir. Allah mü'minlerin velisidir" (5) buyurdu.

O halde, imamet makamı o Hazret'e özgü idi. O Hazret de Allah Teala'nın emriyle, Allah Teala'nın ona çizip farz kıldığı şekilde, onu Hz. İmam Ali (a.s)'a bıraktı ve sonra da, Allah Teala'nın: "Ve kendilerine ilim ve iman verilen kimseler, onlara derler ki: "Allah'ın kitabında kıyamet gününe kadar bırakıldınız..." (6) kavli gereğince, o Hazret'in kendilerine ilim ve iman verdiği seçilmiş zürriyetine ait oldu. Dolayısıyla, kıyamet gününe kadar o, yalnızca Hz. Ali (a.s)'ın evlatlarında olacaktır. Çünkü Hz. Muhammed'den sonra artık bir peygamber yoktur. Öyleyse, bu cahiller onu nasıl seçebilirler?!

İmamet, peygamberlerin makamı ve vasilerin mirasıdır.

İmamet, Allah'ın ve Resul'ün hilafeti, Emir-ül Mü'minin Ali'nin makamı, Hasan ve Hüseyin'in mirasıdır.

İmamet, dinin yuları, Müslümanlar'ın düzeni, dünyanın ıslahı ve mü'minlerin izzetidir.

İmamet, İslam'ın gelişen kökü ve yücelen dalıdır.

İmamla namaz, zekat, oruç, hac ve cihad kamil olur, ganimet ve sadakalar çoğalır, had (şer'i ceza) ve ahkam uygulanır, hudut ve sınırlar korunur.

İmam, Allah'ın helalını helal, haramını da haram kılar, şer'i cezaları uygular, Allah'ın dinini müdafaa eder, (halkı) hikmet, güzel öğüt ve üstün delillerle Allah'ın yoluna davet eder.

İmam, gözlerin göremeyeceği ve ellerin ulaşamayacağı bir ufukta doğup, ışınlarını aleme saçan güneşe benzer.

İmam, ışık saçan dolunay, parlak kandil, açık nur, karanlıklar ortasında hidayet yıldızı, şehirlerin ve çöllerin yol gösteren kılavuzu ve helak olmaktan kurtaran bir kurtarıcıdır.

İmam, yüksek tepede yanan bir ateştir, ısınmak isteyene sıcaklık bahşeder. Tehlikeli yerlerde kılavuzdur, ondan ayrılan helak olur.

İmam, yağmur yağdıran bulut, bol sağanak yağmur, ışık saçan güneş, kapsayıcı gölgesi olan gök, döşenmiş yer, bol-bol suyu olan pınar, selin bıraktığı göl ve yerin yeşerttiği yeşilliktir.

İmam, yumuşak huylu arkadaş, şefkatli baba, ikiz kardeş, küçük yavrusuna iyilik yapan anne ve kara günlerde kulların sığınağıdır.

İmam, Allah'ın, yeryüzündeki ve mahlukatı arasındaki emini, kullarına hücceti ve şehirlerindeki halifesidir. (Halkı) Allah'a çağıran ve O'nun belirlediği sınırları savunandır.

İmam, günahlardan tertemiz kılınan, ayıplardan arındırılmış olan, özelliği ilim, nişanesi hilim olan, dinin düzeni, Müslümanlar'ın izzeti, münafıkların öfkesi ve kafirlerin yok edicisidir.

İmam, zamanın yeganesidir. Hiçbir kimse onun makamına ulaşamaz, hiçbir alim onun dengi olamaz. Onun bedeli, misli ve eşi bulunmaz. Bağışlayan Allah'ın fazlı ile, talep ve kesbe dayanmaksızın, bütün faziletleri taşır. Durum böyle iken; kim, İmam'ı tanıyabilir veya özelliklerinin özüne ulaşabilir?

Heyhat, heyhat! İmam'ın makamlarından veya faziletlerinden birini tarif etmekte akıllar yitmiş, zihinler şaşkınlığa düşmüş, beyinler hayran kalmış, hatipler aciz olmuş, şairler yorulmuş, edipler acze düşmüş, fasihler yorulup güçsüzleşmiş, bilginler susup kalmış, hepsi acz ve güçsüzlüğünü itiraf etmiştir.

Şu halde, onu bütünüyle anlatmak, olduğu gibi nitelemek nasıl mümkün olur? Kim, onun yerine geçebilir veya ona olan ihtiyacı giderebilir? Bu nasıl mümkün olur? Oysa İmam, yıldızlar gibi kendisine ulaşmak isteyenlerin elinden ve niteleyenlerin nitelemesinden uzaktır.

Bunlar, bu makamın Resulullah sallallahu aleyhi ve alih'in Ehl-i Beyti'nden

başkasında bulunacağını mı zannediyorlar?

Andolsun, Allah'a, nefisleri onları aldatmış ve onları yanlış arzulara sevk etmiştir. Onlar, sarp ve kaygan olan yüksek bir yere çıkmak istemişler de, ayakları kayarak uçuruma yuvarlanmışlardır. Kendilerince bir imam seçmek istemişler, oysa imam seçmek nerede onların işi olabilir?

İmam, cehaletten uzak alim, hile yapmayan yönetici ve nübüvvet madeni olmalıdır.

Nesebiyle ayıplanmamalı ve soy sop sahibi hiçbir kimse onunla boy ölçüşememelidir.

Kureyş kabilesinden, Haşimi soyundan ve Peygamber ailesinden olmalı; şereflilere şeref vermelidir. Abdülmenaf neslinden gelmelidir.

Coşkun ilme ve kamil hilme sahip, işleri yürütebilen, siyaset bilen, riyasete layık, itaati farz olan, Allah'ın emrini ayakta tutan ve Allah'ın kullarının hayrını isteyen biri olmalıdır.

Allah, peygamberleri ve onların vasilerini (Allah'ın selatı onlara olsun) muvaffak eder, onları sebatlı kılar, başkalarına vermediği gizli ilim ve hikmetlerden onlara verir. İlimleri, zamanlarındaki bilginlerin ilminin üstünde olur.

Allah Teala buyurmuştur ki: "Hakka ulaştıran mı uyulmaya daha layıktır, yoksa doğru yola ulaştırılmadıkça kendisi hidayete ulaşmayan mı? Ne oluyor size? Nasıl hükmediyorsunuz?" (7)

Yine Allah Teala şöyle buyurmuştur: "Hikmeti dilediğine verir. Kime hikmet verilmişse şüphesiz ona çokça hayır verilmiştir. Bundan ancak akıl sahipleri ibret alır."(8)

Talut'un kıssasında da şöyle buyurmuştur: "...Şüphe yok ki, Allah onu, sizin içinizden seçkin kıldı ve onu bilgi ve vücutça sizden üstün yaptı. Allah, mülkünü dilediğine verir." (9)

Davut (a.s)'ın kıssasında da şöyle buyurmuştur: "Davut Calut'u öldürdü. Allah da ona mülk (saltanat) ve hikmet ihsan etti ve ona dilediğinden öğretti." (10)

Resulü'ne de şöyle buyurmuştur: "Allah, sana kitabı ve hikmeti indirdi. Sana bilmediğin şeyleri öğretti ve Allah'ın senin üzerindeki fazlı (lütuf ve ihsanı) pek büyüktür." (11)

Hz. Peygamber (s.a.a)'in Ehl-i Beyt'i, itreti ve soyundan olan İmamlar hakkında da şöyle buyurmuştur: "Yoksa onlar, Allah'ın kendi fazlından insanlara (Peygamber

Ehl-i Beyt'ine) verdikleri şeyler için onlara haset mi ediyorlar? Doğrusu biz İbrahim'in soyuna kitap ve hikmet verdik ve onlara büyük bir mülk (saltanat) de ihsan ettik. Böylece onlardan kimi ona inandı, kimi de ona sırt çevirdi ve çılgın ateş olarak cehennem onlara yeter." (12)

Allah Azze ve Celle bir kulu, kullarının işini yönetmek için seçtiğinde bu iş için onun göğsünü genişletir, hikmet çeşmelerini kalbine yerleştirir, ona ilim ilham eder. Artık bundan sonra hiçbir sorunun cevabında aciz kalmaz, onda doğrudan şaşmaz. O, masumdur; daima ilahi tevfik, sebat ve teyitten yararlanarak, hata, sürçme ve çirkinlikten emin olur. Allah bu özellikleri, kullarına üstün hücceti ve yaratıklarına şahidi olsun diye, ona tahsis kılar. Bu Allah'ın bir fazlıdır, dilediğine verir, Allah gerçekten büyük fazıl sahibidir.

Acaba onların böyle birini tanımaya güçleri yeter mi ki, onu seçsinler? Veya onların seçtikleri kimseler, bu özellikleri taşıyabilir mi ki, onu öne geçirsinler?

Andolsun Allah'ın Beyti'ne ki, onlar haktan çıkmışlar ve bilmiyorlarmışçasına Allah'ın Kitabı'nı sırtlarına atmışlardır. Oysa, hidayet ve şifa Allah'ın Kitabı'ndadır. Onlar O'nu bırakıp, kendi heva ve heveslerine uymuşlardır. Allah da onları kınamış ve onları gazap ve helaketin beklediğini belirterek şöyle buyurmuştur: "Allah'tan bir hidayet olmaksızın, kendi heva ve heveslerine uyanlardan daha sapık kim olabilir? Allah zalim bir kavmi hidayet etmez." (13)

Yine şöyle buyurmuştur: "..Yazıklar olsun onlara, Allah onların amellerini saptırmıştır." (14)

Yine buyurmuştur: "Bu Allah katında ve iman edenlerin nezdinde en büyük suçtur. İşte Allah her kibirli ve tuğyankar kalbi böylece mühürler." (15) Allah'ın selatı ve çoklu selamı Muhammed'e ve onun Ehl-i Beyt'ine olsun." (16)

Ehl-i Sünnet'in İmamet Anlayışı

Ancak buna karşılık Ehl-i Sünnet kardeşlerimiz, imamet konusunu İslam'ın inanç esaslarından saymayıp, onun İslam'ın fer'i hükümlerinden biri olduğunu, imamlarda masumluk, ilahi ilim ve ilahi tayin gibi şartların gerekmediğini, Hz. Resulullah'tan sonra imamet işinin halkın kendi seçimine bırakıldığını ve imametin toplumun tümünün veya toplumun ileri gelenlerinin seçimi ile ve hatta silah zoruyla bile yönetimin ele geçirilmesiyle tahakkuk bulduğunu savunmaktalar.

Ehl-i Sünnet'in önde gelen alimlerinden olan Teftazani şöyle yazıyor: "Eğer imam ölür ve şartlarına haiz olan biri, biat ve istihlaf olmaksızın, imamet makamını ele geçirir, şevketi ile insanları kendine itaat ettirir ve onları kontrolü altına alırsa, onun hilafeti sabit olur. Bu kişi, fasık veya cahil biri olsa da, en güçlü görüşe göre hüküm aynıdır.... Bu durumda eğer zor kullanarak üstünlük sağlama yoluyla birinin imameti tespit olur, sonra da başka biri gelip ona galip olursa, birincisinin imameti

düşer ve sulta bulan ikincisi imam olur. Ayrıca imam, fasık olmak veya bayılmakla imametten düşmez." (17)

Ehl-i Beyt Taraftarlarıyla Ehl-i Sünnet'in İmamet Anlayışındaki Farklılıklar

Buna göre, biz Ehl-i Beyt dostları imamet konusunda Ehl-i Sünnet kardeşlerimizden şu üç hususta ayrılmaktayız:

1- İmam insanlar tarafından değil, Allah tarafından seçilmeli,

2- İmamın ilmi ilahi ilimden kaynaklanıp hatasız olmalı,

3- İmam günahtan masum olmalıdır.

Elbette bizim inancımıza göre, masumluk makamı sadece imamlara ve peygamberlere mahsus değildir. Zira biz, Hz. Fatime (a.s) ve Hz. Meryem (a.s) gibi mübarek zatların da masum olduğuna inandığımız halde, onların peygamber veya imam olmadıklarını bilmekteyiz. Belki Allah'ın has kulları arasında diğer masum insanlar da bulunabilir.

Yukarıdaki açıklamalarımızın, biz Ehl-i Beyt dostlarıyla, Ehl-i Sünnet kardeşlerimiz arasında olan imamet anlayışındaki farkı gözler önüne sermek açısından yeterli olduğu kanısındayız.

Şimdi genel anlamda imameti zorunlu kılan akli ve nakli delillerle, yine biz Ehl-i Beyt dostlarının inancı olan, Hz. Resulullah'tan sonra ilahi imam ve hüccetlerin Hz. Ali ve onun on bir evladı olduğunu ispatlayan delillere kısaca bir göz atalım.

Elbette bizim kitabımız, özet niteliğini taşıdığı için, konu hakkında daha geniş bilgi edinmek isteyen kardeşlerimizin, konu hakkında telif edilmiş olan, daha geniş eserlere baş vurmaları gerekmektedir.

İMAMETİ ZORUNLU KILAN AKLİ DELİLLER

1- Beşerin İlahi Öndere Olan İhtiyacı İmameti Zorunlu Kılıyor

Nübüvvet bölümünde zikrettiğimiz peygamberlerin varlığını zorunlu kılan akli deliler, aynen imamların varlığını da zorunlu kılmaktadır.

Şöyle ki; nübüvvet bölümünde beşerin layık olduğu kemale erip yaratılış gayesine ulaşması için, ona yol gösterecek, herkesi sahip olduğu istidada göre terbiye edecek ilahi elçilerin gönderilmesinin zorunlu olduğunu ve sonsuz hikmet ve şefkat sahibi Cenab-ı Hakk'ın beşerin bu ihtiyacını ihmal edip, görmezlikten gelmesinin mümkün olmadığını akli delillerle ispatlamıştık.

Öte yandan biliyoruz ki, beşerin bu ihtiyacı belli bir zamana ait olmayıp, her zaman

için söz konusudur. Yani her zaman beşerin bu ihtiyacı vardır. Dolayısıyla yeryüzü hiçbir zaman ilahi hüccetten yoksun kalamaz. Her zaman için beşerin bu ihtiyacını karşılayacak ilahi hüccetin bulunması zorunludur.

Peygamber hayatta bulunduğu zaman, bizzat kendisi beşerin bu ihtiyacını karşılar. Fakat peygamberin bulunmadığı yer ve dönemlerde durum nasıl olmuştur? Acaba Allah Teala beşeri kendi başına bırakıp onların bu ihtiyacını ihmal mı etmiştir?

Geçmiş ümmetlere baktığımızda devamlı olarak bu ihtiyacın karşılandığını görmekteyiz. Yani, devamlı olarak, ya toplumun içerisinde bir ilahi peygamber olagelmiştir, ya da o ilahi peygamberin vasisi ve halifesi niteliğinde olan bir zat bu sorumluluğu uhde edinip, insanların mercii olagelmiştir.

Şimdi kendi dönemimize dönelim. Şüphe yok ki, İslam dini en son ilahi dindir. İslam dininden sonra başka bir din gelmeyecek ve İslam peygamberinden sonra bir ilahi peygamber zuhur etmeyecektir.

Bu durumda peygamberlik makamının son bulması, ancak o zaman peygamber gönderme hikmet ve gerekçesiyle bağdaşabilir ki, İslam dini beşerin bu hususstaki bütün ihtiyaçlarını tam anlamıyla karşılayabilsin. Aksi taktirde Allah Teala beşerin bu ihtiyacını ihmal edip, onları kendi başına koymuş olur ki bu, Allah'ın hikmet ve sonsuz şefkatiyle bağdaşmaz.

Bazıları, Allah Teala'nın beşerin bu ihtiyacını, son peygamberi Hz. Hatim-i Risalet vasıtasıyla bize gönderdiği ve korunmasını bizzat kendisinin garanti ettiği kitabı (Kur'an-ı Kerim) aracılığıyla temin ettiğini iddia edebilirler.

Ancak açıktır ki, Kur'an-ı Kerim, sadece İslam dininin ana hatlarını bize beyan etmektedir. Kur'an'ın zahirinden İslam'ın bütün ahkamı anlaşılmamaktadır.

Meselâ, Kur'an'da namaz, oruç, hac, zekat ve benzeri bir çok şeyler emredilmiştir. Ama onların açıklaması ve tafsilatı Kur'an'da mevcut değildir. Dolayısıyla da İslam'ın anayasası niteliğinde olan Kur'an-ı Kerim'in açıklanmasıyla, İslam'ın hükümlerinin tafsilat ve teferruatının beyan edilmesi görevi, Allah'ın Resulü'ne ait olduğu da bizzat yine Kur'an'da belirtilmiştir. "...Sana da Kitabı (Kur'an'ı) indirdik ki, insanlara, onlara nazil olan şeyi açıklayasın. Umulur ki, tefekkür ederler." (18)

Fakat, acaba o zamanda bulunan şartlar Hz. Resulullah'a bu vazifesini tam olarak yerine getirmesine imkan verdi mi?

Hz. Resulullah'ın dönemine baktığımızda şartların öyle de müsait olmadığını ve Hazret'in bu imkana tam manasıyla sahip olmadığını görmekteyiz.

Hazret ömrünün çoğunda İslam düşmanlarının baskısı altında olup, vakt-i şerifinin büyük bir bölümünü İslam düşmanlarıyla savaşmakta geçirmiştir. Bu ise Hazret'in

ilahi öğretiyi tam manasıyla insanlara ulaştırmasını zorlaştırmıştır.

Bundan başka Hazret'in ulaştırdığı miktarın da korunması garanti altında değildi. Yani, Kur'an-ı Kerim'in aksine, Hz. Resulullah'ın sünnet olarak ulaştırdığı miktarın mahfuz kalacağına ilahi bir garanti yoktu. Nitekim öyle de olmuştur. Hz. Resulullah'tan sonra İslam ümmeti arasında en basit bir konu olup, her gün insanların gözü önünde cereyan eden, Hazret'in abdest alma şeklinde bile ihtilafa düşülmüş ve ashabın her biri ayrı bir şey nakletmeye kalkışmıştır. Hiçbir menfaat söz konusu olmayan bir konuda, böyle bir ihtilafa düşüldüğüne göre, menfaat ve çıkar söz konusu olan konularda, neler olabileceğini söylemeye bile gerek kalmıyor.

İslam ümmeti arasında meydana gelen bunca ihtilaflar ve Hazret'in kendi tabiriyle yetmiş iki fırkadan daha fazlaya varan gruplaşma ve bölünmeler, bunun en bariz kanıtıdır. O halde Hz. Resulullah'ın sünneti de bu ihtiyacı tam olarak karşılamamaktadır.

Bundan başka, Kur'an-ı Kerim'in ayetlerinin anlamı herkes tarafından tam olarak bilinmemektedir. Kur'an-ı Kerim'in kendisi, ayetlerinin bir bölümünün müteşâbih olduğunu ve onların te'vilini ancak Allah ve ilimde kökleşmiş kimselerin bilebileceğini vurguluyor. Kur'an-ı Kerim'in müteşâbih ayetlerinin anlamını tam manasıyla bildiğini İslam ulemasından hiçbir kimse iddia etmemiştir, edemez de.

Peki bu ayetler niçin nazil olmuştur? Her halde, Allah kullarına muamma demek istemiyordu. O halde İslam ümmeti arasında bunların anlamını bilen birileri olmalıydı.

Hz. Hatim-i Risalet'in kendisi hayatta iken bunları insanlara açıklayabilirdi. Ama Hazret'ten sonraki dönemlerde ne olacaktı? Elbette bunun için bir yol bulunmalıydı. Bundan şu sonuç çıkar: Allah Teala beşerin bu ihtiyacına cevap verecek bir yolu kesin olarak İslam'ın metninde koymuştur. Bu yol, kesin olmalıdır ve hata ve sapmalardan masum olmalıdır. Bu yol, Hz. Resulullah'tan sonra ortaya çıkan boşluğu tam manasıyla doldurmalı ve Allah'ın hüccetini herkese tamamlamalıdır.

İşte bizim inancımıza göre, Hz. Resulullah'tan sonraki dönemlerde bu yol, ancak ilahi ilimle teyit olan masum imamların varlığıyla temin olur. Bu yol, hem Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin, hem de biz Ehl-i Beyt dostlarının kaynaklarında mütevatir olarak Hz. Resulullah'tan nakledilen Kur'an ve Ehl-i Beyt yoludur.

İşte Hz. Resulullah'ın: "Ben sizin aranızda iki paha biçilmez emanet bırakıyorum. Onların biri diğerinden büyüktür. O Allah'ın kitabıdır. O gökle yer arasında olan Allah'ın ipidir. Ona sımsıkı sarılın. Diğeri de benim İtretim ve Ehl-i Beyt'imdir. Onlar, kıyamette Havz-i Kevser başında tekrar bana dönünceye kadar, asla birbirlerinden

ayrılmazlar. Onlara sarıldığınız müddetçe, asla sapmazsınız" (19) hadisi, bize; bu yolu ve bu yolun masum olup, doğruluk açısından kesin garanti altında olduğunu göstermektedir.

Kısacası, peygamberliğin son bulması, ancak nübüvvet dışında peygamberde bulunan bütün özelliklere sahip olan bir imamın tayin edilmesiyle hikmete uygun olabilir. Akıl bunu emrediyor. Aksi taktirde, Allah Teala'nın beşerin en zorunlu ihtiyacını görmezlikten gelmesi doğar ki, bu ilahi hikmet ve şefkatle bağdaşmaz.

İşte Hz. İmam Rıza (a.s) bu hakikate işaret ederek şöyle buyurmuştur: "Biz hiçbir fırka ve hiçbir milletin bir önder ve liderleri olmadan hayatta kaldıklarını görmemekteyiz. Zira onlar din ve dünya işlerinde bir öndere muhtaçtırlar. O halde Hekim olan Allah'ın hikmetinde yaratıklarını bir önder ve liderleri olmaksızın kendi başlarına bırakması caiz değildir...."(20)

2- İlahi Lütuf İmameti Gerektirir

Kelam ilminde risalet ve imamet konusu ele alınmış ve her ikisinin de lütuf ilkesi gereği, Cenab-ı Hakk'a vacip olduğu vurgulanmıştır.

Büyük kelamcı Şeyh Tusi "Fusûl-ül Akaid" adlı kitabında şöyle der: "İmamın varlığı lütuftur. Lütuf ise Allah Teala'ya vaciptir." (21)

Lütuf, insanın yapması gereken işte zorunlu olan yardıma ve yapmaması gereken işte de, onu o işten alıkoyan zorunlu engelleyiciye denir. Öyle ki, o yardım olmadan o işi yapamaz ve o engelleyici olmadan da o işten sakınamaz. Dolayısıyla lütuf, gerekli imkanların hazırlanması, gerekli bilginin verilmesi ve amelde gerekli önderliğin yapılması olmak üzere, üç kademeyi içerir.

Bu durumda başı boş bırakılmayıp sorumlu kılınan ve sorumluluk alanı nübüvvet yoluyla belirlenen insana, amel açısından da gerekli önderliğin yapılması gerekir. Aksi taktirde, onun bu sorumluluğunun uhdesinden gelmesini ondan beklemek, hikmete uygun bir beklenti olamaz. Allah Teala'nın rahmet ve şefkat sıfatı da bunun gereğini yerine getirmesini gerektirir. O halde insanlara amelde önderlik yapacak imamın varlığı zorunludur.

Cenab-ı Peygamber'in kendi hayat döneminde bunu, o Hazret'in bizzat kendisi yerine getirirdi. O Hazret'ten sonraki zamanlar için de aynı ihtiyaç söz konusu olduğu için, o Hazret'ten sonra da böyle önderlerin olması zorunludur. Böyle bir önderliğe imamet ve bu görevi ifa eden kimseye de imam denir. O halde her türlü hata ve günahtan masum olan imamın varlığı zorunludur ve lütuf olduğundan dolayı Allah Teala onu ihmal etmez. (22)

Büyük filozof İbn-i Sina ve Sadr-ül Müteallihin hem risalet, hem de imamet konusunda aynı ilkeye dayanarak imamet ve risaletin zorunluluğunu

ispatlamışlardır. (23)

Bu konuda ayrı akli deliller de zikredilmiştir. Bizim maksadımız ihtisar olduğundan bu kadarıyla iktifa ediyoruz.

İmamet Konusunun Akli Yönden Tartışıldığı İki Hadis

Burada Hz. İmam Sadık (a.s)'ın öğrencilerinden olan Hişam bin Hakem ile Amir bin Ubeyde ve bir Şamlı arasında geçen imametin gerekliliği ile ilgili tartışmayı nakletmeyi uygun buluyoruz.

1- Yunus bin Yakup dedi ki: "Hz. Ebu Abdullah İmam Sadık (a.s)'ın nezdinde ashabından bir grup bulunuyordu. Bunların arasında Humran bin A'yun, Muhammed bin Numan, Hişam bin Salim ve Tayyar ile aralarında genç yaşta olan Hişam bin Hakem'in de bulunduğu bir topluluk vardı.

Bu arada Hz. İmam Sadık (a.s) Hişam'a yönelerek: "Ey Hişam, Amir bin Ubeyde'ye ne yaptığını ve nasıl soru sorduğunu bana bildirir misin?" dedi.

Hişam: "Ey Resulullah'ın oğlu, ben sizin büyüklüğünüzden etkileniyorum, sizden utanıyor ve sizin önünüzde konuşamıyorum" dedi.

Bunun üzerine, Hz. İmam Sadık (a.s): "Size bir şey emrettiğim zaman onu yapın" buyurdu.

Hişam: "Bana, Amir bin Ubeyde'nin durumu ve Basra Mescidi'ndeki toplantıları ulaştı ve bu olay bana çok ağır geldi. Dolayısıyla hareket ettim. Cuma günü Basra'ya varıp, Basra Mescidi'ne gittim. Kendimi, aralarında Amir bin Ubeyde'nin de bulunduğu kalabalık bir topluluk içerisinde buldum. O, yünden olan siyah bir izar giyinmiş ve bir diğerini de rida olarak omzuna atmıştı. Orada bulunanlar, ona soru soruyorlardı. Ben orada bulunanlardan ayrılarak bana yol vermelerini istedim. Onlar da ayrılarak bana yol verdiler. Ben, o topluluğun sonlarında iki diz üzere oturarak: "Ey alim, ben yabancı bir insanım, benim bir konuyu sormama müsaade eder misin?" dedim.

O bana: "Sorunu sor" dedi.

Bunun üzerine ben ona: "Acaba senin gözün var mıdır?" dedim.

O bana: "Ey oğlum, bu nasıl bir soru, gördüğün bir şeyi nasıl soruyorsun?" dedi.

Ben ona: "Benim sorum böyledir" dedim.

O: "Sorunu sor gerçi, sorun bir nevi aptallıktır" dedi.

Ben ona: "O sorumu cevaplandır" dedim.

O bana: "Sorunu sor" dedi.

Ben: "Gözün var mı?" dedim.

O: "Evet vardır" dedi.

Ben ona: "Onunla ne yapıyorsun?" dedim.

O: "Onunla renkleri ve şahısları görüyorum" dedi.

Ben ona: "Burnun var mı?" dedim.

O: "Evet vardır" dedi.

Ben ona: "Onunla ne yapıyorsun?" dedim.

O: "Onunla kokuları kokluyorum" dedi.

Ben ona: "Ağzın var mı?" dedim.

O: "Evet vardır" dedi.

Ben ona: "Onunla ne yapıyorsun?" dedim.

O: "Onunla tatları tadıyorum" dedi.

Ben ona: "Kulağın var mı?" dedim.

O: "Evet vardır" dedi.

Ben ona: "Onunla ne yapıyorsun?" dedim.

O: "Onunla sesleri duyuyorum" dedi.

Ben ona: "Senin kalbin var mı?" dedim.

O: "Evet vardır" dedi.

Ben ona: "Onunla ne yapıyorsun?" dedim.

O: "Onunla bu organlarıma gelen her şeyi birbirinden ayırıyorum" dedi.

Ben ona: "Bu organlar kalpten müstağni olamazlar mı?" dedim.

O: "Hayır olamazlar" dedi.

Ben ona: "Bu nasıl olabilir, oysa bu organlar sapa sağlamdırlar?" dedim.

O: "Ey oğlum, organlar kokladığı, gördüğü, tattığı ve duyduğu bir şey hakkında şüpheye düşerse, onu kalbe irca ettirir. İşte kalptir ki, yakini sağlamlaştırır ve şüpheyi de yok edip giderir" dedi.

Hişam diyor; bunun üzerine, ben ona: "O halde, Allah Teala kalbi, organların şüphesini gidermek için karar kılmıştır" dedim.

O: "Evet öyledir" dedi.

Ben ona: "Demek ki, kalbin varlığı zorunludur, aksi taktirde organlar yakine kavuşamazlar" dedim.

O: "Evet" dedi.

Bunun üzerine, ben ona: "Ey Ebu Mervan, Allah Teala senin organlarını kendi başına bırakmamış ve onlara doğruyu gösterecek ve şüpheye düştükleri konularda, onlara yakin kazandıracak bir imam tayin etmiş de, acaba bütün bu insanları şaşkınlıkları, şüpheleri ve ihtilafları konusunda kendi başlarına mı bırakmış? Onlara şüpheler ve şaşkınlıklarda baş vuracakları bir imam tayin etmemiş mi? Oysa, senin organların için imam tayin etmiş ve sen kendi şaşkınlık ve şüphelerinde ona baş vuruyorsun" dedim.

Hişam diyor; bunun üzerine, Ebu Ubeyde sustu ve artık bir şey söylemedi ve bir süreden sonra başını kaldırarak bana: "Sen Hişam bin Hakem misin?" dedi.

Ben ona: "Hayır" cevabını verdim.

O: "Öyleyse, onun derslerine katılan birisin" dedi.

Ben: "Hayır" dedim.

O: "Peki neredensin?" dedi.

Ben: " Kufe'denim"dedim.

O: "Şu halde, sen onun kendisisin?" dedi ve beni yanına çağırıp yerinden kalkarak, kendi yerinde oturttu ve ben oradan ayrılıncaya kadar, hiçbir şey konuşmadı".

Hişam diyor; bu arada Hz. Ebu Abdullah İmam Sadık (a.s) gülümsedi ve bana yönelerek: " Bunları sana kim öğretmiştir ey Hişam?" dedi.

Ben: "Bunlar, sizden alıp tertiplediğim şeylerdir" dedim.

Bunun üzerine İmam (a.s): "Andolsun Allah'a ki, bunlar, İbrahim ve Musa peygamberin suhufunda yazılmıştır" dedi."(24)

2- Bu tartışmanın bir benzeri de yine Hişam bin Hakemle Şamlı bir alim arasında geçmiştir. Hz. İmam Sadık (a.s) ile bir grup ashabı huzurunda Şamlı alim ile Hişam arasında geçen bu tartışma şöyledir:

Hişam: "Ey Şamlı, Rabbin mi yaratıklarının çıkarını daha çok gözetler, yoksa onların kendileri mi çıkarlarını daha çok kollarlar?"

Şamlı: "Rabbim daha çok gözetler"

Hişam: "Rabbin bu gözetlemesi sonucu onlar için ne yapmıştır?"

Şamlı: "Rabbim onların bölünüp tefrikaya düşmemeleri, onların arasında ülfet kurup onların eğriliklerini düzeltmesi ve onlara Rableri'nin farzını bildirmesi için, hüccet ve delil tayin etmiştir"

Hişam: "O delil kimdir?"

Şamlı: "Resulullah'tır"

Hişam: "Resulullah'tan sonra kimdir?"

Şamlı: "Kitap ve sünnettir"

Hişam: "Acaba Kitap ve sünnet bu gün aramızda bulunan ihtilafları gidermeye yararlı olabiliyor mu?"

Şamlı: "Evet"

Hişam: "Öyleyse, benle sen neden ihtilafa düşmüşüz ve sen ihtilaf ettiğimiz konularda bahsetmek üzere Şam şehrinden buraya kadar gelmişsindir?"

Yunus diyor: " Şamlı sustu ve cevap vermedi." Bu arada, Hz. İmam Sadık (a.s) Şamlı'ya dönerek: "Ne oldu sana, niçin konuşmuyorsun?" dedi.

Şamlı: "Eğer, ihtilafımız yoktur dersem yalan konuşmuş olurum ve eğer, Kitap ve sünnet aramızdaki ihtilafları giderir dersem, batıl bir söz söylemiş olurum. Çünkü onları çeşitli yorumlarla yorumlamak mümkündür. Eğer, her birimizin hak olduğunu iddia ettiği halde, ihtilaf ettiğimizi söylersem, Kitap ve sünnet bize bir yarar sağlamaz. Ancak bu benim onun aleyhine olan hüccetimdir.

Bu arada, Hz. İmam Sadık (a.s) Şamlı'ya: "Şimdi sen ondan sor. Onun dolu olduğunu göreceksin" dedi.

Şamlı Hişam'a yönelerek: "Ey falan, yaratıkların çıkarını kim daha çok gözetler Rableri mi, yoksa kendileri mi?" dedi.

Hişam: "Rableri onların kendilerinden daha çok onların çıkarını gözetler" dedi.

Şamlı: "Acaba, Allah onların sözlerini bir araya toplamak, eğriliklerini düzeltmek ve onların batıl ve hak sözleri hakkında onlara bilgi vermek için, bir kimseyi tayin etmiş midir?" dedi.

Hişam: "Resulullah (s.a.a)'in zamanında mı yoksa şimdi mi?" dedi.

Şamlı: "Resulullah'ın zamanında Hz. Resulullah idi. Şimdi kimdir?" dedi.

Hişam: "Babaları yoluyla ceddinden miras aldığı ilimle bize göklerin (ve yerin) haberini veren, halkın kendine göçüp geldiği, işte bu oturan zattır" dedi.

Şamlı: "Ben bunu nasıl bilebilirim?" dedi.

Hişam: "Ne istersen ona sor" dedi.

Şamlı: "Özrümü kestin. Şimdi sormak benim hakkımdır" dedi.

Bu arada, Hz. Ebu Abdullah İmam Sadık (a.s) ona yönelerek: "Ey Şamlı, ben sana yolculuğunun nasıl geçtiğini ve yolunun nasıl olduğunu bildireyim. Senin yolculuğun böyle-böyle geçti ve yolun böyle-böyle idi" dedi.

Bunun üzerine, Şamlı İmam'a dönerek: "Doğru söyledin, ben şimdi Allah'a İslam getirdim (İslam dinine girdim)" dedi.

Hz. İmam Sadık (a.s): "Hayır, sen şimdi Allah'a iman getirdin (mü'min oldun). İslam imandan öncedir. İslam bağı ile Müslümanlar birbirlerinden miras alır ve evlilikleri caiz olur. İman ile de, ilahi mükafatı hak ederler" dedi.

Şamlı: "Doğru söyledin, ben şimdi şehadet getiririm ki, Allah'tan gayri kulluğa layık bir ilah yoktur, Muhammed (s.a.a) de onun resulüdür ve sen ise, vasilerin vasisisin" dedi." (25)

Dipnotlar

---

(1)- En'am: 38

(2)- Maide: 3

(3)- Bakara: 124

(4)- Enbiya: 72

(5)- Al-i İmran: 68

(6)- Rum: 56

(7)- Yûnus: 35

(8)- Bakara: 269

(9)- Bakara: 247

(10)- Bakara: 251

(11)- Nisa: 113

(12)- Nisa: 53, 54

(13)- Kasas: 50

(14)- Muhammed: 8

(15)- Mü'min: 35

(16)- Usul-u Kafi c. 1s. 199

(17)- Bkz. El- Ahkam-üs Sultaniye Ebu Ya'la'nın s. 40 ve Şerh-i Makasid kitabının ilgili bölümü

(18)- Nahl: 44

(19)- Sünen-i Tirmizi: 2718, 3720 ve Müsned-i Ahmet: 10707 numaralı hadisler ve.....

(20)- İlel-üş Şerayi c. s. 183, Bihar-ül Envar c. 23 s. 32

(21)- Fusûl-ül Akaid s. 36

(22)- Bkz. Temhid-ül Usul s. 446

(23)- Bkz. Şifa S. 441 İbn-i Sina'nın ve El- Mebde vel Mead s. 173 Sadr-ül Müteallihin'in Şevahid-ür Rübubiyye s. 359

(24)- Usul-u Kafi c.1 s. 170

(25)- Usul-u Kafi c. S. 172

İMAMETİ ZORUNLU KILAN NAKLİ DELİLLER

Kur'an'da İmamet

Kur'an-ı Kerim'e baktığımızda imamet makamının aynen nübüvvet makamı gibi ilahi iradeden kaynaklanan bir makam olduğunu görmekteyiz.

Şöyle ki; Kur'an-ı Kerim sadece İslam ümmetinde değil, geçmiş ümmetlerde de imamın bir ilahi sünnet olarak bizzat Allah Teala tarafından tayin edildiğini beyan etmektedir.

Kur'an-ı Kerim, bazı ayetlerinde, nübüvvet makamının yanı sıra imamet makamını da, bir hakikat olarak ortaya koymuş ve ilahi iradeyle kişilerin bu makama getirildiğini, hatta bazı peygamberlerin ancak bir takım zor imtihanlardan geçtikten sonra bu makama gelme liyakatini kazandıklarını ve bu makamın ilahi bir ahid olarak, zalimlere ulaşmayacağını beyan buyurmuştur.

Kur'an-ı Kerim'in bazı ayetlerinde de, bazı peygamberlerin bizzat Allah tarafından imamet makamına tayin edildiğinden söz edilmiştir. Bu ayetler, imamet makamına gelecek kişinin bizzat Cenab-ı Hak tarafından seçildiğini açıkça göstermektedir. Şimdi bu ayetlerden bazılarına kısaca bir göz atalım.

1- Hz. İbrahim'in İmamet Makamına Tayin Edilişi

Hz. İbrahim (a.s)'ın imamet makamına tayin edilişini açıklayan ayetler imamet makamının ilahi bir makam olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Allah Teala bu konuda şöyle buyuruyor: "Rabbi İbrahim'i bir takım emirlerle denemiş, o da onları yerine getirmişti. Allah, "seni insanlara önder kılacağım" demişti. O "soyumdan da" deyince, "zalimler benim ahdime erişemez" buyurmuştu."(26)

Görüldüğü üzere, Cenab-ı Hak Hz. İbrahim'i bir takım zor imtihanlardan geçirdikten ve o Hazret de o imtihanlardan başarıyla geçtikten sonra böyle bir makama getirmiş ve Hazret'in o makamı kendi zürriyeti için talep etmesinin cevabında da, bu makamın kendi ahdi olduğu ve zalim sayılan kimselerin (günah ehli olan kimselerin) böyle bir makama gelemeyeceğini açık ve net olarak o Hazret'e bildirmiştir. Bunun anlamı şudur: "Ancak senin gibi zor imtihanlardan geçerek senin derecende olan kimseler böyle makama gelebilir. Senin gibi olmayanlar ise, bu makama layık değil ve ulaşamazlar."

Bilindiği üzere, mezkur ayette geçen Hz. İbrahim'in imtihanlarından maksat, Hazret'in ateşe atılması, Şam'dan Hicaz'a hicret ederek kendi ailesini yalnız başına Allah'ın emri gereği o kuru çölde bırakması ve ihtiyar yaşında oğlu İsmail'i Allah yolunda kurban etmeye gitmesi gibi zor imtihanlardır.

Bütün bu imtihanlar, Hazret'in nübüvvet makamına ulaşmasından sonra gerçekleşmiştir. Demek ki, Hazret nübüvvet makamına ulaştıktan sonra bu gibi zor imtihanlardan geçmek suretiyle imamet makamına liyakat kazanmıştır. İşte bu ayet, imamet makamının önemini ve imamet makamına ulaşacak kimselerde hatta nübüvvet makamında aranan şartlardan daha ağır şartlarının arandığını göstermeye yeterlidir.

Zaten bizim de iddiamız imamet makamının aynen nübüvvet makamı gibi ağır bir ilahi makam olduğu ve o makama gelenlerde nübüvvet makamına gelen kimselerde aranan şartların arandığıdır. İşte bu ayet hem başlangıcı hem de sonu itibariyle bunu tam anlamıyla ortaya koymaktadır.

2- Bazı Peygamberlerin Allah Tarafından İmamet Makamına Getirildiğini Açıklayan Ayetler

Kur'an-ı Kerimde bazen de imamet makamından hilafet makamı olarak söz edilmiş ve bu makama gelen kimseyi de Allah Teala'nın kendisinin tayin ettiği belirtilmiştir. Hz. Davud'un imamet makamına getirilişi bunun bir örneğidir.

Kur'an-ı Kerim'de Hz. Davud (a.s)'dan şöyle söz edilmektedir: "Ey Davud! Biz seni yeryüzünde halife kıldık. Öyleyse, sen insanlar arasında hak ve adalet ile hükmet...." (27)

Görüldüğü üzere, bu ayet-i kerimede masum olup, nübüvvet makamına ulaşmış olan Hz. Davud'u bizzat Allah Teala'nın kendisi imamet ve hilafet makamına tayin ettiğinden bahsedilmektedir. O halde bu ayet de bizim, imamın masum olması ve Allah tarafından tayin edilmesi gerektiğine dair olan inancımızı doğrulamaktadır.

Keza, Hz. Talut'un imamet makamına bizzat Allah Teala tarafından tayin edildiğini açıklayan ayetler, imamet makamının ilahi bir makam olduğunu ve o makama getirilecek kişide ilahi ilim sahibi olmak gibi özel şartlar arandığını açıkça gözler önüne sermektedir.

Allah Teala şöyle buyuruyor: "Peygamberleri onlara: "Allah size şüphesiz, Talut'u hükümdar olarak gönderdi" dedi.

Onlar: "Nasıl o bize hükümdar olabilir? Oysa biz iktidara daha lâyığız, o zengin de değildir" dediler.

Peygamberleri: "Doğrusu Allah onu sizin içinizden seçkin kıldı. Ona fazla ilim verip, vücutça güçlü kıldı" dedi. Allah, hükümdarlığı dilediğine verir. Allah, imkanları bol olan ve sonsuz ilim sahibidir." (28)

Görüldüğü üzere, bu ayet-i kerimede Hz. Talut'un bizzat Allah Teala tarafından imamet makamına seçildiği ve bunun sırrının da, o Hazret dışındakilerin imamet

makamına gelecek kişilerde aranan şartlardan yoksun olmaları olduğu kaydedilmiştir.

Ayrıca, bu ayetten önceki ayette açıklanan; o zamanın İsrailoğulları'nın kendilerine imam tayin edilmesi için peygamberlerine müracaat etmeleri, imamet makamına ancak ilahi tayin ile gelinebileceğinin ayrı bir kanıtıdır.

Çünkü, imamet makamına halkın kendi seçimi veya ümmetin ileri gelenlerinin kararı ile gelmek caiz olsaydı, onlar bu hususta peygamberlerine müracaat etmez ve kendi kendilerine bir önder tayin ederlerdi. Özellikle de, onların Hz. Talut'un imamete seçilmesine karşı çıkıp kendilerini bu makama daha evla görmeleri, bu doğrultuda hareket etmeye daha yatkın olduklarını göstermektedir. Dolayısıyla eğer, bir ilahi zorunluluk olmasaydı, onlar peygamberlerine müracaat ederek, ayette görüldüğü üzere, başlarını ağrıtacak kararla karşılaşmayı hiç istemezlerdi.

3- Her Ümmetin Bir De Hidayetçisi Olduğunu Belirten Ayet

Allah Teala'nın "Sen ancak bir uyarıcısın. Her milletin bir yol göstereni vardır" (29) ayeti imamet makamının ilahi bir makam olduğu hakikatini açıkça ortaya koymaktadır.

Bu ayet-i kerime peygamberlik makamı ile imamet makamının ayrı şeyler olduğunu açıkça belirttiği gibi, hiçbir toplumun ilahi hüccet olan imamdan yoksun olamayacağı hususunu da gözler önüne sermiştir.

Nitekim hem Ehl-i Sünnet, hem de Ehl-i Beyt kaynaklarında Hz. Resulullah (s.a.a)'dan nakledilen hadislerde bu ayet-i kerimede geçen hidayetçiden maksadın Hz. Ali (a.s) olduğu mütevatir olarak nakledilmiştir. Bu durumda işbu ilahi naslara karşı ayrı bir düşüncenin ortaya konmasının doğru olmadığı açıkça ortadadır.

Hadislere gelince, onların da, özellikle de Ehl-i Beyt kanalından gelen hadislerin bu ayetleri doğrular nitelikte olduklarını ve imamet konusunda farklı bir tablo çizmediklerini görmekteyiz.

Herhalde hem Ehl-i Beyt, hem de Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin kaynaklarında bulunan, Hz. Resulullah'ın "Kim zamanının imamını tanımadan ölürse, cahiliye ölümü ile ölmüştür" hadisinde geçen imamdan maksat, sıradan bir hükümdar değildir. Çünkü sıradan bir hükümdarı tanımamak kimseyi imandan çıkarmaz. Oysa Hazret, imamı tanımamanın insanı imandan çıkarabileceğini buyurmaktadır.

Hz. İmam Sadık (a.s) şöyle buyuruyor: "Yeryüzü imamsız kalamaz. Eğer mü'minler bir şey artırırlarsa, o, onları geri çevirir ve eğer, onlar bir şeyi eksik bırakırlarsa, o, onu tamamlar." (30)

Hz. İmam Muhammed Bakır (a.s) da şöyle buyuruyor: "Andolsun Allah'a ki, Allah

Teala Adem'in ruhunu kabzettiği zamandan itibaren, yeryüzünü Allah'a hidayet vesilesi olan bir imamdan yoksun bırakmamıştır. Allah'ın kullarına hücceti de odur. Yeryüzü, Allah'ın kullarına hücceti olan imamdan yoksun kalamaz." (31)

Genel anlamda imameti zorunlu kılan delilleri burada noktalayıp, bu konuda daha geniş bilgi edinmek isteyenleri, konu hakkında yazılmış geniş kitaplara havale ederken, özel anlamdaki imamet konusuna, yani Hz. Resulullah'tan sonraki dönemdeki imamet konusuna kısaca bir göz atalım.

Bu konuda biz Ehl-i Beyt dostları, Hz. Resulullah (s.a.a)'in vefatından sonraki dönemde de imamet konusunun ihmal edilmediği ve Allah'ın emriyle Hz. Ali ve on bir evladının imamet makamına tayin edildiğine inanıyoruz. Bunun, hem Kur'an ayetleri, hem de Hz. Resulullah'ın sünnetinde belirgin bir şekilde İslam ümmetine açıklanmış olduğuna da inanıyoruz. Ancak belirttiğimiz üzere maksadımız ihtisar olduğu için bu konuyu da özet olarak geçeceğiz.

HZ.ALİ VE ON BİR EVLADININ İMAMETİNİ İSPATLAYAN DELİLLER

Hiçbir zaman ve mekanda hiçbir toplum önderi olmadan yaşamını sürdüremez.

Hz. Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Halk için, iyi veya kötü bir önder gereklidir. Yırtıcı aslan zalim padişahtan iyidir. Zalim padişah da, sürekli kargaşa ve fitneden iyidir."(32)

Bir topluma hükümet eden kimse, o toplumun bekasını ve saadete ermesini gönülden isterse, onu korumak için çaba göstermeye mecburdur. Sahip olduğu kudret, sorumluluk ve bilgi dahilinde, toplumun kaderini daima ideal bir saadet alanına yaklaştırmak için toplumun şimdiki zamanını ve geleceğini düşünmeli, bunu temin için, bir metot ve planı olmalıdır. Bu esas ve zaruret gereğince, hükümet sahipleri kısa bir yolculuğa çıktıklarında bile, birini kendi yerine vekil tayin ederler. Bu mesele bütün rehberiyet alanlarında geçerlidir. Hatta bir aile reisi kısa bir yolculuğa çıktığında bile, çocuklarından yetenekli olanını kendi yerine seçer ve kendinin yokluğunda aile fertlerinden onun sözüne uymalarını ister. Bu mesele o kadar açıktır ki, bu hususta delil getirmek akıl sahiplerince boş ve gereksiz işle iştigal telakki edilir.

Şimdi bu açık ilkeyi dikkati nazara alarak, İslam ümmetinin önderlik konusuna gelelim. Hz. Resulullah (s.a.a)'in önderler arasında toplumuna karşı her önderden daha şefkatli, daha hayır sever ve daha akıbetendiş olduğunda hiçbir kimsenin bir kuşkusu olamaz.

Allah Teala İslam'ın aziz Peygamberi'nin bu özelliğine işaretle şöyle buyuruyor: "Andolsun! Sizden olan öyle bir elçi size gelmiştir ki, sıkıntıya düşmeniz ona ağır gelir, üzerinize düşkün, mü'minler için şefkat ve rahmetle doludur." (33)

Durum böyle olunca, ümmeti üzerinde bu kadar hassas olan bir peygamberin, ümmeti için hayati bir mesele olan hilafet konusunu beyan etmemiş olmasını akıl kabul etmemektedir.

Peygamber-i Ekrem (s.a.a) İslam'ın evrensel olduğunu, onun ebediyete kadar korunması gerektiğini ve öndersiz bir saat bile ayakta duramayacağını herkesten daha iyi biliyordu. Dolayısıyla o şefkatli ve akıbet düşünür Peygamber'in, İslam'ın geleceğini (halife tayin etmemekle) ihmal etmesi nasıl tasavvur olunabilir? Oysa o Hazret, İslam nurunun yansıdığı her grubu idare etmek için, her ne kadar küçük olsaydı dahi, bir önder seçmeyi ihmal etmezdi. Hatta Medine'den çıkıp kısa bir yolculuğa gittiğinde, Medine öndersiz kalmasın diye, mutlaka kendi yerine birini tayin ederdi. Bu durumda, böyle bir ilahi önderin ümmetini ebedi olarak terk edip gideceği, Cenab-ı Hak tarafından kendisine bildirildiği halde, ümmetini kendi başına terk edip gider miydi? Acaba Hz. Resulullah, ümmetine bir aile reisinin aile fertlerine karşı hissettiği sorumluluğu hissetmiyordu mu? Böyle bir şey söylemek Kur'an-ı Kerim ve Hazret'in yaşantı tarzıyla çelişkiye düşmek değil midir? O halde Hazret'in ümmetini en hayati konuda ihmal etmesi imkansızdır.

Zaten biz Ehl-i Beyt dostlarının da sözü bundan başka bir şey değildir. Biz, Hz. Resulullah'ın İslam ümmetinin önderliği konusuna ilgisiz kalmadığına ve çeşitli münasebetlerle onu belirlediğine inanıyoruz. Biz, hem Kur'an-ı Kerim, hem de Hz. Resulullah'ın sünnetinde İslam ümmetinin önderliğinin açıklanmış olduğuna inanıyoruz.

Gerçi, Kur'an-ı Kerim'de on iki imamın isimleri anılarak imam oldukları açıkça belirtilmemiştir. Ama Kur'an-ı Kerim'in bir çok ayetinin, Peygamber-i Ekrem'in hadisleriyle imamet makamıyla ilgili olduğu açıklanmıştır. Bu konu, ister Ehl-i Beyt, ister Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin kaynaklarından nakledilen hadislerle kesin olarak sabittir.

Ayrıca imamet meselesi, Hz. Resulullah'ın hadislerinde net bir şekilde ortaya konulmuştur. Taassuptan uzak, her insaflı araştırmacı bunları inkar edemez.

Ancak bizim, bütün bu ayet ve hadislere burada yer vermemiz mümkün değildir. Bununla birlikte, özet halinde bu ayet ve hadislerin bazısına işaret edeceğiz.

Fakat, Ehl-i Sünnet kardeşlerimiz tarafından; "bunlar sizin kendi yorumunuz ve kendi kaynaklarınızda bulunan hadislerdir, bizim tarafımızdan kabul edilemezler" denilmesin diye, Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin kendi tefsir ve hadis kitaplarını kaynak alacağız.

Elbette bizim inancımız, Hz. Resulullah (s.a.a)'tan sonra Allah'ın hüccetinin, Hz. Ali ve ondan sonra da, onun on bir evladı olduğudur. Dolayısıyla işaret edeceğimiz delillerin bazısı Hz. Ali (a.s)'ın imametini ispatlayıcı nitelikte olup, bazısı da on iki

imamın tamamının imametini ispatlar niteliktedir. Şimdi bu delillerin bazısına kısaca bir göz atalım.

BİRİNCİ DELİL

İnzar Ayeti

İnzar ayeti nazil olduğunda tahakkuk bulan olay, Hz. Ali (a.s)'ın imametini açıkça ispat etmektedir.

Olay kısaca şundan ibarettir: Hz. Resulullah (s.a.a)'a "En yakın aşiretini uyar" (34) ayeti nazil olmuş ve Allah Teala Hz. Resulullah'ı kendi akrabalarını uyarmakla görevlendirmiştir. Bunun üzerine, Hz. Resulullah, Hz. Ali (a.s)'ı yemek hazırlayarak, yakın akrabalarını yemeğe davet etmekle görevlendirmiştir. O gün Hazret'in daveti üzerine, aralarında Ebu Talip, Hamza, Abbas ve Ebu Leheb'in de bulunduğu yaklaşık kırk kişi Hz. Ebu Talib'in evinde toplanmıştır.

Hz. Resulullah (s.a.a), yemek yendikten sonra, kendisinin Allah tarafından peygamberlikle görevlendirildiğini onlara şöyle açıklamıştır: "Ey Abdülmuttalip oğulları! Andolsun Allah'a ki; ben Arap gençleri arasında kendi kabilesine benim getirdiğim şeyden daha hayırlı bir şey getiren bir genci tanımıyorum. Ben sizin için dünya ve ahiret hayrını getirmişim. Allah beni, sizleri O'na davet etmekle görevlendirmiştir. Sizlerden kim benim bu görevimde bana yardım etmeye hazırdır ki, benim kardeşim, vasim ve sizin aranızda halifem olsun?"(35)

"Orada hazır bulunanların hiçbirinden bir ses çıkmaz ve yalnızca Hz. Ali (a.s) kalkıp "Ey Allah'ın Peygamberi! Sana yardım etmeye ben hazırım"der.

Hz. Resulullah (s.a.a) Hz. Ali'ye: "Ey Ali! Sen otur" der ve bu sahne üç defa tekrarlanır. Her üçünde de o Hazret'e icabet eden yalnızca Hz. İmam Ali (a.s) olur.

Bunun üzerine, Hz. Resulullah (s.a.a) mübarek elini Hz. Ali (a.s)'ın omuzuna koyarak: "Bu benim kardeşim, vasim ve sizin aranızdaki halifemdir, onu dinleyin ve ona itaat edin" (36) buyurur.

Bunun üzerine, orada bulunanlar gülerek kalkıp Ebu Talib'e: "Sana kendi çocuğunu dinleyip, onun emrine uymanı farz kıldı!"diyerek dağılıp giderler." (37)

Bu hadisi şerif, Hz. Emir-ül Mü'minin Ali (a.s)'ın Hz. Resulullah'tan sonra onun bilafasl halifesi, vasisi ve Allah'ın hücceti olduğunu açıkça belirtmektedir. Bu hadisi ayrı manalara yorumlamak açıkça bir inatçılıktan başka bir şey değildir.

Bu hadis, biz Ehl-i Beyt dostlarına ait kaynaklarda mütevatir olarak nakledilmiştir. Dolayısıyla bizim onun sıhhatinde hiçbir kuşkumuz yoktur.

Ehl-i Sünnet kardeşlerimiz için de, şu kadarını belirtelim ki; bu hadisi, bir çok büyük Ehl-i Sünnet alim ve hadis yazarları kendi kitaplarında benzeri tabirlerle nakletmişlerdir. Bunlara örnek olarak, Ahmet bin Hanbel'i, İbn-i İshak'ı, İbn-i Cerir-i Taberi'yi, İbn-i Ebu Hatem'i, İbn-i Mürdeveyh'i, Ebu Naim'i, Beyhaki'yi, Salebi'yi, İbn-i Esir'i, İbn-i Kesir'i, Ebu-l Feda'yı, Ebu Cafer İskafi'yi, Tahavi'yi, Ziya Mukaddesi'yi, Said bin Mensur'u, Nesai'yi, Hakim'i, Zehebi'yi ve İbn-i Ebu-l Hadid'i zikredebiliriz.

Şimdi, aziz okurların araştırmalarına kolaylık olması için, Ehl-i Sünnet ulemasının mezkur hadise değindikleri eserlerinden bazılarını örnek olarak zikredelim.

Salebi ve Taberi "El-Kebir" adlı tefsirlerinde. Yine, İbn-i Kesir kendi tefsirinin Şuarâ Sûresi'nin tefsirinde, Taberi "Tarih-ül Ümem ve Müluk" adlı tarih kitabının 217. sayfasında, İbn-i Esir "El-Kamil" adlı tarih kitabının 2. cildinin 22. sayfasında, Ebu-l Feda kendi tarihinin 1. cüz'ünün 116. sayfasında, İbn-i Ebu-l Hadid "Şerh-i Nehc-ül Belağa" adlı kitabının 3. cildinin 257. sayfasından 281. sayfasına kadar olan bölümünde, Halebi "Es-Siret-ül Halebiyye" adlı kitabının 1. cüz'ünün 381. sayfasında, Ahmet bin Hanbel "El-Müsned" adlı kitabının 1. cüz'ünün 111, 159 ve 331. sayfasında, (38) Nesai "Hasais-ül Aleviyye" adlı kitabının 6. sayfasında, Hakim "Müstedrek-üs Sahiheyn" adlı kitabının 3. cüz'ünün 123. sayfasında ve bilahare "Kenz-ül Ümmal" kitabının 392, 396, 397, 408. sayfalarında, Ahmet bin Hanbel'in Müsned'inin haşiyesinde basılmış olan "Müntehab-ül Kenz-ül Ümmal" kitabının 5. cildinin 41. sayfasından 43. sayfasına kadar olan bölümlerinde bu hadisin çeşitli tariklerden nakledilmiş olduğunu ve bir çok alimin onun sahih hadis olduğunu açıkça belirtmiş olduğunu görebilirsiniz.

Ancak şu var ki, bazıları; kendi ön varsayımlarına uymayan bu gibi hadislerle karşılaştıklarında, bu hadisler sahih hadisler değildir şeklinde iddiada bulunuyor ve o hadisin Buhari ve Müslim tarafından nakledilmemesini de buna bir kanıt olarak gösteriyorlar.

Biz bu gibi insanlara şu kadarını arz ediyoruz ki, ilk önce bu kadar fazla kanaldan gelen bir hadisin uydurulmuş olmasını akıl mümkün görmüyor ve faraza bazı kanallarının senedinin sahih olduğu ispatlanamasa bile, hadis ilimlerine vakıf olanların malumudur ki, fazla kanallardan gelen bir hadisin senedi üzerinde fazla durulmaz.

Zira, onun fazla kanaldan ulaşması, onun doğruluğunu zaten kanıtlamaktadır. Oysa ki, bu hadisin sahih bir hadis olduğu, bizzat Ehl-i Sünnet'in bir çok büyük alimi tarafından da tasdik edilmiştir. Buna örnek olarak, "Kenz-ül Ümmal" kitabının 6. cildinin 396. sayfasında nakledilen 6045 numaralı hadisine bakınız. Orada bu hadisin İbn-i Cerir tarafından doğrulandığını görebilirsiniz.

Yine İbn-i Hadid'in yazdığı "Şerh-i Nehc-ül Belağa" kitabının 3. cildinin 263.

sayfasına bakınız. Orada Ebu Cafer İskafi'nin "Nakz-ül Osmaniye" adlı kitabında bu hadisin sahih olduğunda hiçbir şüphenin olmadığını yazdığını bulabilirsiniz.

Bütün bunlara ilaveten, ben aziz okurlara bu hadisin sahih senetle bize ulaştığını kanıtlamak için, örnek olarak Ahmet bin Hanbel'in naklinde vaki olan senet silsilesini zikrediyorum.

Ahmet bin Hanbel, bu hadisi, Esved bin Amir'den, o da Şerik'ten, o da A'meş'ten, o da Minhal'dan, o da İbad bin Abdullah el Esedi'den, o da merfu olarak Hz. Ali (a.s) den nakletmiştir. Bu senet zincirinde vaki olan zatların hepsi hem Buhari'nin, hem de Müslim'in kendi kitaplarında itimat edip hadis naklettikleri zatlardır. Bunların sigâ insanlar olduğunda hiçbir Ehl-i Sünnet alimi şüphe etmemiştir. O halde bu hadisin sahih hadis olduğundan şüphe edilemez.

Buhari ve Müslim'in bu hadisi kendi kitaplarında nakletmemelerine gelince, onların bu ve benzeri hadisleri nakletmemelerinin mezhebi taassuplarından kaynaklandığı malumdur. Özellikle de Buhari'nin elinden geldiği kadar Ehl-i Beyt mezhebini ispatlayan hadisleri, nakletmekten sakındığı herkesçe bilinmektedir. Onların bu tavırlarını Hafız bin Hacer "Feth-ül Bari" adlı kitabında beyan etmiştir. O halde onların bu konuya ait bir hadisi nakletmemeleri o hadisin zayıf oluşuna bir delil olamaz.

Burada bazıları da şu şekilde bir itirazda bulunuyorlar: "Faraza, bu hadis sahih bir hadis olsun, fakat siz imamet konusunda bu hadise istinat edemezsiniz.

Zira imamet konusu size göre usul-i dindendir. Usul-i dine ait olan konularda da ancak Kur'an-ı Kerim ve mütevatir olan bir hadis delil olabilir. Oysa ki bu hadis sahih bile olsa, ahad türünden bir hadistir. Böyle bir hadisin de usul-i dine ait konularda delil teşkil edemeyeceği malumdur.

Sonra bu hadisin anlamı sizin iddia ettiğiniz ümmetin genel imameti değil, aksine bu hadisten ancak şu anlaşılıyor ki, Hz. Resulullah (s.a.a) Hz. Ali'yi yalnızca kendi Ehl-i Beyti (a.s) içerisinde kendine halife ve vasi kılmıştır, bütün ümmete değil.

Zira Ahmet bin Hanbel'in rivayetinde de olduğu üzere, bu hadisin bazı nakillerinde hilafet konusu mutlak değildir ve "Siz Ehl-i Beyt'im arasındaki halifemdir" tabiri geçmektedir. O halde bu hadisten Hz. Ali'nin yalnızca Ehl-i Beyt (a.s) içerisinde Peygamber'in halifesi olduğu ortaya çıkıyor, bütün ümmet içerisinde değil. Oysa sizin iddianız, Hz. Ali (a.s)'ın bütün ümmet içerisinde halife olduğudur. O halde bu hadis sizin için bir delil olamaz.

Bundan öte, bu hadis doğru olsa bile, sonradan Hz. Resulullah (s.a.a)'in onun mefadından iraz ettiği ve onu feshettiği anlaşılmaktadır.

Zira, bu hadis olduğu halde, ashap diğer halifelere biat etmişlerdir. Eğer bu hadis

feshedilmiş olmasaydı, ashap diğer halifelere biat etmezlerdi."

Bunlara da cevabımız şudur ki; evet bize göre, imamet konusu usul-i dindendir ve bu konuda delil olarak yalnızca Kur'an-ı Kerim ve mütevatir hadislere istinat ediyoruz. Bizim bu hadis ve benzeri hadislere istinat etmemiz de onların kendi kaynaklarımızda mütevatir olarak nakledildiği içindir.

Ama Ehl-i Sünnet'e gelince, onlara göre hilafet ve imamet konusu usul-i dinden olmadığından, ister mütevatir olsun, ister olmasın, onlar için sahih olan her hadis bu konuda delil teşkil eder.

Zaten bizim burada delil olarak onların kendi kaynaklarında sahih senetle gelen bu hadise istinat etmemiz, onların kendilerince muteber olan bir delil ile onlara delil getirmek maksadını gütmektedir.

Hz. İmam Ali (a.s)'ın yalnızca Hz. Resulullah (s.a.a)'in kendi Ehl-i Beyt'i içerisindeki özel halifesi olduğu iddiasına gelince, bu, İslam ümmetinin icmasına aykırıdır.

Zira Hz. Ali'nin Hz. Resulullah'ın Ehl-i Beyt'i içerisinde halifesi olduğuna kail olan her şahıs, onun bütün ümmete de halife olduğunu kabul etmektedir, kim de Hz. Ali (a.s)'ın özel hilafetini reddediyorsa, genel hilafetini de reddetmektedir. Bu ikisini birbirinden ayıran yoktur.

Bundan başka, bizim kendi kaynaklarımızdaki naklinde bu hadisin tabirinin genel olmasıyla birlikte, yukarıda da görüldüğü üzere, Ehl-i Sünnet tarikinden gelen nakillerin bazısındaki tabir de geneldir.

Hz. Resulullah (s.a.a)'in bu hadisin mefadından iraz ettiği ve onu feshettiği iddiasına gelince, bu iddianın gerçeği yansıtmadığı açıktır.

Zira bu iddiayı kanıtlayacak hiçbir delil bulunmamaktadır. Aksine, ileride göreceğimiz üzere, bir çok Kur'an-ı Kerim ayetleri ve Hz. Resulullah (s.a.a)'dan bize ulaşan mütevatir naslar, bu hadisin mefadına uygun olarak, Hz. Ali'nin imamet ve hilafetini ispatlamaktadır. O halde Hz. Resulullah (s.a.a)'in onun mefadından iraz ettiği iddia edilemez.

Ashabın diğer halifelere biatine gelince, bu kadar nasların bulunduğu bir durumda, onların nassa aykırı olan amelleri bir hüccet teşkil edemez.

Bundan gayri, halifelere biat olayının başında gelen ashabın kendi itirafları gereğince, biat olayı, kendi tabirleriyle felteten (düşünülmeden aceleyle yapılan) (39) olarak vaki olan bir olaydır, dolayısıyla ona itibar etmek mümkün değildir.

İKİNCİ DELİL

Velayet ayeti

Velayet ayeti olarak tanınan Allah Teala'nın "Sizin veliniz ancak Allah, O'nun peygamberi ve namaz kılan ve rüku halinde zekat veren mü'minlerdir. Kim Allah'ı, peygamberini ve inananları veli kabul ederse, bilsin ki, şüphesiz hizbullah olanlar üstün gelirler" (40) ayeti Hz. İmam Ali (a.s)'ın imametini ispatlayan delillerden bir diğeridir.

Bu ayetin Hz. Ali'nin velayet ve imametine delil olması, onun Hz. Ali (a.s) hakkında nazil oluşundan dolayıdır.

Bu ayetin Hz. Ali (a.s) hakkında nazil olduğu Ehl-i Beyt kanalıyla gelen rivayetlerde mütevatir olarak nakledilmiştir. Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin de hemen-hemen bütün tefsir yazarları, mezkur ayetin tefsiri bölümünde onun Hz. Ali (a.s) hakkında nazil olduğuna dair bir çok rivayetler nakletmişlerdir.

Biz, Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin önde gelen fakih ve tefsir yazarlarından olan Ebu İshak Ahmet bin Muhammed bin İbrahim En-Nisaburi Es-Salebi'nin "El-Kebir" adlı tefsirinde mezkur ayetin nüzul sebebi olarak Ebuzer'den naklettiği rivayeti aynen buraya aktarıyoruz:

Ebuzer şöyle demiştir:"Ben şu iki kulağımla işittim, aksi taktirde her ikisi de sağır olsun ve şu iki gözlerimle gördüm, aksi taktirde her ikisi de kör olsun ki, Hz. Resulullah şöyle buyurdular: "Ali insanların önderidir, Ali kafirleri katledendir, ona yardım edene yardım olunur, onu yalnız bırakan yalnız bırakılır."

Daha sonra Ebuzer şöyle devam etmiştir: "Bilin ki, bir gün benim Hz. Resulullah ile birlikte namaz kılmakta olduğum bir sırada bir dilenci mescitte talepte bulundu kimse ona bir şey vermedi. Bu sırada Hz. Ali rüku halindeydi. Elinin küçük parmağını ona doğru uzattı. O parmağına yüzük takardı. O dilenci gelip yüzüğü Hazret'in parmağından çıkarıp aldı.

Bunun üzerine, Hz. Resulullah yakararak Allah'a şöyle dua etti: "Allah'ım kardeşim Musa sana dua etti ve: "Rabbim! Gönlümü aç. İşimi kolaylaştır. Dilimdeki düğümü çöz ki, sözümü anlasınlar. Ailemden bana bir yardımcı ver. Kardeşim Harun'u. Onunla kuvvetimi artır. Onu işime ortak et ki, seni çokça tespih edelim, çokça analım. Şüphesiz sen bizi görensin" dedi. (41) Sen de ona: "Senin isteklerin sana verildi, Ey Musa!" (42) diye vahyettin.

Allah'ım! Ben de senin kulun ve peygamberinim. Benim de gönlümü aç, işimde kolaylık sağla, ailemden Ali'yi bana yardımcı ver, onunla kuvvetimi artır."

Ebuzer diyor ki: "Andolsun Allah'a henüz Hz. Resulullah'ın sözü tamamlanmamıştı ki, Cebrail "Sizin veliniz ancak Allah, O'nun peygamberi ve namaz kılan ve rüku halinde zekat veren mü'minlerdir. Kim Allah'ı, peygamberini ve inananları veli

kabul ederse, bilsin ki, şüphesiz hizbullah olanlar üstün gelirler" (43) ayetini getirdi."(44)

Bu rivayet, Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin kaynaklarında ayetin nüzul sebebi hakkında nakledilen rivayetlerden sadece bir örnektir. Bu konuda İbn-i Selam ve İbn-i Abbas'tan da aynı mazmunda nakledilen hadisler yine Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin kendi kaynaklarında yer almıştır.

Yukarıda da işaret ettiğimiz üzere, bu ayetin Hz. Ali (a.s) hakkında nazil olduğu Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin büyük alimleri tarafından kaleme alınan hadis ve tefsir kitaplarında çeşitli kanallardan rivayet edilmiştir. Bizim bu hadislerin yer aldığı kaynakların tamamına yer vermemiz imkansızdır. İsteyenler dipnot olarak vereceğimiz adreslere müracaat edebilirler. (45)

Bu ayetin Hz. Ali (a.s) hakkında nazil olduğu naslarla sabit olduğuna göre, ayette geçen veli kelimesini dost anlamına tefsir etmek anlamsız olur. Çünkü kimsenin, Allah Teala, Resul-i Ekrem ve Hz. Ali (a.s)'ın mü'minlerin dostluğundan bir şüphesi yoktu ki, Cenab-ı Hak onu mü'minlere anlatmaya kalkışsın. Cenab-ı Hak açık olan bir konuyu izah etmekten münezzehtir. O halde ayetin anlamı: "Sizin veliniz (sahibiniz ve üstünüzde egemen olan) ancak Allah, Resulü ve rüku halinde zekat vermek sıfatıyla tanıttığı mü'minlerdir" olur.

Ancak burada iki husus kalır. Birinci husus, ayetin Hz. Ali hakkında nazil olup rüku halinde zekat vermek sıfatına işaret ettiği halde, bunu tekil değil de, çoğul lafzıyla beyan edilmiş olması ki, bazılarının: "Ayet tek kişiye işaret ettiğine göre, kullanılan lafzın tekil olması gerekirdi" demeleri mümkündür.

Bir diğer husus da, bu ayetten önce ve sonra olan ayetlerde veli kelimesinin dost anlamına kullanılmış olmasıdır. Buna göre bu ayetlerdeki söz akışı tamamında da veli kelimesinin aynı anlamı ifade etmesini gerektirmesi ve bunun ayetlerdeki söz akışına daha uygun düşmesi hususudur.

Nitekim, Ehl-i Sünnet kardeşlerimizden bu ayetin Hz. Ali (a.s)'ın velayetini ifade edemeyeceğini savunanlar, genellikle bu husus üzerinde durmuşlardır.

Birinci hususa; yani ayette tekil değil de çoğul lafzın kullanılması hususuna gelince, bunun; ayetin Hz. Ali (a.s) hakkında nazil olmasıyla hiçbir çelişkisi yoktur.

Zira, Arap dilinde tekil kastedildiği halde, ikram ve tazim kastıyla çoğul lafzının kullanılması en doğal konuşma üslubudur. Kur'an-ı Kerim bunun örnekleriyle doludur. Aslında Arap dilinde çoğul lafzının kullanılmasını gerektiren bir nükte olduğu taktirde, kasıt tekil bile olsa, çoğul yerine tekil lafzını kullanmak yanlış olur.

Buna bir örnek olarak, Allah Teala'nın; "Onlar ki; insanlar kendilerine: "Toplum size karşı toplanmış, onlardan korkun" dediler de bu, onların imanını artırdı ve: "Allah

bize yeter. O ne güzel Vekil'dir" dediler" (46) ayeti kerimesinde geçen haber getiren kişinin, bütün müfessir ve hadisçilerin icmasıyla tek bir kişi, yani Naim bin Mesut El- Aşcei olduğu halde, ayette çoğul anlamı ifade eden, "insanlar...dediler" tabirinin seçilmesini zikredebiliriz.

Açıktır ki, bu, o kişinin sözüne kulak vermeyerek Hz. Resulullah'ı yalnız bırakmayan kişilere tazim etmek ve övmek maksadıyla olmuştur. Zira eğer ayette, tek bir kişi böyle bir haber getirdi de, onlar ona kulak vermediler, denmiş olsaydı, bu onların yaptıkları işin pekala övgüye layık bir iş olduğuna delalet etmezdi.

İşte görüldüğü üzere, gerektiği yerde tekil bile kastedilmiş olsa, çoğul lafız kullanmak daha uygundur.

Bahis konusu ayetteki nükteye gelince, ilk olarak çoğul lafzının kullanılması, Hz. Ali için bir çeşit tazim ve ikram anlamını ifade ediyor. Hz. Ali (a.s) da sıradan bir insan olmadığına göre, böyle bir tazim ve ikramla anılması daha uygundur.

Sonra İslam düşmanlarının ve münafıkların Hz. Ali'ye karşı düşmanlık ve kıskançlılıkları hiçbir kimse tarafından inkar edilemez. Bu durumda eğer, Hz. Ali'nin velayetinin tekil olarak bizzat Kur'an-ı Kerim'de açıklanması, onların düşmanlık ve kıskançlılıklarını daha da körükleyebilir, İslam'a karşı yıkım hareketlerini daha da artırabilir, hatta onların ellerini kulaklarına koyup da inkar yolunu seçmelerine vesile olabilirdi.

İlahi hikmet ve Hz. Resulullah'ın İslam'ın tebliğindeki metodu insanlara ağır gelecek bir konuyu birden değil de, tedrici olarak insanlara anlatmasını icap ettiriyordu.

Nitekim, insanlara ağır gelen konularda Cenab-ı Hak ve Hz. Resulullah hep aynı metodu seçmiştir. İşte bu ayette de aynı yöntem uygulanmış ve insanlara ağır gelen bir konu olan velayet konusu, tedrici ve insanlara ağır gelmeyecek tabirlerle anlatılmaya gidilmiştir.

İşte bunun için Hz. Ali'nin velayeti çeşitli yerlerde çeşitli tabirlerle insanlara anlatılmıştır. Ve bilahare daha sonra göreceğimiz üzere, Hz. Ali'nin velayetinin tespiti ile Allah nimetini insanlara tamamlamış ve dinini kamil kılmıştır.

Bu ayette çoğul lafzının seçilmesinin hikmeti olarak Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin önde gelen en büyük alimlerinden olan Zemahşeri bir ayrı nükte de zikretmiştir. Biz onun bu tespitini aynen alıyoruz.

Zemahşeri şöyle yazıyor: "Eğer; "Bu ayetin Ali (a.s) hakkında olduğu nasıl doğru olabilir? Oysa onda kullanılan lafız çoğul lafzıdır?" denilirse, derim ki: "Gerçi ayetin nüzul sebebi bir kişidir. Ama diğer insanları da onun yaptığı işin benzerini yapmaya teşvik edip, onun nail olduğu sevaba ulaşmalarını sağlamak ve mü'minlerin

hasletlerinin ihsan ve iyilik yapmaya düşkünlük açısından bu derece ileri olmalarının ve fakirlerin durumuyla ilgilenmek gerektiği taktirde namazda bile olsalar, namazın bitimini beklememeleri gerektiğine tembih etmek amacıyla onda çoğul lafzı kullanılmıştır." (47)

Demek ki, ayette çoğul lafzının kullanılması onun Hz. Ali hakkında oluşuna hiçbir halel getirmemektedir.

İkinci husus olan ayetteki söz akışına gelince, bütün Müslümanlar delil olduğu yerde söz akışının bir hücciyet taşımadığında ittifak etmişlerdir. Yani, eğer bir yerde has bir delil, söz akışında olan manadan başka bir anlamın kastedildiğini ispatlarsa, orada o has delile göre amel edilir ve söz akışından istifade edilen anlam terk edilir. Söz akışı ancak has bir delilin bulunmadığı yerlerde geçerlidir.

Bahis konusu olan ayette de hem Ehl-i Sünnet, hem de biz Ehl-i Beyt dostlarının kaynaklarında mütevatir olarak nakledilen hadislerin bu ayetin Hz. Ali hakkında nazil olduğunu gösterdiğine göre, biz onu bütün mü'minlere mal edemeyiz. Bu, konu hakkında olan has delili inkar etmek olur ki, bunun doğru olmadığını belirtmeye bir gerek yoktur.

Özellikle de, Hz. Resulullah (s.a.a)'in Kur'an-ın bir eşi olarak bize emanet edip, kıyamet gününe kadar Kur'an'dan ayrılmayacağını bize bildirmiş olduğu, Ehl-i Beyt'in bu ayetle imamet konusuna istidlal ettiklerini ve ayette geçen veliden maksadın tasarruf sahibi olduğunu belirttiklerini görmekteyiz. (48)

Bu durumda nasıl Hz. Resulullah'ın Kur'an gibi masum olduklarını belirtmiş olduğu Ehl-i Beyt'e muhalefet edebiliriz! Bu Hz. Resulullah'a karşı çıkmak olmaz mı?

Oysa bu ayetten önceki ve sonraki, ayetlerdeki söz akışının bu ayette geçen veli kelimesinin dost anlamına olmasını icap ettirdiği de kesin değildir.

Zira, bu ayetten önceki ayette geçen Allah yolunda cihad eden, "mü'minlere karşı mütevazı kafirlere karşı izzetli olan" Allah'ın sevdiği kavimden de kastın Hz. Ali (a.s) olduğu, Hz. Resulullah'ın hadisleriyle belirlenmiştir.

Nitekim, Hz. Ali (a.s) Cemel savaşında bunu açıkça belirtmiş, Ehl-i Beyt İmamları da aynı doğrultuda açıklamalarda bulunmuşlardır. Ehl-i Sünnet ulemasından Salebi de kendi tefsirinde buna işaret etmiştir.

Bir hadiste Hz. Resulullah'ın şöyle buyurduğu geçmektedir: "Ey Kureyş topluluğu! Siz Allah'ın kalbini imanla imtihan ettiği bir kişiyi üzerinize göndererek boynunuzu vurmadıkça çekinecek değilsiniz. Siz koyunun dağılıp kaçıştığı gibi, onun etrafından dağılıp kaçışacaksınız."

Bu arada Ebu Bekir: "Ey Resulullah! O kişi ben miyim?" der.

Hz. Resulullah: "Hayır" buyurur.

Ömer: "Ey Resulullah! O kişi ben miyim?" der.

Hz. Resulullah: "Hayır, o pabucu yamayandır" buyurur.

Bu hadisi nakleden kişi; Hz. Ali'nin bu sırada Hz. Resulullah'ın pabucunu yamamakla meşgul olduğunu hadisine ekliyor." (49)

Yine Hz. Resulullah (s.a.a)'in şöyle buyurduğu rivayet edilmektedir: "Sizden bir kişi insanlarla Kur'an'ın te'vili üzerine savaşacaktır. Nitekim sizinle Kur'an'ın tenzili üzere savaşıldı."

Bu arada Ebu Bekir: "O kişi ben miyim?" der.

Hazret: "Hayır" buyurur.

Sonra Ömer: "O kişi ben miyim?" der.

Hazret: "Hayır, o kişi odada pabucu yamayandır" buyurur ve bu sırada Hz. Ali (a.s) odadan elinde Hz. Resulullah'ın pabucu olduğu halde çıkıp gelir."

Bu hadisi Ahmet bin Hanbel "El-Müsned" adlı kitabında (50) ve Hakim "El-Müstedrek" adlı kitabında vs. rivayet etmişlerdir.

Sonra bu ayetlerin şimdiki tertip üzere nazil oldukları da kesin değildir. Zira Kur'an-ı Kerim'in nüzul tertibi ile bu günkü toplanış tertibinin aynı olmadığı bilinmektedir.

Sonuç: Bu ayetle ilgili has deliller onun Hz. Ali (a.s) hakkında nazil olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla Ehl-i Beyt İmamları'nın da buyurduğu gibi, bu ayet Hz. Ali'nin de Hz. Resulullah'ın sahip olduğu velayet hakkına sahip olduğunu ispatlamaktadır.

ÜÇÜNCÜ DELİL

Tebliğ ayeti

Hz. Ali (a.s)'ın imametini ispatlayan ayetlerden bir diğeri de olarak meşhur olan "Ey Peygamber! Rabbinden sana indirilen mesajı ilet. Eğer bunu yapmazsan, O'nun elçiliğini ulaştırmış olamazsın. (Hiçbir şeyden korkma) Allah seni insanlara karşı koruyacaktır" (51) ayetidir.

Bu ayetin beyan üslubundan Hz. Resulullah'ın insanlara ulaştırmak üzere önemli bir mesaj almış olduğu, ancak onu açıklamaktan çekindiği anlaşılmaktadır.

Bu ayette Allah Teala, Resulü'ne ihtar edercesine kendine verilen mesajı halka

iletmesini emretmekle birlikte, Hazret'i bizzat kendi koruması altına aldığını da bildirmiştir.

Burada şu soru ortaya çıkıyor: Acaba o mesaj neydi ki, Hazret onu insanlara iletmekten çekiniyor ve Allah Teala da onu iletmeyi risaleti yerine getirmek ve iletmemeyi de risaleti terk etmek kadar önemsiyordu?

Bütün bunları, bu ayetin ne zaman indiğine ve bu ayetin nazil olmasından sonra Hz. Resulullah'ın ümmete ne mesaj ulaştırdığına baktığımızda anlayabiliriz.

Ehl-i Sünnet alimlerinin de tasdik ettiği üzere bu ayet, Hz. Resulullah'ın Veda Haccı'nı yerine getirdiği sırada Gadirihum denilen yerde nazil olmuş ve Hazret bu ayet nazil olduktan sonra meşhur Veda Hutbesi'ni okuyarak, Hz. Ali (a.s)'ı kendi yerine mü'minlerin velisi olarak tayin etmiştir.

Örneğin, Ehl-i Sünnet'in büyük müfessir ve tarihçisi hafız Ebu Cafer Muhammed bin Ceriri Taberi şöyle diyor: "Bu ayet Gadirihum'da indikten sonra Peygamber-i Ekrem (s.a.a) şöyle buyurdu: "Cebrail, burada durup, bütün hacılara Ebu Talip oğlu Ali (a.s)'ın, benim kardeşim, vasim, halifem ve benden sonra imam olduğunu duyurmam için Allah tarafından emir getirdi." (52)

Olay kısaca şöyle gelişmiştir: İslam Peygamberi (s.a.a) hicretin onuncu yılında Hac farizesini yapmak gayesiyle Mekke'ye doğru yola çıkar. Bu hac, aziz Peygamber'in ömrünün son yılında yapıldığından, ona Haccet-ül Veda (Veda Haccı) denilmektedir. Hazret'le birlikte olan hacıların sayısı, tarihi kaynaklarda 120 bin olarak rivayet olunmuştur. Hac merasimi bittikten sonra, Medine'ye dönerken, Zilhicce ayının on sekizinci günü, Gadirihum denilen yerde bahis konusu olan, "Ey Peygamber! Rabbinden indirileni tebliğ et, bunu yapmazsan, onun elçiliğini yapmamış olursun, Allah, seni insanların zararından koruyacaktır" (53) ayeti nazil olur.

Bu ayetin inmesiyle Allah tarafından gelen bu önemli emri herkes merak etmeye başlar. Bu sırada Peygamber-i Ekrem (s.a.a), hacıların durmasını ve uzaklaşanların dönmesini emreder. Öğlen vakti gelip çattığı için, Hazret hacılarla, o susuz ve yakıcı sahrada öğle namazını kılar ve develerin eğerleriyle yüksek bir yer yapılır. Peygamber hazırlanan o yüksek yere çıkar. Halk, Allah tarafından gelen bu önemli mesajın ne olduğunu sabırsızlıkla beklerken, Allah Resulü söze başlar, Allah'ı medh-ü sena ettikten sonra şöyle buyurur:

"Ey insanlar! Sizin içinizden ayrılmam ve Rabbime kavuşmam yaklaşmıştır. Bunu bana her şeyden haberdar olan Cenab-ı Hak bildirmiştir. Ben de sorumluyum siz de sorumlusunuz. Ne diyorsunuz?"

Ashap: "Biz senin tebliğ ettiğine ve bu yolda ne kadar çok çalıştığına şahidiz. Allah mükafatların en iyisini sana versin."

Hazret: "Allah'ın birliğine ve kulu Muhammed'in peygamberliğine, cennet ve cehennemin, ölüm ve kıyametin, ölümden sonraki hayatın hak olduğuna şahitlik ediyor musunuz?

Ashap: "Şehadet ediyoruz."

Hazret: "Ey Allah'ım! Şahid ol" dedikten sonra konuşmasına şöyle devam eder:

"Ey insanlar! Kevser'in yanında birbirimizi göreceğiz. Benden sonraki iki değerli cevhere karşı nasıl davranacağınıza dikkat edin."

Ashap: "Ey Allah'ın Resulü! Nedir o iki cevher?"

Hazret: "Allah'ın kitabı ve benim Ehl-i Beyt'im. Allah bana haber vermiştir ki, bu ikisi Kevser'in yanında bana varıncaya kadar, bir birlerinden ayrılmayacaklar. Onlardan öne geçmeyin, çünkü helâke uğrarsınız. Onlardan geri de kalmayın ki, hüsrana uğrarsınız."

Sonra herkesin görüp tanık olacakları şekilde Hz. Ali (a.s)'ın elini kaldırarak, olduğu yerde kendi halifesi olduğu hakkında inen semavi haberi iletir: "Ey insanlar! Mü'minlere kendilerinden daha üstün ve onlara velayet ve nezareti olan kimdir?"

Ashap: "Allah ve Peygamberi daha iyi bilir."

Hazret: "Allah'ın bana ve benim de mü'minlere velayetim var. Ben mü'minlere kendilerinden daha evlayım. O halde: Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır. (Ahmet bin Hanbel'in rivayet ettiğine göre, Hz. Peygamber bu cümleyi dört defa tekrarlar) Allah'ım! Onu sevenleri sev, düşmanlarıyla düşman ol. Ona yardımcı olana yardım et ve onunla savaşanı kahret. Hakkı onunla sağlamlaştır. Burada hazır bulunanlar, olmayanlara bunu iletsinler."

Bunun üzerine, halk henüz dağılmadan şu ayet iner: "Bugün dininizi kamil ettim, size nimetimi tamamladım ve din olarak sizin için İslam'ı seçtim." (54)

Daha sonra Peygamber (s.a.a): "Allah'ın dini kamil oldu. Allah benim peygamberliğime ve benden sonra Ali'nin imametine razı oldu" buyurur.

Hazret'in bu konuşmasından sonra herkes mü'minlerin emiri Hz. Ali (a.s)'ı tebrik etmeye başlarlar. Kutlayıcılar arasında Ebu Bekir ve Ömer de bulunmaktadır. Hatta onlar herkesten önce Hz. Ali'yi kutlayıp şöyle derler: "Ne mutlu sana, ey Ali! Bizim ve her mü'min erkek ve kadının mevlası oldun." (55)

Ehl-i Sünnet'in gerek hadis, gerek tarih yazarları ve gerekse müfessirleri Gadirihum olayını bir çok tarikle kendi kitaplarında kaydetmişlerdir. Onlardan 350 kişi "El-Gadir" kitabında zikredilmiştir. Gadirihum hadisinin senedinde en küçük bir kuşku

ve şüphe yoktur.

Ancak Gadirihum hadisinin senedinde en küçük bir kuşkunun olmadığını gören Ehl-i Sünnet ulemasından bazıları, bu hadisin kendi inançlarıyla bağdaşmadığını görünce, onu başka anlamlara yorumlama yoluna gidiyorlar.

Şöyle ki; Peygamberimizin (s.a.a) "Ben kimin mevlası isem Ali de onun mevlasıdır" buyruğundaki, mevla kelimesinin (mü'minlerin üzerine olan velayet ve nezaret manasına olduğu halde) dostluk ve sevgi manasını taşıdığını savunuyorlar.

Mevla Kelimesinin Anlamı

Ancak ne var ki; mevla kelimesi, başka yerlerde sevgi manasına gelse bile, bahis konusu olan Gadirihum hadisi, metninde ve dışında olan emareleriyle öyle göz doldurucudur ki, her insaflı insanın dikkatini kendine çekiyor ve mü'minlerin emiri Hz. Ali (a.s)'ın İslam Peygamberi'nin ilk halifesi olduğunu en belirgin şekilde ortaya koyuyor.

Şimdi bahis konusu Gadirihum hadisindeki mevla kelimesinin dost anlamına gelip gelemeyeceğini gözden geçirelim.

İlk olarak; Gadirihum Hadisi'nin kendisi, bu anlamı ona vermemizi imkansız kılıyor. Zira, Hz. Resul (s.a.a) "Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır" cümlesini buyurmadan önce şöyle buyurmuştur: "Ey insanlar! Mü'minlere kendilerinden daha evla olan kimdir?" Peygamberin mü'minlere, onların kendilerinden daha evla ve önce olmasını mü'minlere olan velayet ve nezaret hakkından başkasına yorumlamak mümkün değildir.

Hazret, kendisi için ispat ettiği mevkii, aynen Hz. Ali için de ispat ettiğine göre, iki cümle arasında mana farklılığının olması düşünülemez. O halde Hz. Ali (a.s) de aynen Hz. Resulullah gibi, mü'minlere nispet onların kendinden daha evla ve önce olup, onlar üzerinde her türlü tasarruf hakkına sahiptir. Bunun anlamı imamet ve hilafetten başka bir şey olamaz.

Netice itibariyle, Peygamberimiz şöyle buyurmuştur: "Ben size kendinizden daha üstün ve sizin üzerinizde kendinizden daha çok tasarruf hakkına sahip değil miyim?" Ashap da evet diye Hazret'i tasdik etmiş ve Hazret'in böyle yetkisi olduğunu kabul etmiştir. İşte o sırada İslam Peygamberi: "Benim size nispet olan üstünlüğüm ve velayetimin aynısı Ali için de sabittir. Ve benden sonra o bütün Müslümanlar'ın mevlası ve benim halifem olacaktır" buyurmuştur.

O halde bu hadisteki mevla kelimesinin velayet ve imamet manasından başka manalara yorumlamak hadisin kendisiyle çelişkiye düşmektir ve doğru değildir.

Sonra İslam Peygamberi'nin o sıcak havada o kadar insanı bekletip maksadının

sadece Hz. Ali (a.s)'ın sevgisini ilan etmek olduğunu savunmak kesinlikle makul değildir.

Hazret'in bu açıklamasından sonra orada bulunanların, mü'minlerin emiri Hz. Ali (a.s)'ı kutlamaları da bunu kanıtlamaktadır. Zira bu tebrik etme Hz. Ali (a.s)'ın o gün Allah ve Peygamber tarafından yüce bir makama ermesi halinde anlam kazanabilir. Aksi taktirde kutlanmanın manası olmaz.

Ayrıca Hazret'in bu açıklamasından önce ve sonra inen ayetler de bunu kanıtlamaktadır. Zira Hz. Ali'nin mü'minlerin dostu olduğunun ilan edilmesi, ne Hz. Resulullah'ı endişelendirecek kadar önemli bir konuydu, ne de Allah Teala'nın Resulü'nü tehdit edercesine risaletin tamamlanmasını ona bağlayacak ve onun ilânı için Resulü'nü bizzat kendi koruması altına alacak kadar önem taşıyordu.

Bunun iblağ edilmesinden sonra Allah Teala'nın artık nimetini tamamladığını ve dinini kamil kıldığını ilan etmesi de anlamsız olur. Zira Hz. Ali'nin mü'minlerin dostu olduğunu ilan etmek, kimsenin bilmediği yeni bir şey olmadığı gibi, Allah'ın nimetini tamamlayacak ve dini kamil kılacak kadar önemli bir konu da değildir. Böyle şeyleri Cenab-ı Hak ve Resul-i Ekrem'ine reva görmekten Allah Teala'ya sığınmak gerekir.

Mü'minlerin emiri Hz. Ali (a.s)'ın da Gadirihum olayına istidlâl ettiğini görmekteyiz.

Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin kaynaklarında da yer aldığı üzere, bir gün Hazret Kufe'de insanları geniş bir alanda toplar ve şöyle buyurur: "Hz. Resulullah'ın Gadirihum gününde yaptığı konuşmayı duyan her Müslüman kişiyi, işittiği şeylere tanıklık etmek üzere, ayağa kalkması için, onları Allah'a and veriyorum. Bunu kendi gözleriyle görüp kendi kulaklarıyla işitenler dışında, kimse ayağa kalkmasın."

Bunun üzerine, aralarında Bedir savaşına katılmış, on iki ashabın da bulunduğu otuz ashap ayağa kalkarak şöyle dediler: "Biz tanıklık ederiz ki, Gadirihum gününde Peygamber-i Ekrem (s.a.a) senin elinden tutarak şöyle buyurdu: "Benim mü'minlere nispet onların kendilerinden daha evla olduğumu biliyor musunuz?" Onlar: "Evet" deyince, Hazret: "Ben kimin mevlası isem Ali de onun mevlasıdır. Allah'ım! Onu seveni sen de sev, ona düşman olana sen de düşman ol...." buyurdu."(56)

Ahmet bin Hanbel şöyle yazıyor: "O gün otuz ashap ayağa kalkıp Gadirihum hadisini kendi kulaklarıyla işittiklerine tanıklık ettiler." (57)

Burada araştırmacı insanlara kolaylık olsun diye, Gadirihum olayına işaret eden Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin tarih, hadis ve tefsir yazarlarından bazılarına işaret etmeyi uygun buluyoruz.

Gadirihum Olayına İşaret Eden Ehl-i Sünnet Tarihçilerinden Bazıları

Dipnotlar

1- Belazuri", "Ensab-ül Eşraf" adlı kitabında c. 2 s. 112

2- Suyuti, "Tarih-ül Hülefa" adlı kitabında s. 169

3- Şehristani, El-Milel ven Nihel" adlı kitabında c. 1 s. 163

4- Hatibi-i Bağdadi, "Tarih-i Bağdat" adlı kitabında c. 8 s. 290

5- İbn-i Abdulbirr, "El- İstiab" adlı kitabında c. 3 s. 36

6-Zehebi, "Tarih-ül İslam" adlı kitabında c. 2 s. 196

7- İbn-i Asakir, "Tarih-i Dimeşk" adlı kitabının Hz. İmam Ali bölümünde c. 2 s. 13, 508, 513 ve...

8- İbn-i Esir, "Üsd-ül Gabe" adlı kitabında c. 1 s. 367 ve c. 2 s. 233

9- İbn-i Hallikan, "Vefayat-ül A'yan" adlı kitabında,

10- İbn-i Haldun, "El-Mukaddime" adlı kitabında,

11- Şemsuddin-i Zehebi, "Tezkiret-ül Hüffaz" adlı kitabında c. 1 s. 10

12- İbn-i Hacer-i Askalani, "El-İsabe" adlı kitabında c. 1 s. 305, 372, 567 ve c. 2 s. 257, 382... ve "Tehzib-ut Tehzib" adlı kitabında,

13- Kirman-i Dimeşki, "Ahbar-üd Düvel" adlı kitabında,

14- Nuriddin-i Halebi, "Siret-ül Halebiyye" adlı kitabında

15- Buhari, "Tarih-ül Kebir" adlı kitabında

16 Behçet Efendi, "Tarih-i Al-i Muhammed" adlı kitabında s. 121

17- İbn-i Kuteybe Ed-Dinuri, "El-İmame ves Siyase" adlı kitabında c. 1 s. 101 ve...

Gadirihum olayı bizim kendi tarihçilerimizin eserlerinde de kendine yer bulmuştur.

Sayın Hilmi Şehbendarzâde Türkçe kaleme aldığı İslam Tarihi adlı kitabının 1. cildinin 273. sayfasında Gadirihum olayına değinerek şunları yazıyor: "Hazret Vedâ Haccından dönüşünde Gadirihum mevkiinde irad buyurduğu bir hutbede: "Ben kimin mevlâsı (sahibi, efendisi) isem, Ali de onun mevlâsıdır" cümlesini

dinleyicilere işittirmiştir.

Bu hadis sahih isnatlarla rivayet edilmiştir. Bu hadisin manası tetkik edilip, göz önüne alınır ve kesinliği düşünülürse, (Hz. Resulullah'ın Hz. Ali'yi hilafete) tercih keyfiyeti sabit olur. Bununla beraber, bu tercihin ashabın çoğunluğunca teslim edilmiş olmadığı pek çok suretle sabittir. İhtimal ki, birtakımları, bu tercihe beşeri bir hususiyet, akraba severlik yahut mânası hilafete kadar varmayan bir nevi yüceltme ve saygı gösterme ifadesi göstermişlerdir. İhtimal ki, diğer kısım da, irtihalden hemen sonra Ali'nin halifeliği ile yine bir Haşimi ve Emevi ihtilafının baş göstermesinden korkmuşlardır."

Açıktır ki, bizim Sayın Hilmi'nin bu tevcihlerini kabul etmemiz mümkün değildir. Zira yukarıda da belirttiğimiz üzere, bu tevcihler hadisin bizzat kendisiyle çelişmektedir. Ancak her insan kendi düşüncesinde hürdür, istediği gibi düşünüp, istediği gibi yorum yapabilir.

Sonra Sayın Hilmi hadisin tamamını Siyer-i Halebi'den şöyle naklediyor:"Ben kimin mevlâsı (sahibi, efendisi) isem, Ali de onun mevlâsıdır. Allah'ım! Ona dost olana dost ol, ona düşman olana düşman ol, onu seveni sev, ona buğzedene buğzet. Onu destekleyeni destekle, ona yardım edene yardım et, onu hor göstermek isteyeni hor et, ona iyi davranana sen de iyi davran."

Sayın Hilmi, Siyer-i Halebi'den Gadirihum hadisinin tamamını naklettikten sonra şöyle devam ediyor: "Siyer-i Halebi sahibi, otuz kadar doğru sözlü ashabın sahih rivayet ve sarih isnatlarıyla Ebu Hâtem Râzi ve Ebu Davut gibi bazı muhaddislerden başkasının naklettiğini beyan ederek diyor ki: "Hadis-i şerifin sadır olması şerefi yayılıp herkesçe bilinmesine müteakip Haris bin Numan El-Fahri, Medine'ye Hazret'i Resulullah'ın mukaddes huzuruna gelip: "Allah'ın birliğine, senin risaletine iman etmemizi emrettin, kabul eyledik. Beş vakit namaz kılmayı, oruç tutmayı, zekat ile mallarımızın temizlenmesini ve haccı emrettin, itaat ve kabul eyledik. Bunlara razı olmayıp da şimdi amcan oğlunu daha üstün tutarak bize mevlâ kıldın. Bu emir Allah'tan mı yoksa senden mi?" diye sual ettiğinde, Hazret'i Risalet'in Allah'ı gören iki gözü kızararak: "Kendisinden başka ilah bulunmayan Allah üzerine yemin ederim ki, elbette o, Allah'tandır, benden değildir" diye üç kere tekrar buyurmuş olması üzerine, Haris-ül Fahri: "Eğer Muhammed doğru söylüyorsa, gökten bize bir taş gönder, yahut bize acı bir azap ver" diyerek saadetli huzurundan çıkmış ve Allah hakkı için bu adam mescit kapısından çıkmadan başına isabet eden bir taşın ani darbesiyle mürt ve helak olmuştur." (Siyer-i Halebi cilt: 3 sayfa 274)"

Bu sözleri yazan bir Ehl-i Beyt alimi değildir. Bunları yazan, Ehl-i Sünnet alimleri ve tarihçilerinden olan, Sayın Hilmi'dir. O halde haklı olarak sormalıyız ki, kendiniz bu tarihi gerçekleri kitaplarınızda yazdığınız halde, peki neden Ehl-i Beyt'e ve Hz. Ali (a.s)'a Hz. Resulullah'ın tanıdığı hakkı tanımıyorsunuz?

Gadirihum Olayını Nakleden Ehl-i Sünnet Hadisçilerinden Bazıları

1- Şafii mezhebinin imamı olan Ebu Abdullah bin İdris-i Şafii, İbn-i Esir'in "En-Nihaye" adlı kitabında kaydedildiğine göre, c. 4 s. 346,

2- Ahmet bin Hanbel, "El-Müsned" ve "Menakıb" adlı kitaplarında. Bakınız, "Müsned-i Ahmet bin Hanbel" 606, 906, 915, 1343, 2903, 17749, 18476, 18497 ve... numaralı hadisler,

3- İbn-i Mace, "Es-Sünen" adlı hadis kitabında. Bakınız, 118 ve 113 numaralı hadisler,

4- Tirmizi, "Es-Sahih" adlı hadis kitabında. Bakınız, 2646 numaralı hadis,

5- Abdurrauf El-Menavi, "Feyz-ül Kadir" adlı kitabında c. 6 s. 217, 218

6- Ebu Ya'la Musuli, "El-Müsned" adlı kitabında

7- Bağavi, "Mesabih-üs Sünnet" adlı kitabında c. 2 s. 275

8- Hakim, "El-Müstedrek" adlı kitabında c. 3 s. 110, 116 ve 371,

9- İbn-i Meğazili Eş-Şafii "Menakıb" adlı kitabında s. 19

10- Muttaki El-Hindi, "Kenz-ül Ümmal" kitabında c. 15 s. 91, 92, 120, 135, 143, 147 ve 150

11- Haysemi, "Mecme-uz Zevaid" adlı kitabında c. 9 s. 103, 105, 106, 107 ve 108

12- Zehebi, "Telhis" adlı kitabında c. 3 s. 110

13- Amri, "Mişkat-ül Mesabih" adlı hadis kitabında c. 3 s. 243

14- Nesai, "Hasaisi Emir-ül Mü'minin" adlı kitabında s. 96, 100, 104 ve...

Gadirihum Olayına İşaret Eden Ehl-i Sünnet Tefsircilerinden Bazıları

1- Taberi, kendi tefsirinde,

2- Salebi, kendi tefsirinde,

3- Vahidi, "Esbab-un Nüzul" adlı kitabında,

4- Kurtubi, kendi tefsirinde,

5- Ebu-s Suud, kendi tefsirinde,

6- Fahri Razı, "Mefatih-ül Gayb" adlı tefsirinde,

7- İbn-i Kesir Eş-Şafii, kendi tefsirinde,

8- Celaleddin Suyuti, "Dürr-ül Mensur" adlı tefsirinde,

9- Alusi El-Bağdadi, "Ruh-ül Meani" adlı tefsirinde ve...

Hatta Ehl-i Sünnet'in büyük alimlerinden Hamyunu'nun naklettiği bir rivayette, Ebu Bekir ve Ömer'in bu olaydan sonra kalkıp Hz. Resulullah'a: "Ey Resulullah! Bu velayet sadece Ali'ye mi mahsustur?" diye sordukları, Hazret'in de onlara: "Ali ve kıyamet gününe kadar olan vasilerime mahsustur" cevabını verdiği, bunun üzerine, onlar: "Senin vasilerin kimlerdir?" diye sordukları, Hazret'in de onlara: "Kardeşim Ali benim vezirim, varisim, vasim ve ümmetim içerisinde halifemdir. O benden sonra her mü'minin velisidir. Sonra oğlum Hasan, sonra oğlum Hüseyin, sonra da oğlum Hüseyin soyundan dokuz kişi birbiri ardınca benim vasilerimdir. Onlar Kur'an'la Kur'an da onlarla beraberdir. Havz-ı Kevser'de bana dönünceye kadar, ne Kur'an onlardan ayrılır, ne de onlar Kur'an'dan" (58) cevabını verdiği yer almaktadır.

Velhasıl Gadirihum hadisi, Hz. Ali (a.s)'ın velayet ve imameti konusunu o kadar açık ve net olarak ortaya koyuyor ki, artık onun üzerinde fazla bir açıklama yapmanın gereksiz bir beyan olduğu kanısındayız.

(26)- Bakara: 124

(27)- Sâd: 26

(28)- Bakara: 247

(29)- Ra'd: 7

(30)- Kafi c.1 s. 178

(31)- Kafi c. s. 179

(32)- Bihar-ül Envar c.75 s.358

(33)- Tevbe: 128

(34)- Şuarâ: 214

(35)- El-Müracaat: s. 123

(36)- Taberi Tefsiri c.19 s. 68, Dürr-ül Mensur c.5 s.97, El-Mizan c.15 s.335

(37)- El-Müracaat: s. 124

(38)- Bkz. Müsned-i Ahmet bin Hanbel 841 ve 1300 numaralı hadis

(39)- Bkz. Sahih-i Buhari 6328 numaralı hadis ve Müsned-i Ahmet bin Hanbel 268 numaralı hadis.

(40)- Maide: 55, 56

(41)- Tâhâ: 25. ayetten 35. ayete kadar

(42)- Tâhâ: 36

(43)- Maide: 55, 56

(44)- Mecme-ül Beyan, c.3 s.210, El Gadir, c.2 s.52, El Mizan, c.6 s.19

(45)- Bkz. Şevahid-üt Tenzil Haskani Hanefi'nin S. 161, Menakıb-i Ali bin ebu Talib İbn-i Meğazili Şafii'nin s. 311, Kifayet-üt Talib, Genci Şafii'nin s. 228, 250, 251, Zehair-ül Ukba Muhibbiddin Taberi'nin s. 88, 120, El Menakıb Harezmi Hanefi'nin s. 178, Tarih-i Dimeşk İbn-i Asakir Şafii'nin c. 2 s. 409, El Fusûl-ül Mühimme İbn-i Sabbağ El Maliki'nin s. 123, 108, Ed-Dürr-ül Mensur Suyuti'nin c. 2 s. 293, Feth-ül Kadir Şefkani'nin c. 2 s. 53, Et- Teshil liulum-it Tenzil Kalbi'nin c. 1 s. 181, Keşşaf Zemahşeri'nin c. 1 s. 649, Tefsir-üt Taberi Teberi'nin c. 6 s. 288, 289, Zad-ül Mesir İbn-i Cevzi Hambeli'nin c. 2 s. 383, Tefsir-ül Kurtubi c. 6 s. 219, 220, Feth-ül Beyan fi Makasid-ül Kur'an c. 3 s. 51, Esbab-ün Nüzul Vahidi'nin s. 148 ve Türkçe tercümesi s.161, Tefsir-ül Celaleyn s. 213, Tezkiret-ül Havvas Sıbt bin Cevzi Hanefi'nin s. 18, 208, Nur-ül Ebsar Şeblenci'nin s. 71, Yenabi-ül Meveddet Kunduzi Hanefi'nin s. 115, Tefsir-ül Kebir Fahri Razi'nin c. 12 s. 20, Tefsir-i İbn-i Kesir c. 2 s. 71, Ahkam-ül Kur'an Cessas'ın c. 4 s. 102, Mecme-üz Zevaid c. 7 s. 17, Ensab-ül Eşraf Belazuri'nin c. 2 s. 150, El Havi lil Fetava Suyuti'nin c. S. 139, 140, Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 391, 405 ve c. 15 s. 146, 95, Riyaz-ün Nazre c. 2 s. 273 Müsned-i Ahmet bin Hanbel c. 5 s. 38, Metalib-üs Sual İbn-i Talha Şafii'nin s. 31, Feraid-üs Simteyn c. 1 s. 11, 190 ve....

(46)- Al-i İmran: 173

(47)- El-Keşşaf: c. 1 s. 649 Beyrut baskısı

(48)- Bkz. El-İfsah s. 74, 79, Et- Tibyan c. 3 s. 556, Es- Safi fi Tefsir-ül Kur'an c. 1 s. 449

(49)- Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 393 h. 610

(50)- Müsned-i Ahmet hadis no: 10859, 11348

(51)- Maide : 67

(52)- El Gadir c.1 s.214 El-Velayet kitabından naklen.

(53)- Maide, /67

(54)- Maide: 3

(55)- El-Gadir c.1 s. 9-11-14 Dürr-ül Mensur c.2 s. 259, Tarih-ül Hülefa s. 114, Tarih-i Hatip Bağdadi c. 8 s. 290

(56)- Tarih-i Dimeşk Hz. Ali'ye ait bölüm c. 2 s. 7 503. hadis

(57)- Müsned c. 1 s. 119 hadis no: 633, 915 Yenabi-ül Meveddet, Bölüm 4. Şerh-i Nehc-ül Belağa İbn-i Ebu-l Hadid c.1 s. 362, El-İmame ves Siyase İbn-i Kuteybe'nin c. s. 11, 143, El Menakıb Harezmi'nin s. 224, Kifayet-üt Talib Genci Şafii'nin s. 386, Tarih-i Dimeşk Ali bin Ebu Talib bölümü c. 2 s. 7, Ensab-ül Eşraf Belazuri'nin c. 2 s. 156 ve...

(58)- Ğayet-ül Meram 58. bölüm 4. Hadis. Naklen Feraid-i Hamyunu

İMAMET İMAMET

DÖRDÜNCÜ DELİL

Ulü'l Emr Ayeti

Allah Teala şöyle buyuruyor: "Ey iman edenler! Allah'a, Peygambere ve sizden olan emir sahiplerine itaat edin. Eğer bir konuda ihtilafa düşerseniz, onu Allah'a ve Peygamber'e götürün; eğer Allah'a ve ahiret gününe imanınız varsa, bu sizin için daha hayırlı ve yorum olarak daha güzeldir." (59)

Bu ayette emir sahipleri de Allah ve Resulü sırasında zikredilmiş ve onlara da Allah ve Resulü gibi mutlak itaat farz kılınmıştır. Dolayısıyla ayette geçen emir sahiplerinden maksadın masum olan emir sahipleri olduğu anlaşılmaktadır. Zira aksi taktirde, emir sahibine mutlak itaati farz kılmak, Allah ve Resulü'ne de mutlak itaat farz olduğuna göre, insanları çelişkiye emretmek olur ki, bu Cenab-ı Hakk'a yakışmaz.

Çünkü masum olmayan bir emir sahibinin Allah ve Resulü'nün emirlerine ters olan emirleri de olabilir. Bu durumda hem Allah ve Resulü'ne itaat etmek gerekecektir, hem de onların emrinin aksine emreden emir sahiplerinin emrine. Bu ise çelişkiye düşmek demektir.

Nitekim Hz. Resulullah'a bu ayette geçen emir sahiplerinden hangi emir sahiplerinin kastedildiği sorulduğunda, Hazret ayette geçen emir sahiplerinin

kimler olduğunu net olarak açıklayarak, insanları böyle bir şüpheye kapılmaktan kurtarmıştır.

Kısacası, Hazret ayette geçen emir sahiplerinden maksadın mutlak emir sahipleri olmadığını ve maksadın kendi halifeleri ve vasileri olarak belirttiği on iki imamın olduğunu beyan buyurmuştur. Bu konudaki hadisler, biz Ehl-i Beyt dostlarının kaynaklarında mütevatir olarak nakledilmesine ilaveten, Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin kaynaklarında da yeterli miktarda rivayet edilmiştir.

Buna bir örnek olarak, Hz. Resulullah'ın sahabelerinden Abdullah bin Cabir'in hadisini zikredebiliriz. Abdullah bin Cabir şöyle diyor: "Allah'a, Resulü'ne ve emir sahiplerine itaat etmenin vacip olduğunu bildiren ayet indiği gün Peygamber'e sordum: "Allah ve Resulü'nü tanıyoruz. Ama emir sahiplerinin kimler olduğunu bilmiyoruz. Onlar kimlerdir?"

Hazret şöyle buyurdular: Onlar benim halifelerimdir. Onların ilki Ali bin Ebu Talib, sonra Hasan, sonra Hüseyin, sonra Ali bin Hüseyin, sonra da Tevrat'ta Bakır diye anılan Muhammed bin Ali'dir. Ey Cabir! Sen onu göreceksin. Gördüğünde benim selamımı ona iletirsin. Ondan sonra Cafer bin Muhammed Es-Sadık, sonra Musa bin Cafer, sonra Ali bin Musa, sonra Muhammed bin Ali, sonra Ali bin Muhammed, sonra Hasan bin Ali ve en sonuncusu Allah'ın yeryüzündeki hücceti ve kulları arasındaki saklantısı olan, benim isim ve künyemi taşıyan Hasan bin Ali'nin oğludur." (60)

Hz. Resulullah'ın bu hadisinin de tanıklık ettiği üzere, mezkur ayette geçen emir sahiplerinden bütün emir sahipleri kastedilmemiştir. Aksine, ayette geçen emir sahipleri, Cenab-ı Hak ve Hz. Resulullah gibi mutlak itaatin farz olduğu emir sahipleridirler. Böyle emir sahipleri masum olan emir sahiplerinden gayrisi olamaz.

Nitekim, Hz. İbrahim'in imamet makamına getirilmesinde de Hazret, kendi zürriyeti için aynı makamı arzulayınca, Cenab-ı Hak zalim kimselerin, yani Hz. İbrahim gibi masum olmayanların böyle bir makama sahip olamayacaklarını belirttiğini daha önce görmüştük. Dolayısıyla bu ayet-i kerime de, biz Ehl-i Beyt dostlarının inancını doğrulayan ayrı bir delildir. Bu ayete, Hz. Resulullah'ın konuyla ilgili hadislerini de eklediğimizde, Hz. Resulullah'tan sonra Hz. Ali ve onun on bir evladının Allah'ın imamet makamına getirdiği imamlar olduğuna delil olmaktadır.

BEŞİNCİ DELİL

Mubahele Ayeti

Allah Teala şöyle buyuruyor: "Sana (İsa'nın Allah'ın kulu olduğu hususunda) ilim geldikten sonra, seninle tartışan olursa söyle: "Gelin evlatlarımızı ve evlatlarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı, canlarımızı ve canlarınızı çağıralım, sonra da dua edip; Allah'ın lanetini yalancıların üzerine koyalım." (61)

Bu ayetin nazil olma hadisesi kısaca şöyle gelişmiştir: Necran Hıristiyanlar'ından bir grup Medine'de Hz. Resul (s.a.a)'in huzuruna gelip Hz. İsa (a.s) ve diğer bazı konularda, İslam Peygamberi (s.a.a)'e sorular sorarlar. Hazret kendi kitaplarından mantıklı yollarla, onları ikna etmeye çalışır. Ama onlar hakikati kabul etmezler. Bunun üzerine, Allah Teala yukarıda zikrettiğimiz ayeti nazil ederek Hz. Resulullah'a onları lanetleşmeye çağırmasını ve böylece kimin hakikat üzere olduğunun belirlenmesini emreder.

Bu emri alan Aziz İslam Peygamberi, ikna olmayan Necran Hıristiyanlar'ını mubaheleye ve lanetleşmeye davet eder. Onlar da kabul edip, tayin olunan gün ve mekanda mubahaleye hazır olurlar. Ancak mubahele edilmeden önce Hıristiyanlar'ın büyüğü yanındaki gruba şöyle der: "Eğer Muhammed (s.a.a) en yakın öz akrabalarıyla lanetleşmeye gelirse, onunla lanetleşmeye yanaşmayın. Zira bu durumda ondan korkulur. Ama eğer bütün ashabını toplar bir padişah havası içerisinde gelirse, onunla lanetleşmekten hiç korkmayın. Çünkü onun bu davranışı doğru olmadığını ve sadece saltanat peşinde olan şöhret sever biri olduğunu kanıtlamaktadır."

Kendi aralarında böyle bir karar alan Necran Hıristiyanlar'ı bir de görürler ki; Hz. Muhammed (s.a.a) sadece beş kişilik bir grupla mubaheleye hazır oldu. Bunu gören Hıristiyanlar'ın büyüğü, Hazret'in yanındakilerin kimler olduğunu sorar. Ona; Hazret'in yanı başında olan gencin amcası oğlu ve damadı, arkalarından gelen kadının biricik sevgili kızı Hz. Fatime, iki taraflarında bulunan çocukların da torunları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin olduğu cevabı verilir.

Bu cevabı işiten Hıristiyanlar'ın büyüğü, o nurlu yüzlere iyice baktıktan sonra: "Andolsun Allah'a, öyle yüzler görüyorum ki, eğer Allah'tan isterlerse dağları yerinden oynatır. En iyisi, ey Hıristiyan topluluğu! Eğer yok olmanızı istemiyorsanız, bu yüzlerle lanetleşmeye yanaşmayın ve İslam hükümetine vergi vermeyi kabul ederek Muhammed ile barışın" der.

Böylece Hıristiyan büyükleri mubahele etmeden, vergi vermeyi kabul ederek oradan ayrılırlar.

Mubahele olayında, Hz. Ali, Fatime, Hasan ve Hüseyin (a.s)'dan başka kimsenin Hz. Resulullah ile birlikte olmadığı hususunda bütün İslam ümmeti ittifak etmiştir.

Gazi Nurullah Şuşteri "İhkak-ül Hak" adlı kitabında şöyle yazıyor: "İslam müfessirleri, ayette geçen, oğullarımızdan maksadın Hz. Hasan ve Hüseyin, kadınlarımızdan maksadın Hz. Fatime ve canlarımızdan maksadın da Hz. Resulullah ve Hz. Ali olduğu hususunda ittifak etmişlerdir." (62)

Bu ayetin Hz. Ali (a.s)'ın imametine delil oluşu şu açıdandır ki, Allah Teala bu ayeti kerimede Hz. Ali'yi Resulullah'ın nefsi (kendisi) makamında saymıştır.

Nitekim, İbn-i Abbas'ın Hz. Resulullah (s.a.a)'tan naklettiği hadiste de İslam Peygamberi (s.a.a) Ümmü Seleme'ye hitaben: "Ali bendendir, ben de Ali'denim. Onun eti kanı bendendir. Onun bana olan nispeti, Harun'un Musa'ya olan nispeti gibidir" buyurmaktadır. Bu durumda Hz. Ali, nübüvvet hariç her konuda Hz. Resulullah'ın konumuna sahip olur. Bu ayet bu manayı ima etmektedir. Dolayısıyla Hz. Resulullah (s.a.a)'dan sonra Hz. Ali Hazret'le aynı konum ve makamda olduğundan, bütün Müslümanlar'ın o Hazret'e itaat etmesi gerekir. Zaten imamet makamı bundan gayri bir şey değildir.

ALTINCI DELİL

İbn-i Abbas'ın Hadisi

Ebu Belec şöyle der: "Amr bin Meymun dedi ki; ben İbn-i Abbas'ın yanında oturuyordum. Bu sırada dokuz kişi geldi ve ona şöyle dediler: "Ya bizimle gelirsin ya da meclisi boşaltır bizimle yalnız konuşursun." İbn-i Abbas onlara: "Hayır ben sizinle gelirim" dedi ve onlarla birlikte bizden uzaklaşıp, biraz konuştular. O zamanlar henüz Abbas'ın gözleri kör olmamıştı. Onların konuşması bir süre çekti ve biz onların ne konuştuklarını bilmiyorduk. Ancak İbn-i Abbas onlardan ayrılıp bize dönünce yakasını silkerek ufluyor ve şöyle konuşuyordu:

"Onlar öyle bir kişi aleyhinde konuşuyorlardı ki, o hiçbir kimseye nasip olmayan ondan fazla fazilet sahibidir.

Onlar öyle bir kişinin aleyhinde konuşuyorlardı ki, Hz. Resulullah (Hayber savaşında) onun hakkında: "Öyle bir kişiyi göndereceğim ki, Allah onu hiçbir zaman mağlup etmez. Allah ve Resulü'nü sever, Allah ve Resulü de onu severler" buyurdu. O zaman herkes o kişinin kendisi olmasını arzuladı. Ama Resulullah: "Ali nerededir?" dedi. Bunun üzerine Ali geldi, fakat gözlerinin ağrımasından dolayı göremez durumdaydı. Resulullah onu böyle görünce, ağzının suyuyla Ali'nin gözüne sürdü ve sancağı üç kere sallayarak ona verdi. Böylece Ali (Hayber kalesini fethetti ve esirlerle birlikte sonradan Hz. Resulullah'ın zevcelerinden olan) Safiye bint-i Huyey'i de alarak geri döndü.

Yine Hz. Resulullah (Mekke'de okunmak üzere) Tevbe Sûresi'ni falanla (Ebu Bekir'le) gönderdi sonra da Ali'yi onun peşinden göndererek ondan almasını emretti. Ali de Tevbe Sûresi'ni ondan aldı. Hz. Resulullah bu konuda şöyle buyurdu: "Bu sûreyi ancak benden olan ve benim de ondan olduğum bir kimse götürebilir."

Yine Hz. Resulullah (s.a.a) (İnzar ayeti indiği zaman) kendi amca çocuklarına: "Hanginiz dünyada ve ahirette benim yardımcım olmaya hazırsınız?" buyurdu. Bu sırada Ali de onunla beraber oturmaktaydı. Onların hepsi bunu reddettiler ve yalnızca Ali: "Ben dünya ve ahirette senin yardımcınım" dedi. Hz. Resulullah da ona: "Sen dünya ve ahirette benim velimsin" dedi. Hz. Resulullah yine onlara:

"Hanginiz dünya ve ahirette benim yardımcım olmaya hazırsınız?" buyurdu. Onlar yine bunu reddettiler ve yalnızca Ali: "Ben dünya ve ahirette sana yardım etmeye hazırım" dedi. Hz. Resulullah da ona: "Sen dünya ve ahirette benim velimsin" dedi.

Yine Ali, Hatice'den sonra ilk iman eden şahıstır.

Yine Hz. Resulullah (s.a.a) abasını alıp Hz. Ali, Fatime, Hasan ve Hüseyin'in üzerine atarak: "Ey Ehl-i Beyt'im Allah sizden her türlü ricsi (kirliliği) giderip tertemiz kılmak ister" buyurmuştur.

Yine Ali, Hz. Peygamber (s.a.a)'in elbisesini giyerek, müşriklerin kendini taşladığı bir durumda onun yatağında yatarak kendi canını feda eden bir kimsedir."

Yine İbn-i Abbas devam ederek şöyle dedi: "Hz. Resulullah (s.a.a) "Tebük" savaşına gittiğinde insanlar da Hazret'le birlikte hareket ettiler. Ali Hazret'e: "Ben de sizinle beraber gelmek istiyorum" dedi. Hz. Resulullah (s.a.a): "Hayır" dedi. Bunun üzerine Ali ağladı. Bunu gören Hz. Resulullah ona: "Mevki açısından bana oranla Harun'un Musa'ya olan mevkisine sahip olmak istemiyor musun? Ancak benden sonra peygamber olmayacaktır. Seni kendi yerime halife kılmadan gitmem doğru olmaz" buyurdu.

Yine Hz. Resulullah (s.a.a) ona: "Sen benden sonra her mü'min erkek ve kadının velisisin" buyurmuştur.

Yine İbn-i Abbas şöyle dedi: "Hz. Resulullah (s.a.a) Ali'nin evinden mescide açılan kapı dışında bütün ashabın evlerinden mescide açılan kapıları kapattırdı ve böylece yalnızca Ali cünüp olarak bile mescide girebiliyor ve Ali'nin ondan başka yolu yoktu.

Yine Hz. Resulullah (s.a.a) onun hakkında: "Ben kimin mevlası -efendisi- isem Ali de onun mevlasıdır..." buyurmuştur. (63)

Hakim bu hadisi, "Müstedrek-üs Sahiheyn" kitabında naklettikten sonra şöyle yazmıştır: "Bu hadis sahih senetle bize ulaşan bir hadistir. Ancak Buhari ve Müslim bu hadisi naklettiğimiz ibare ile nakletmemişlerdir. Bu hadisi Zehebi de "Et-Talhis" adlı kitabında nakletmiş ve sonra da onun sahih bir hadis olduğunu kaydetmiştir.

Şimdi bu hadisi nakleden Ehl-i Sünnet kaynaklarından bazılarını zikredelim:

Hakim, "Müstedrek-üs Sahiheyn" adlı kitabının 3. cildinin 132. sayfasında, Ahmed bin Hanbel, "Müsned" adlı kitabının 5. cildinin 25. sayfasında, Nesai Şafii, "Hasaisi Emir-ül Mü'minin" adlı kitabının 61 ve 64. sayfalarında, Genci Şafii, "Kifayet-üt Talibin" kitabının 240. sayfasında, Harezmi Hanefi, "El-Menakıb" adlı kitabının 72. sayfasında, İbn-i Hacer, "El-İsabe" adlı kitabının 2. cildinin 509. sayfasında, Kunduzi Hanefi, "Yenabi-ül Meveddet" adlı kitabının 34. sayfasında, İbn-i Asakir, "Tarihi

Dimeşk" adlı kitabının Hz. Ali'ye ait bölümünün 1. cildinin 183, 243, 250 ve 251. sayfalarında, Muhibbiddin Taberi Şafii, "Riyaz-ün Nazre" adlı kitabının 2. cildinin 269 ve 270. sayfalarında, Belazuri, "Ensab-ül Eşraf" adlı kitabının 2. cildinin 106. sayfasında vs.

Bu hadis, Hz. Ali (a.s)'ın Hz. Resulullah'ın veliahdı ve halifesi olduğunu gösteren kesin kanıtlardan bir diğeridir. Sizce Hz. Resulullah'ın Hz. Ali'ye hitaben buyurduğu: "Sen dünya ve ahirette benim velimsin" sözünü o Hazret'in veliahdı ve hilafetinden başka bir anlama yorumlamak mümkün müdür? Doğrusu biz başka bir anlam veremiyoruz.

Yine Hz. Resulullah Hz. Ali'nin kendine oranla Hz. Harun'un Hz. Musa (a.s)'a oranla taşıdığı mevkie sahip olduğunu belirtmiş ve bundan sadece nübüvvet makamını istisna etmiştir. Demek ki, nübüvvet makamı hariç, Hz. Ali Hz. Harun'un Hz. Musa'ya nispet taşıdığı mevkiin tamamına sahiptir.

Şimdi Hz. Harun'un hangi mevkie sahip olduğunu görelim. Kur'an-ı Kerim Hz. Harun'un Hz. Musa'nın veziri, yardımcısı, işlerinin ortağı ve halifesi olduğunu belirterek, Hz. Musa'nın ümmetine Hz. Musa'ya itaat etmenin farz olduğu gibi, Hz. Harun'a da itaat etmenin farz olduğunu açıklamış ve her ikisinin de itaatlerinin farz olması açısından aynı konuma sahip olduklarını vurgulamıştır.

Bakınız; Allah Teala Tur-i Sina'da Hz. Musa (a.s)'a: "Firavun'a git, doğrusu o azmıştır" (64) diye emir verdiğinde, o Hazret Hak Teala'dan: "Rabbim! Göğsümü genişlet, işimi kolaylaştır, dilimin düğümünü çöz ki, sözümü iyi anlasınlar. Ailemden kardeşim Harun'u bana vezir yap, beni onunla destekle, onu görevimde ortak kıl ki, Seni daha çok tesbih edelim ve çokça analım. Şüphesiz Sen bizi görmektesin" (65) isteğinde bulunuyor. Hak Teala da: "Ey Musa! İstediğin sana verildi" (66) buyurarak Hz. Musa (a.s)'ın duasına icabet ettiğini belirtmiştir. O halde Hz. Harun Hz. Musa (a.s)'ın veziri, görev arkadaşı ve yardımcısıdır. Hz. Resulullah da peygamberlik hariç Hz. Ali (a.s)'ın aynı mevkie sahip olduğunu beyan buyurduğuna göre, Hz. Ali de o Hazret'in veziri, görev arkadaşı, halifesi ve yardımcısı olur.

Bu durumda acaba bu hadisten, Hz. Ali'nin Hz. Nebiyy-i Ekrem'e oranla ümmetinin en hayırlısı, hayatında ve ölümünde ona en layık olanı, onun işlerini yürüten veziri ve sağlığında bile itaatinin farz olduğu vezir ve halifesi olduğu ortaya çıkmıyor mu? Özellikle de Hz. Resulullah kimseye bir şüphe yeri bırakmamak için Hz. Ali (a.s)'a hitaben: "Seni kendi yerimde halifem olarak bırakmadan gitmem doğru olmaz" buyurmuştur.

O halde Hz. Ali, Hz. Resulullah'ın hayatında bile o Hazret'in halifesi ve veziri olup, Cenab-ı Nebi'nin hayatında bile o Hazret'e itaat etmek farzdı.

Hatta daha ötesi, bu hadisten anlaşılıyor ki, eğer Hz. Resulullah Hz. Ali'yi kendi yerinde halife olarak tayin etmeden gitmiş olsaydı, doğru olmayan bir davranışta bulunmuş olurdu. Hazret'in "Seni kendi yerime halife kılmadan gitmem doğru olmaz" buyruğu bunu göstermektedir. Bu ise, Ali'yi halife tayin etme emrinin, Allah Teala tarafından gelmiş olduğunu göstermektedir. Çünkü aksi taktirde, Hazret doğru olmaz tabirini kullanmazdı.

Yine hadiste geçen: "Sen benden sonra bütün mü'min erkek ve kadınların velisisin" ibaresini başka bir anlama yorumlamak mümkün müdür? Biz ona hilafet makamından başka bir anlam veremiyoruz. Ey akıl sahibi kardeşler, siz söyleyin, başka bir anlama yorumlamak mümkün müdür?

Menzilet Hadisi'nin İncelenmesi

Ancak burada üzerinde duracağımız husus, İbn-i Abbas'ın işbu hadisinde geçen, Menzilet hadisi olarak meşhur olan, Hz. Resulullah (s.a.a)'in Hz. Ali'ye hitaben buyurduğu: "Sen bana oranla Harun'un Musa'ya oranla olan mevkiine sahipsin. Ancak benden sonra peygamber olmayacaktır" sözüdür.

Bu hadis Ehl-i Sünnet'in Tebük savaşına değinen bütün hadis, tarih ve tefsir kitaplarında çeşitli tariklerle nakledilmiş olan en güvenilir ve sağlam hadislerden biridir.

Hatta bu hadisin sahih bir hadis oluşunda bütün Müslümanlar'ın ittifak ettiğini bile söyleyebiliriz. Bu hadisi Buhari de dahil olmak üzere, Ehl-i Sünnet'in bütün muteber hadis yazarları kendi hadis kitaplarında zikretmişlerdir.

İbn-i Hacer El Haysemi, "Sevaik-ül Muhrika" adlı kitabının 12. şüphesinde bu hadisi naklettikten sonra, hadis konusunda merci olan imamların bu hadisin sahih olduğunu kaydettiklerini nakletmiştir. (67)

Hatta Hz. Ali (a.s)'a düşmanlığında şüphe edilmeyen isyan taifesinin imamı Muaviye, o Hazret'le savaşmasına ve minberlerde o Hazret'e sövüp ve sövdürme küstahlığını göstermesine rağmen, bu hadisi inkar etmemiş ve Sa'd bin Ebu Vakkas'ı Hz. Ali'ye sövmeye emrettiğinde Sa'd'in Muaviye'nin bu teklifini yerine getiremeyeceğine gerekçe olarak bu hadisi gösterince, onunla bu konuda tartışmaya girmeyerek Sa'd'i, Hazret'e sövmekten muaf tutmuştur.

Bakınız, bu olayı Sahih-i Müslim nasıl naklediyor: "Muaviye bin Ebu Süfyan Sa'd'a: "Seni Ebu Turab'a (Ali'ye) sövmekten alıkoyan nedir?" dedi.

Bunun üzerine Sa'd şu cevabı verdi: "Resulullah'ın onun hakkında söylediği üç şeyi hatırlıyorum ve asla ona sövemem. Ben kırmızı develer yerine, onlardan birinin benim için olmasını daha çok severdim. Ben, Hz. Resulullah'ın savaşlarının birinde onu kendi yerinde bıraktığında Ali'nin O'na: "Ey Resulullah! Beni kadın ve

çocuklara mı terk ediyorsun?" demesi üzerine Resulullah'ın ona: "Bana oranla Harun'un Musa'ya oranla olan mevkiinde olmak istemez misin? Ancak benden sonra peygamberlik yoktur" dediğini duydum.

Yine Hayber günü Resulullah: "Yarın bayrağı öyle bir kişiye vereceğim ki, o Allah'ı ve Resulü'nü sever, Allah ve Resulü de onu sever" buyurdu. Bunun üzerine hepimiz o kişi olmayı arzuladık. Ama Resulullah: "Bana Ali'yi çağırın" dedi ve Ali'yi ona getirdiler. Ali'nin gözleri ağrıyordu. Resulullah ağzının suyuyla onun gözüne sürüp bayrağı onun eline verdi. Böylece Allah, zaferi onun eliyle kazandırdı.

Yine: "Sana ilim geldikten sonra, bu hususta seninle kim tartışacak olursa, de ki: "Gelin, oğullarımızı ve oğullarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı, kendimizi ve kendinizi çağıralım, sonra lânetleşelim de, Allah'ın lânetinin yalancılara olmasını dileyelim" (68) ayeti nazil olduğu sırada, Resulullah Ali'yi, Fatime'yi, Hasan ve Hüseyin'i çağırdı ve: "Allah'ım! Benim Ehl-i Beyt'im bunlardır" buyurdu." (69)

Sa'd'in bu sözlerini duyan Muaviye, artık onunla tartışmaya girmedi ve Sa'd'i bu tekliften muaf tuttu.

Bundan daha önemlisi, Muaviye'nin kendisi bile Menzilet hadisini nakledenlerden biridir.

İbn-i Hacer, "Sevaik-ül Muhrika" adlı kitabının 107. sayfasında şöyle yazıyor: "Ahmet tahriç etmiştir ki; adamın biri Muaviye'den bir soru sordu. Muaviye: "Bunu Ali'ye sor, o daha bilgilidir" dedi. O adam: "Senin bu konuda vereceğin cevap bana Ali'nin cevabından daha sevimlidir" dedi.

Bunun üzerine Muaviye ona: "Ne kötü konuştun. Sen öyle bir kişiyi istemedin ki, Resulullah onu ilimle dolduruyordu. Gerçekten Resulullah ona: "Sen bana oranla Harun'un Musa'ya oranla olan mevkiine sahipsin. Ancak benden sonra peygamber gelmeyecektir" buyurmuştur. Ömer de bir zor meseleyle karşılaştığında onun çözümünü ondan alırdı..." dedi. (70)

İkinci halife Ömer bin Hattab da bu hadisi rivayet edenlerden biridir. Ebu Bekir Bağdadî "Tarih-i Bağdat" adlı kitabında İkinci halife Ömer bin Hattab'dan şöyle naklediyor: Bir gün Ömer, birinin Hz. Ali'ye küfrettiğini görünce, ona: "Zannedersem sen münafık birisin" dedi. Zira ben Peygamber (s.a.a)'in Hz. Ali hakkında şöyle buyurduğunu işittim: "Ali bana nispet Harun'un Musa'ya nispet sahip olduğu mevkie sahiptir. Ancak benden sonra peygamber gelmeyecektir." (71)

Evet Menzilet hadisi o kadar meşhur bir hadistir ki, Ehl-i Beyt tarikinden gelen rivayetleri bir yana bıraksak bile, Ehl-i Sünnet ulemasının hemen-hemen tamamı onu nakletmiş ve sahih bir hadis olduğunda ittifak etmişlerdir.

Biz, aziz okurların araştırmalarına kolaylık olması gayesiyle bu hadisi nakleden Ehl-i Sünnet hadis yazarlarının bazılarının kitap ve hadis numaralarını aşağıda zikretmeyi uygun görüyoruz:

Sahih-i Buhari'nin 3430 ve 4066 numaralı hadisleri, Sahih-i Müslim'in 4418, 4419, 4420 ve 4421 numaralı hadisleri, Sahih-i Tirmizi'nin 2658 ve 2666 numaralı hadisleri, Sünen-i İbn-i Mace'nin 112 ve 118 numaralı hadisleri, Müsned-i Ahmet bin Hanbel'in 1384, 1408, 1423, 1427, 1450, 1465, 1498, 1514, 1522, 10842, 14111, 25834 ve 26195 numaralı hadisleri.

Ayrıca bu hadisi Hakim, "Müstedrek-us Sahiheyn" adlı kitabının 2. cildinin 337 ve 3. cildinin 109. sayfalarında, Taberi, "Tarih-ut Taberi"nin 3. cildinin 104. sayfasında nakletmişlerdir.

Yine İbn-i Asakir, "Tarih-i Dimeşk" adlı kitabının Hz. Ali'ye ait bölümünde bu konuda yüzü aşkın hadis nakletmiştir. Bu cümleden 30, 125, 148, 149, 150, 251, 272, 273, 274, 276, 277, 278, 279 vs. numaralı hadisleri zikredebiliriz.

Yine Belazuri, "Ensab-ül Eşraf" adlı kitabının 2. cildinin 106. sayfasında, İbn-i Hacer, "El-İsabe" adlı kitabının 2. cildinin 507 ve 509. sayfalarında, Nesai, "Hasais-i Emir-ül Mü'minin" adlı kitabının 76,77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84 ve 85. sayfalarında, İbn-i Meğazili, "Menakıb-i Ali bin Ebu Talib" adlı kitabının 27. sayfasında, Harezmi Hanefi, "El-Menakıb" adlı kitabının 60, 74, 83, 84 ve... sayfalarında, Suyuti, "Tarih-ül Hülefa" adlı kitabının 168. sayfasında, Kunduzi El-Hanefi, "Yenabi-ül Meveddet" adlı kitabının 35, 44, 49, 50 vs. sayfalarında, Genci Şafii, "Kifayet-üt Talib" adlı kitabının 281, 282, 283 vs.. sayfalarında, Teberani, "Mucem-us Sağır" adlı kitabının 2. cildinin 22 ve 54. sayfalarında, Bağavi, "Mesabih-üs Sünnet" adlı kitabının 2. cildinin 275. sayfasında, İbn-i Esir, "Cami-ül Usul" adlı kitabının 9. cildinin 468 ve 469. sayfalarında, Suyuti, "Cami-üs Sağır" adlı kitabının 2. cildinin 56. sayfasında bu hadisi nakletmişlerdir.

Ayrıca "Kenz-ül Ümmal" kitabı c. 15 s. 139, "Riyaz-ün Nezre" kitabı c. 2 s. 214, 215, 216 ve 248, "Mişkat-ül Mesabih" kitabı c. 3. s. 242, "Feraid-üs Simteyn" c. 1 s. 122, 123, 124 ve bunlar gibi onlarca Ehl-i Sünnet'in temel hadis, tarih ve tefsir kaynak kitaplarını örnek olarak zikredebiliriz.

O halde bu hadisin sahih bir hadis oluşunda ve hatta mütevatiren nakledilen bir hadis oluşunda kimse şüphe edemez.

Yukarıda da işaret ettiğimiz gibi bu hadis, Hz. Ali (a.s)'ı Nebiyy-i Ekrem (s.a.a)'e oranla Hz. Harun'un Hz. Musa (a.s)'a nispet olan mevkiinde gördüğüne göre, bundan Hz. Ali'nin Hz. Resulullah'ın veziri, görev arkadaşı, yardımcı ve halifesi olduğu ortaya çıkar. Çünkü Hz. Harun da aynı konuma sahipti. Zaten biz Ehl-i Beyt dostlarının söylediği ve inancı da budur.

Hadiste Hz. Harun'un sahip olduğu konumlardan sadece peygamberlik makamı istisna edilmiştir. Yani, Cenab-ı Nebiyy-i Ekrem: "Ancak benden sonra peygamber olmayacaktır" kaydıyla Hz. Ali'nin kendinden sonra peygamberlik makamına sahip olamayacağını belirtmiştir. Oysa Hz. Harun Hz. Musa'nın halifesi, yardımcısı ve görev arkadaşı olması yanı sıra peygamberlik makamına da sahipti.

Biz Ehl-i Beyt dostlarının inancı da budur. Biz Hz. Ali (a.s)'ın sadece Peygamber'in vasisi, halifesi, yardımcısı ve görev arkadaşı olduğuna inanıyoruz.

Bu hadisten istifade edeceğimiz diğer bir husus da, Hz. Ali'ye itaatin hatta Hz. Resulullah'ın kendi hayatında bile bütün İslam ümmetine farz olduğu konusudur. Çünkü Hz. Harun da aynı konuma sahipti. Elbette ki Hz. Ali'ye itaat etmek, ancak Hz. Resulullah'ın kendilerinin huzur şerefi olmadığı konumlarda söz konusudur. Nitekim Hz. Harun da aynı durumda idi. Yani Hz. Musa olduğu yerde Hz. Harun'a itaat söz konusu değildi ve Hz. Musa'nın bulunmadığı konumlarda Hz. Harun'a itaat etmek gerekiyordu.

Bu hadisten istifade edeceğimiz bir başka husus da Hz. Ali (a.s)'ın bu konumunun sadece Hz. Resulullah'ın hayatı dönemi veya bizimle aynı inanca sahip olmayanların Hz. Resulullah'ın bu buyruğuna muhalefet etmelerinde kendilerine bir mazeret bulmak gayesiyle yorumladıkları gibi, sadece Tebük savaşı dönemiyle sınırlı olmadığıdır.

Çünkü, Hz. Resulullah'ın "Ancak benden sonra peygamber olmayacak" tabiri, peygamberlik hariç Hz. Ali için beyan buyurduğu mevkiin kendinden sonra da devam ettiğini göstermektedir. Zira "Benden sonra" tabiri özellikle kendi vücud-i şeriflerinin hayatta bulunmadığı duruma işaret etmektedir. O halde Nebiyy-i Ekrem'in hayata veda etmesinden sonra Hz. Ali, Cenab-ı Nebi'nin istisna ettiği peygamberlik makamı hariç, Resulullah'ın buyurduğu makamların tamamına haiz idi. Biz Ehl-i Beyt dostlarının inancı da budur.

Ancak buna rağmen, bu hadisin kendilerinin önceden şartlandıkları inançlarıyla çeliştiğini gören bazıları, bu hadise ayrı yorumlar getirmek çabasına girmişlerdir.

Örneğin, bazıları bu hadisin genel olmadığını ve sadece varit olduğu zaman olan Tebük savaşı dönemine has olduğunu iddia ederek, bunun hadisteki söz gelişinden anlaşıldığını ortaya atmışlardır.

Şöyle ki; Hz. Resulullah, Tebük savaşına giderken Medine'de kendi yerinde halifesi olarak Hz. Ali'yi bıraktığında, Hz. Ali üzülerek Hazret'e: "Beni kadın ve çocuklarla beraber mi terk edip gidiyorsun?" demiş. Hz. Resulullah da ona: "Sen bana oranla Harun'un Musa'ya oranla olan mevkiine sahip olmak istemiyor musun?" buyurmuştur.

Bundan ancak şu çıkıyor ki; nasıl ki, Hz. Harun, Hz. Musa'nın sadece Tur dağına

gittiğinde halifesi idi, Hz. Ali de Hz. Resulullah'ın Tebük savaşına gittiği zamanda onun halifesi idi. Artık bunu genelleştirmek mümkün değildir. Oysa siz bundan genel anlamda hilafet manasını çıkarmak istiyorsunuz.

Bunlara cevabımız şudur ki; evvela, Hz. Harun Hz. Musa'nın sadece Tur dağına gittiğinde veziri, yardımcısı ve görev arkadaşı değildi. Yukarıda zikrettiğimiz ayetten de anlaşılacağı üzere, Hz. Harun her halükarda Hz. Musa'nın veziri, yardımcısı ve görev arkadaşı idi. Hz. Resulullah da Hz. Ali'yi aynı konumda gördüğüne göre, bundan Hz. Ali'nin peygamberlik hariç, her halükarda o Hazret'in yardımcısı, görev arkadaşı ve veziri, yani halifesi olduğu ortaya çıkıyor.

Buna göre, Hz. Ali'nin hilafetini sadece Hz. Resulullah'ın Tebük savaşına gittiği zamanla sınırlandırmak hadisin ifade ettiği anlamla çelişmektedir. Yani her ne kadar, Hz. Resulullah Hz. Ali'nin bu makamını Tebük savaşına giderken açıklamışsa da bu, o Hazret'in sadece Tebük savaşı esnasında bu makama sahip olduğunu göstermez.

Çünkü Hz. Resulullah bu makamı açıklarken bir benzetme yapmıştır. Yani, Hz. Ali ile Hz. Harun arasında bir benzerlik kurmuştur. Hz. Harun da Hz. Musa'nın her halükarda yardımcı, görev arkadaşı ve veziri olduğuna göre, Hz. Ali de aynı konumda olur. O halde Hz. Ali de her halükarda Hz. Resulullah'ın yardımcısı, görev arkadaşı ve veziridir.

Evet, Hz. Resulullah bu benzetmeyi yapmadan, sadece Hz. Ali'ye: "Seni Medine'de kendi yerimde bırakıyorum" demiş olsaydı, o zaman böyle bir şey söylemek mümkün olurdu. Ama bu benzetmeyi yaptığına göre, Hz. Ali benzetilen şahsın -Hz. Harun'un- sahip olduğu bütün mevkie, onun sahip olduğu şekilde sahip olur. Hz. Harun'un mevkii ise genel olduğuna göre, Hz. Ali'nin de mevkii genel olur.

Nitekim Hz. Resulullah bir çok ashabı da Medine'de kendi yerinde bırakmıştır. Ama onlar hakkında böyle bir benzetme yapmamış veya böyle bir anlamı akla getirecek bir şey söylememiş ve sadece Hz. Ali hakkında böyle bir benzetme yapmıştır.

Acaba bu, Hz. Ali'nin hilafetinin normal anlamda bir kişiyi kendi yerinde bırakıp gitmek olmadığını göstermiyor mu? Özellikle de Hz. Resulullah'ın sadece peygamberlik makamını istisna etmesi, Hz. Ali'nin peygamberlik makamı dışında Hz. Harun'un sahip olduğu bütün makamlara sahip olduğunu açıkça ortaya koymakta ve pekiştirmektedir.

Hatta yukarıda da işaret ettiğimiz gibi, Hz. Resulullah'ın: "Ancak benden sonra peygamber gelmeyecektir" tabirini kullanması, Hz. Ali'nin bu makamının o Hazret'ten sonra devam ettiğini açıkça gözler önüne sermektedir. Bu durumda hadisin özel bir zaman ve yerde açıklanmış olmasını bahane ederek, onun yalnızca belli zaman ve mekana has olduğunu iddia etmek açıkça bir yanılgıdan başka bir

şey değildir.

Bundan başka, bütün usul alimlerinin de beyan ettikleri gibi, genel bir anlam ifade eden bir hadisin has bir konumda beyan edilmesi onu genellikten çıkarmaz.

Örneğin, eğer siz bir kimsenin cünüplü iken Ayet-el Kürsi'ye dokunduğunu gördüğünüzde ona: "Cünüplü insanın Kur'an ayetlerine dokunması caiz değildir" derseniz, hiçbir kimse bu hükmün has bir konumda beyan edilmiş olduğunu bahane ederek, bu hükmü sadece beyan edildiği duruma, yani Ayet-el Kürsi'ye tahsis edemez.

Yahut bir doktor, hastasının meselâ hurma yediğini gördüğünde: "Sana tatlı şeyleri yemek zararlıdır" derse, kimse sözün söylendiği özel durumu bahane ederek, sadece bunun hurmaya ait olduğunu iddia edemez. Aksine, bu sözden ona bütün tatlı şeylerin zararlı olduğunu anlar. İşte bizim bahis konusu yaptığımız hadis de bu türdendir. Yani her ne kadar bu hadis, özel bir durumda açıklanmışsa da, anlamı genel olduğu için bütün durumlara şamildir.

Daha ötesi, bahis konusu hadis, meşhur olduğu gibi sadece Tebük savaşı esnasında açıklanmamıştır. Aksine, Hz. Resulullah mükerrer olarak Hz. Ali'nin kendine oranla Hz. Harun'un Hz. Musa'ya oranla olan mevkiine sahip olduğunu beyan buyurmuştur. O halde hadisin ifade ettiği anlamı sadece Tebük savaşı dönemine tahsis etmek mümkün değildir.

Menzilet Hadisi'nin Tebük Savaşı Dışındaki Nakilleri

İşaret ettiğimiz üzere Hz. Resulullah menzilet hadisini çeşitli yerlerde çeşitli münasebetlerle buyurmuştur. O halde bu hadisin ispat ettiği mevkii sadece Tebük savaşı dönemiyle sınırlandırmak mümkün değildir. Bu hadisin Tebük savaşı dışındaki bazı nakilleri şunlardan ibarettir:

1- Ümmü Selim'in Hadisi

Ümmü Selim,(72) İslam dininin öncülerinden olup akıllı ve Hz. Resulullah'ın yanında yüksek bir makama sahip olan bir kadındı. Cenab-ı Nebi ara sıra onu ziyaret eder ve onunla sohbet ederdi.

Bir gün, Hz. Resulullah ona şöyle buyurdu: "Ey Ümmü Selim! Ali'nin eti benim etim, kanı da benim kanımdır; onun benim yanımdaki mevkii, Harun'un Musa'ya olan mevkii gibidir." (73)

Görüldüğü üzere bu hadis, herhangi bir sebep dolayısıyla değil, bizzat Hz. Ali (a.s)'ın makamını beyan etmek maksadıyla söylenmiştir. O halde bu hadisi yalnızca Tebük savaşına mahsus kılmak mümkün değildir.

2- Berra bin Azib'in Hadisi

Hamza'nın kızının velayeti olayında Berra bin Azib'in naklettiği hadiste geçtiğine göre; Hz. Ali, Cafer ve Zeyd arasında onun velayeti hususunda ihtilaf ortaya çıkınca, Hz. Resulullah, Hz. Ali'ye hitaben şöyle buyurmuştur: "Ey Ali! Senin benim yanımdaki makamın, Harun'un Musa'nın yanındaki makamı derecesindedir..." (74)

Bu olaya, Buhari'nin, 2501 numaralı hadisi ile 3920 numaralı hadisinde ve Ahmet bin Hanbel'in 887 numaralı hadisinde de işaret edilmiş, ancak onlarda, Hazret'in Hz. Ali'ye: "Sen bendensin, ben de sendenim" buyurduğu kaydedilmiştir.

3- İttika Hadisi

Hz. Resulullah'ın Hz. Ali'ye yaslanması olayını açıklayan hadiste de aynı tabir geçmektedir. Bu hadise göre; Ebu Bekir, Ömer ve Ebu Ubeyde bin Cerrah'ın da Hz. Resulullah'ın nezdinde bulunduğu bir günde Cenab-ı Nebi Hz. Ali'ye yaslanarak duruyordu. Bu arada eliyle Hz. Ali'nin omzuna vurarak şöyle der: "Ey Ali! Sen mü'minlerin ilk iman edeni ve ilk Müslüman olanısın. Sen bana oranla Harun'un Musa'ya oranla sahip olduğu mevkie sahipsin..." (75)

4- Kardeşlik Hadisi

Birinci kardeşlik olarak bilinen, Hz. Resulullah'ın hicretten önce Mekke'de yalnızca muhacirleri birbirlerine kardeş yaptığı olayı anlatan hadisler ile, ikinci kardeşlik olarak maruf olan Hz. Resulullah'ın takriben hicretten beş ay sonra muhacirler ile ensâr arasında düzenlediği kardeşlik olayını anlatan hadislerde de Cenab-ı Nebi'nin Hz. Ali'ye hitaben; "Sen bana oranla Harun'un Musa'ya oranla sahip olduğu mevkie sahipsin. Ancak benden sonra peygamber yoktur" (76) buyurduğu görülmektedir.

Bu kardeşlik olaylarıyla ilgili olarak sadece bir hadisi burada nakledeceğim. Teberani, "El-Kebir" adlı kitabında İbn-i Abbas'tan tahriç ettiği bir hadiste şöyle yazıyor: Hz. Resulullah ikinci kardeşlik gününde muhacirlerle ensâr arasında kardeşlik ilan ettiğinde Hz. Ali'yi kimseyle kardeş etmemişti. Bu arada Hazret ona yönelerek: "Acaba muhacirlerle ensârı birbirine kardeş ettiğimde seni onlardan hiçbir kimseyle kardeş kılmadığımdan dolayı bana kızdın mı? Sen bana oranla Harun'un Musa'ya oranla sahip olduğu mevkie sahip olmaya razı olmaz mısın? Ancak benden sonra peygamber yoktur" (77) buyurdu.

5- Mescid-ün Nebi'ye Açılan Kapıların Kapanması Hadisi

Hz. Ali (a.s)'ın kapısı hariç, Mescid-un Nebi'ye açılan bütün ashabın kapılarının kapatıldığını anlatan hadislerde de Hz. Resulullah'ın aynı tabiri kullandığını görmekteyiz. Kunduzi Hanefi, "Yenabi-ül Meveddet" adlı kitabının 17. bölümünün sonlarında Cabir bin Abdullah'tan naklettiği bir hadiste Hz. Resulullah'ın Hz. Ali'ye hitaben şöyle buyurduğunu yazıyor: "Ey Ali! Bu mescitte bana helâl olan her şey

sana da helâldir. Sen bana oranla Harun'un Musa'ya oranla sahip olduğu mevkie sahipsin. Fakat benden sonra peygamber yoktur." (78)

Yine Huzeyfe bin Üseyd El-Gaffari'nin hadisinde yazıyor ki: Hz. Resulullah mescide açılan kapıları kapattığı gün hutbe okuyarak şöyle konuştu: "Bazıları Ali'yi mescitte bırakıp da onları dışarı çıkardığım için rahatsız olmuşlar. Andolsun Allah'a ki, onları çıkaran ve onu bırakan ben değil, Allah'tır. Allah Azze ve Celle Musa ve kardeşine: "Mısır'da milletinize evler hazırlayın; evlerinizi namazgah edinin, namaz kılın" (79) diye vahyettik, buyuruyor." Sonra Hazret devam ederek şöyle buyurdu: "Ali bana oranla Harun'un Musa'ya oranla sahip olduğu mevkie sahiptir. O, benim kardeşimdir. Onun dışında kimseye orada cünüp olmak caiz değildir." (80)

Evet bunlar gibi daha nice hadisler vardır. Bütün bu hadisler, Hz. Resulullah'ın defalarca Menzilet hadisini buyurduğunu göstermektedir. O halde bu hadisin sadece Tebük savaşı esnasında söylenmiş olduğu iddiası doğru değildir ve dolayısıyla bu doğru olmayan iddiaya dayanılarak Hz. Ali'nin yalnızca Tebük savaşı esnasında Hz. Resulullah'ın halifesi olduğu iddiasının da doğru olmadığı ortaya çıkmaktadır.

Bundan öte Hz. Resulullah'ın tarihini incelediğimizde Cenab-ı Nebi'nin Hz. Ali ile Hz. Harun arasında hayatın her alanında tam bir benzerlik kurduğunu görmekteyiz. Bunun ise, bu iki hazretin arasında mevki, yaşantı tarzı ve ümmetleri tarafından çektikleri çileler açısından olan tam bir benzerliği göstermek ve İslam Ümmeti'nin dikkatini bu hususa çekmek için olduğu açıktır.

HZ. ALİ İLE HZ. HARUN ARASINDAKİ BENZERLİKLER

1- Hz. Ali'nin Çocuklarına İsim Koyma Olayı

Hz. Resulullah (s.a.a)'in Hz. Ali ile Hz. Harun arasında tam bir benzerlik kurduğuna işaret etmiştik. Bunlardan biri; Hz. Ali (a.s)'ın çocuklarına isim koyma olayıdır. Hz. Resulullah Hz. Ali'nin çocuklarının ismini Hasan, Hüseyin ve Muhsin koyuyor ve bunlar, Harun'un çocuklarının isimleridir, ben Ali'nin çocuklarına Harun'un çocuklarının ismini verdim buyuruyor.

Ahmet bin Hanbel'in "El-Müsned" adlı kitabında Hani bin Hani aracılığıyla Hz. Ali'den naklettiği bir hadiste şöyle yazıyor: "Hasan dünyaya gelince ben ona Harb ismini verdim. Hz. Resulullah geldi ve: "Çocuğumu bana gösterin, ismini ne koymuşsunuz?" dedi. Ben: "İsmini Harb koymuşuz" dedim. Hz. Resulullah: "Hayır onun ismi Hasan'dır" buyurdu. Sonra Hüseyin dünyaya gelince, ben ona Harb ismini verdim. Bu arada Hz. Resulullah geldi ve: "Çocuğumu bana gösterin, ismini ne koymuşsunuz?" dedi. Ben: "İsmini Harb koymuşuz" dedim. Hz. Resulullah: "Hayır onun ismi Hüseyin'dir" buyurdu. Üçüncü çocuğum dünyaya gelince, yine ben ona Harb ismini verdim. Bu arada Hz. Resulullah geldi ve: "Çocuğumu bana

gösterin, ismini ne koymuşsunuz" dedi. Ben; "Harb koymuşuz" dedim. Hz. Resulullah: "Hayır onun ismi Muhsin'dir" buyurdu. Sonra da ben onlara Harun'un çocuklarının isimlerini verdim. Onların isimleri Şaber, Şubeyr ve Muşbir idi" buyurdu." (81)

Görüldüğü üzere, Hz. Resulullah, Hz. Ali ile Hz. Harun arasındaki makam ve diğer özellikler açısından benzerliği ifade etmek gayesiyle, hatta onların çocuklarının arasında isim açısından bile benzerlik kuruyor ve bu açıdan bile bir ayrılığa razı olmuyor.

Gerçekten Kur'an-ı Kerim'de Hz. Harun ile ilgili olarak verilen bilgilere bakıldığında bu iki hazret arasında yaşantı ve kendi ümmetlerinden çektikleri çile açısından da tam bir benzerlik olduğunu görmekteyiz.

Nitekim Hz. Resulullah'ın: "Geçmiş ümmetlerin (Beni İsrail'in) başına ne gelmişse, benim ümmetimin başına da aynı şeyler gelecek ve onlar hangi süreçten geçmişse, benim ümmetim de aynı süreçten geçecek" (82) mealindeki hadis-i şerifi de bu gerçekleri ne anlamlı bir tarzda ifade etmektedir.

2-Hz. Resulullah'ın Kardeşi Hz. Ali

Bu benzerliğe diğer bir örnek de, Hz. Resulullah'ın Hz. Ali'yi kendi kardeşi olarak ilan etmesi olayıdır.

Bilindiği üzere, Hz. Harun Hz. Musa'nın kardeşi idi. Hz. Ali'yi Hz. Harun'un mevkiine koyan Hz. Resulullah, bu açıdan da Hz. Ali ile Hz. Harun arasında bir farklılık olmasına razı olmamış ve o Hazret'i kendine kardeş ilan etmiş, hatta yukarıda da işaret ettiğimiz üzere, bizzat kardeş kılma olayında bile Hz. Ali'nin Hz. Harun'un mevkiinde olduğuna işaret buyurmuştur.

Yukarıda da değindiğimiz gibi, Hz. Resulullah, biri Mekke'de ve diğeri hicretten sonra Medine'de olmak üzere, ashabı arasında iki defa kardeşlik ilan etmiştir.

İlk defasındaki kardeşlik, sadece sonraları muhacirler olarak isimlenen ilk Müslümanlar arasında olmuş, ikinci kardeşlik ise, muhacirlerle ensâr arasında gerçekleşmiştir.

Birinci defasında Ebu Bekir ile Ömer ve Osman ile Abdurrahman bin Avf kardeş ilan edilirken, ikinci defasında Ebu Bekir ile Harice bin Zeyd ve Ömer ile Utban bin Malik arasında kardeşlik kurulmuştur. Ama her iki defasında da Hz. Resulullah Ali'yi kendine kardeş ilan etmiş ve: "Ey Ali! sen dünya ve ahirette benim kardeşimsin" (83) buyurmuştur.

Hz. Resulullah'ın Hz. Ali'ye karşı kardeş tabirini kullanması defalarca olmuştur. Henüz risaletin ilk ilan edilişinde Cenab-ı Nebi'nin akrabalarından Hz. Ali dışında

kimse Hazret'in davetini kabul etmeyince; "İşte bu benim kardeşim, vasim ve halifemdir. Onu dinleyin ve ona itaat edin" buyurmuştu. (84)

Yine bir hadiste şöyle geçmektedir: "Bir gün Hz. Resulullah sevinçli bir yüzle evinden çıkıp ashabının yanına geldi. Abdurrahman bin Avf, Hazret'in bu sevincinin nedenini sordu. Bunun üzerine Hazret ona şöyle buyurdu: "Rabbimden bana kardeşim ve amca oğlum ile kızım hakkında bir müjde geldi; Allah Teala Fatime'yi Ali'ye tezvic etmiştir, sevincim bu yüzdendir." (85)

Hz. Fatime gelin gidince de Ümmü Eymen'e: "Ey Ümmü Eymen, bana kardeşimi çağır" der ve Ümmü Eymen: "Hem kardeşim diyorsun, hem de kızını ona verirsin" deyince, Hazret: "Evet, ey Ümmü Eymen" buyurur. (86)

Yine, Hz. Resulullah defalarca Hz. Ali (a.s)'a işaret ederek: "Bu benim kardeşim, amcam oğlu, enişte ve çocuklarımın babasıdır" buyurmuştur. (87)

Yine, Hz. Resulullah Hz. Ali'ye vasiyet ederek: "Ey Ali! Sen benim kardeşim ve vezirimsin. Sen benim borçlarımı ödeyeceksin ve va'dlerimi yerine getirerek boynumdaki yükümlülüğü kaldıracaksın..." buyurmuştur. (88)

Yine, hadis yazarlarının kendi hadis kitaplarında naklettiğine göre; Hz. Ali'nin Hz. Resulullah'ın yatağında yattığı gecede Hak Teala Cebrail ile Mikail'e; "Ben sizin ikinizi kardeş kıldım ve birinizin ömrünü diğerinden daha uzun yaptım, hanginiz kendi ömrünü arkadaşına bağışlamaya hazırdır" diye vahyeder. Fakat onların her ikisi de yaşamayı tercih eder ve ömrünü arkadaşına bağışlamaz.

Bunun üzerine, Hak Teala onlara: "Neden siz Ali gibi olamadınız! Ben onunla resulüm Muhammed'i kardeş kıldım. Ali onun yaşamasını sağlamak için kendi canını ona feda ederek onun yatağında yatmıştır. Öyleyse inin yere ve onu düşmanlarından koruyun" diye vahyeder.

Cebrail ile Mikail yere inerler ve Cebrail Hazret'in baş tarafında Mikail de ayak tarafında yer alır ve Cebrail Hazret'e seslenerek: "Ne mutlu sana, ne mutlu sana ey Ali bin Ebu Talib! Allah seninle meleklerine iftihar ediyor" der. İşte bu sırada Allah Teala "İnsanlardan öyleleri var ki, Allah rızası uğrunda canlarını satarlar..." (89) ayetini nazil eder. (90)

Yine Hz. Resulullah'ın vefat anı gelince; "Kardeşimi bana çağırın" buyurdu. Onlar da Hz. Ali'yi çağırdılar. Hazret Ali'ye: "Yaklaş bana" buyurdu. Hz. Ali Hz. Resulullah'ın yanına yaklaşıp kulağını Hazret'in mübarek ağzına yaklaştırdı. Böylece Hz. Resulullah'ın mübarek ruhu bedeninden ayrılıncaya kadar Hz. Ali'yle konuşmaya devam etti. Öyle ki, Hz. Resulullah'ın ağız suyu Hz. Ali'nin yüzüne sürüldü." (91)

İşte bunun içindir ki, Hz. Ali defalarca; "Ben Allah'ın kulu, resulünün kardeşiyim ve

en büyük sıddık benim. Benden gayri her kim bu iddiada bulunursa yalancıdır. Ben bütün insanlardan önce yedi yaşındayken namaz kıldım." buyurmuştur. (92)

Yine Hazret: "Andolsun Allah'a ki, ben O'nun kardeşi, vasisi, amca oğlu ve ilminin varisiyim. O halde kim O'na benden daha evla olabilir?" buyurmuştur. (93)

Hz. Ali ile Hz. Resulullah'ın kardeşliğine değinen hadisler çoktur. Hakikat erleri için bu kadarı yeterlidir.

Burada Hz. Ali'nin kapısı dışında Mescid-un Nebi'ye açılan bütün ashabın kapılarının kapanmasıyla ilgili birkaç hadisi de naklettikten sonra yazımızı sona erdirelim.

Hz. Ali Dışında Bütün Ashab'ın Mescid-ün Nebi'ye Açılan Kapılarının Kapanması Olayı

Zeyd bin Erkam'den nakledilen bir hadiste şöyle yazıyor: "Resulullah'ın ashabına ait mescide açılan kapıları vardı. Bu arada Hz. Resulullah "Ali'nin kapısı hariç şu kapıları kapatın" buyurdu. Bundan dolayı insanlar dedikodu yapmaya başladılar.

Bunun üzerine, Hz. Resulullah bir hutbe okuyarak Allah'a hamd-u senadan sonra şöyle buyurdu: "Bana Ali'nin kapısı dışında bütün bu kapıların kapatılması emredildi. Bu ise sizlerden bazılarının dedikodu yapmasına yol açmış, andolsun Allah'a ki, ben kendi yanımdan bir şeyi kapatıp bir şeyi açmamışım. Bana emredilmiş ben de ona uymuşumdur." (94)

Bu konuda İbn-i Abbas'tan nakledilen hadiste de şöyle geçmektedir: "Hz. Resulullah bir gün hutbe okudu ve şöyle buyurdu: "Ben kendi yanımdan sizi çıkarıp onu mescitte bırakmadım. Allah sizi çıkarıp onu mescitte bıraktı. Ben ancak emredilen bir kulum. Ben emredileni yaptım, ben ancak bana vahyedilene uyarım" buyurdu." (95)

Yine İbn-i Ömer, Huzeyfe, Sa'd bin Ebu Vakkas, Berra bin Azib ve İbn-i Abbas'tan nakledilen bir hadiste şöyle yazıyor: " Bir gün Hz. Resulullah mescide gelerek: "Allah Musa'ya vahyedip: "Benim için temiz bir mescit yap ve onda ancak sen ve kardeşin Harun yaşayabilirsiniz" buyurdu. Allah Tela bana da temiz bir mescit yapmamı ve onda ancak ben ve kardeşim Ali'nin yaşayabileceğini emretmiştir" buyurdu." (96)

Yine bir hadiste Hz. Resulullah'ın Hz. Ali'ye hitap ederek: "Ey Ali! mescitte ben ve senin dışında kimsenin cünüp olma hakkı yoktur" buyurmuştur. (97)

Şimdi size soruyorum: Ey aziz dostlar! Bütün bu hadisler ve Hz. Ali ile Hz. Harun arasında kurulan benzerlikler acaba niçindir? Acaba bu hadislerden ve bu benzerlik kurmalar her ikisinin de aynı mevki ve makama sahip olduklarını açıkça gözler

önüne sermiyor mu? Bütün bunlara rağmen, Hz. Ali'nin hilafet mevkiini yalnızca Tebük savaşı dönemiyle sınırlamak mümkün müdür? Faraza bu hadislerden birkaç tanesinin senedinin sahih olduğu ispatlanamasa bile, bunca fazla hadisin geldiği bir konuda artık teker-teker hadislerin senedi üzerinde durulur mu? Kararı sizin kendinize bırakıyorum.

Dipnotlar

---

(59)- Nisa:59

(60)- Muntahab-ül Eser s.101, Yenabi-ül Meveddet s.114, 117, 494, Şevahit-üt Tenzil Hakim el- Haskani el- Hanefi'nin c. 1 s. 148, Tefsir-ir Razı c. 3 s. 357, Feraid-üs Simteyn c. 1 s. 314

(61)- Al-i İmran: 61

(62)- Bkz. Sahih-i Müslim c. 2 s. 360, 4420 numaralı hadis, Sahih-i Tirmizi c. 4 s. 293 ve c. 5 s. 301, 2925 ve2658 numaralı hadis, Şevahit-üt Tenzil Hakim Haskani'nin c. S. 120, 129, El- Müstedrek c. 3 s. 150, Müsned-i Ahmet bin Hanbel c. 1 s. 185, 1522 numaralı hadis ve konuya değinen bütün tefsir, hadis ve tarih kitapları...

(63)- Müsned-i Ahmet bin Hanbel 2903 numaralı hadis

(64)- Tâhâ: 24

(65)- Tâhâ: 24. ayetten 35. ayete kadar

(66)- Tâhâ: 36

(67)- Sevaik-ül Muhrika s. 47

(68)- Al-i İmran sûresi: 61

(69)- Sahih-i Müslim 4420 numaralı hadis, Sahih-i Tirmizi 2658 numaralı hadis, Sünen-i İbn-i Mace 118 numaralı hadis, Müstedrek-us Sahiheyn c. 2 s. 109

(70)- Ayrıca bakınız: Haskani El Hanefi'nin Şevahit-ut Tenzil adlı kitabı c. 2 s. 21, İbn-i Meğazili Eş-Şafii'nin Menakıb-i Ali bin Ebu Talib adlı kitabı s. 34, İbn-i Ebu-l Hadid'in Şerh-i Nehc-ül Belağa adlı kitabı c. 18 s. 24, İbn-i Hacer'in Sevaik-ül Muhrika adlı kitabı s. 177, İbn-i Asakir'in Tarih-i Dimeşk adlı kitabı c. 1 s. 339, 369 ve Feraid-us Simteyn kitabı c. 1 s. 371

(71)- Tarih-i Bağdat c. 7 s. 452

(72)- Ümmü Selim, Melhan bin Halid El-Ensari'nin kızı ve Haram bin Melhan'ın kız kardeşidir. Babası ve kardeşi Hz. Resulullah'ın uğrunda şehid olmuşlardır. Üstün fazilet ve akıl sahibi bir kadın idi. Hz. Resulullah (s.a.a)'dan bir çok hadis nakletmiştir. Oğlu Enes, İbn-i Abbas, Zeyd bin Sabit, Ebu Seleme bin Abdurrahman vs. ondan hadis nakletmişlerdir. Bu kadın, İslam ile şeref bulan ilk Müslümanlar'dan biri olup, İslam dinini tebliğ eden büyük insanlardan sayılırdı. Cahiliye döneminde Malik bin Nezre ile evlenmişti. Meşhur hadis nakilcisi Enes bin Malik bu evlilikten mütevellit olmuştur. Hz. Resul-i Ekrem İslam dinini ilan edince, kendisi hemen İslam diniyle şereflendi ve kocası Maliki de Allah ve Resulüne icabet etmeğe davet etti. Ancak kocası İslam dinine girmeği reddedip kızarak onu terk edip Şam şehrine gitti ve kafir olarak öldü. O zamanlar on yaşlarında olan oğlu Enes bin Malik'e Cenab-ı Nebi'ye hizmet etmesini emretti, Hz. Resulullah (s.a.a) da ona duyduğu saygıdan dolayı oğlu Enes bin Malik'e kendine hizmet etme şerefini verdi. Bir çok Arap büyükleri ona evlenme teklifi götürdüyse de o kabul etmeyip; "Enes büyüyüp erkekler meclisinde oturmadıkça, ben kimseyle evlenmem" diyordu. Enes bin Malik "Allah anneme iyi mükafat versin, o bana güzel velilik yaptı"diyordu. Ebu Talha el- Ensari onun eliyle İslam şerefine nail oldu. Çünkü henüz kafir olan Ebu Talha ona evlenme teklifini götürünce, İslam dinini kabul etmedikçe, onunla evlenemeyeceğini söyledi ve böylece onun İslam dinine girmesine vesile oldu. böylece onun İslam dinine girmesi bu evliliğin mihriyesi oldu. Ümmü Selim Hz. Resulullah ile birlikte savaşlara katılıyordu. Uhud savaşında da o Hazret'le birlikteydi ve elinde bulundurduğu hançerle o Hazret-i müşriklere karşı koruyordu. Hz. Resulullah,İslam kadınlarından sadece onu evinde ziyaret eder ve iltifat gösterirdi. Bu mukaddes kadın Ehl-i Beyt'in de özel mevkiini bilen ve onların makamına arif olan kadınlardan biriydi.

(73)- Bakınız; Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 154 2554 numaralı hadis, Tarih-i Dimeşk İbn-i Asakir'in Hz. İmam Ali bölümü c. 1 s. 78 125 ve 406 numaralı hadisler, El-Menakıb Harezmi Hanefi'nin s. 86 Yenabi-ül Meveddet Kunduzi Hanefi'nin s. 50, 55, 129 İstanbul baskısı, Mecme-üz Zevaid c. 9 s. 111, Kifayet-üt Talib Genci Şafii'nin s. 168, Mizan-ül İtidal c. 2 s. 3, Feraid-üs Simteyn c. 1 s. 150

(74)- Bakınız; İmam Nesai'nin Hasais-ül Aleviyye adlı kitabı s. 19, İbn-i Asakir'in Tarih-i Dimeşk adlı kitabının Hz. Ali'ye ait bölümü c. 1 s. 338: 409 numaralı hadis

(75)- Kenz-ül Ümmal c. 15 s. 108, Tarih-i Dimeşk c. 1 s. 321, El-Menakıb, s. 19 Harezmi Hanefi'nin, el Fusûl-ül Mühimme s. 110, Yenabi-ül Meveddet s. 202, Riyaz-ün Nezre c. 2 s. 207, 215, ayrıca bakınız; Kenz-ül Ümmal Kitabı c. 6 6029 ve 6032 numaralı hadisleri, bu hadisi Hakim el Küna adlı kitabında, Şirazi El-Elkab adlı kitabında da nakletmişlerdir.

(76)- Birinci kardeşlik olayı ile ilgili olarak, bakınız; İbn-i Cevzi Hanefi'nin Tezkiret-ül Havvas adlı kitabı s. 23, İbn-i Asakir Şafii'nin Tarih-i Dimeşk adlı tarih kitabının Hz. Ali'ye ait bölümü c. 1 s. 107, Kunduzi Hanefi'nin Yenabi-ül Meveddet adlı kitabı s.

56, 57 İstanbul baskısı, Hamvi'nin Feraid-üs Simteyn adlı kitabı c. 1 s. 115, 121 ve Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 290 H. 5972 ve c. 15 s. 92 H. 260, c. 5 s. 41 H. 919, ayrıca bu hadisleri Ahmet bin Hanbel Menakıb-i Ali adlı kitabında, Barudi El-Marifet adlı kitabında ve Bağavi ve Teberani El-Mecme adlı kitaplarında nakletmişlerdir. İkinci kardeşlik olayı ile ilgili hadisler için de bakınız; Harezmi Hanefi'nin El-Menakıb adlı kitabı s. 7, İbn-i Cevzi'nin Tezkiret-ül Havvas adlı kitabı s. 20, İbn-i Sabbağ El-Maliki'nin El-Fusûl-ül Mühimme adlı kitabı s. 21 ve Müsned-i Ahmet bin Hanbel'in haşiyesinde basılmış olan Müntehab-ı Kenz-ül Ümmal kitabı c. 5 s. 31

(77)- Bkz. Menakıb-i Harezmi s. 7, Tezkiret-ül Hüffaz Cevzi'nin s. 20, Fusûl-ül Mühimme İbn-i Sabbağ Maliki'nin s. 21, Müntehab-i Kenz-ül Ümmal Müsned-i Ahmed'in hamişinde basılan c. 5 s. 31

(78)- Bkz. Yenabi-ül Meveddet kitabı 17. bölümün sonları

(79)- Yunus: 87

(80)- Bakınız; İbn-i Meğazili Şafii'nin Menakıb-i Ali bin Ebu Talib adlı kitabı s. 255, 303 numaralı hadis, İbn-i Asakir'in Tarih-i Dimeşk adlı kitabının Ali (as.)a ait bölümü c. 1 s. 266 329 ve 330 numaralı hadisler ve Kunduzi Hanefi'nin Yenabi-ül Meveddet adlı kitabı s. 88 İstanbul baskısı

(81)- Müsned-i Ahmet bin Hanbel 730 ve 907 numaralı hadisler. Ayrıca bakınız; Mecme uz Zevaid c. 8 s. 52, Feth-ül Kebir Nebhani'nin c. 2 s. 161, Sevaik-ül Muhrika İbn-i Hacer'in s. 190 Tezkiret-ül Havvas İbn-i Cevzi Hanefi'nin s. 193, El-İstiab Abdulbirr'in c. 3 s. 100

(82)- Sünen-i ibn-i Mace hadis no: 3984, Müsned-i Ahmet bin Hanbel hadis no: 9443, 10403

(83)- Müstedrek c. 3 s. 14, Sevaik-ül Muhrika s. 73

(84)- Bakınız; Tarih-i Taberi c. 319, İbn-i Esir'in El-Kamil fit-Tarih adlı kitabı c. 2 s. 63 Bu hadis konusunda daha önce bahsetmiş ve kaynaklarına işaret etmiştik.

(85)- Sevaik-ül Muhrika s. 103, 171, Menakıb-i Harezmi Hanefi s. 246, Yenabi-ül Meveddet S. 304, Üsd-ül Ğabe İbn-i Esir'in c. 1 s. 206

(86)- Bakınız, Müstedrek-us Sahiheyn c. 3 s. 159, Sevaik-ül Muhrika 11. bölüm vs.

(87)- Bakınız; El Ğadir c. 3 s. 19

(88)- Bakınız; Mecme-uz Zevaid c. 9 s. 121, Şerh-i Nehc-ül Belağa İbn-i Ebu-l Hadid'in c. 13 s. 257

(89)- Bakara Sûresi: 189

(90)- Bakınız; Şevahit-ut Tenzil Haskani El-Hanefi'nin c. 1 s. 96, El-Müstedrek c. 3 s. 4 ve 133, Tarih-i Teberi c. 2 s. 99, Tarih-i Yakubi c. 2 s. 29, El-Kamil fit Tarih c. 2 s. 103, Zehair-ül Ukba s. 87, Mecme-üz Zevaid c. 6 s. 51 ve c. 7 s. 27 ve c. 9 s. 120, Tarih-i Dimeşk Hz. Ali''e ait bölümü c. 1 s. 184, Kifayet-üt Talib s. 239 ve 242, Yenabi-ül Meveddet s. 38 vs.

(91)- Tebakat-i İbn-i Sa'd c. 2 s. 51, 263, Menakıb-i Harezmi s. 29

(92)- Bakınız; Hasais-ül Aleviyye Nesai'nin, Müstedrek-ül Hakim c. 3 s. 112, Sünen-i İbn-i Mace c. 1 s. 44, hadis no: 117, Tarih-i Teberi c. 2 s. 310 vs.

(93)- Bakınız; Hasais-ül Emir-ül Mü'minin Nesai'nin S. 86, Mecme-uz Zevaid c. 9 s. 134, Er-Riyaz-un Nezre c. 2 s. 300 vs.

(94)- Bakınız Müstedrek-us Sahiheyn c. 3 s. 125, Kifayet-ut Talib s. 203 , Yenabi-ül Meveddet s. 87. Müsned-i Ahmet bin Hanbel hadis no: 18484, 1429, Müsned'in hamişinde basılmış olan Müntehab-ül Kenz-ül Ümmal c. 5 s. 29 vs.

(95)- Bakınız; Tarih-ül Hülefa Suyuti'nin s. 172, Mecme-uz Zevaid c. 9 s. 115, İhkak-ül Hak c. 5 s. 549 Mişkat-ül Mesabih c. 3 s. 245, Mesabih-us Sünnet s. 2 s. 276, Müntehab-ül Kenz-ül Ümmal c. 5 s. 29 Müsned'in hamişinde basılmıştır, vs.

(96)- Menakıb-i Ali bin Ebu Talib İbn-i Meğazili Eş-Şafii'nin s. 252 ve Yenabi-ül Meveddet Kunduzi Hanefi'nin s. 87

(97)- Bakınız; Sahih-i Tirmizi c. 5 s. 303, hadis no: 3661, Mecme-uz Zevaid c. 9 s. 115 vs.

İMAMET İMAMET

YEDİNCİ DELİL

Velayet Hadisi

Hz. İmam Ali (a.s)'ın imametini ispatlayan naslardan bir diğeri de, Hz. Resulullah'tan mükerrer olarak nakledilen: "Ali benden sonra bütün mü'minlerin velisidir" buyruğudur. Bu ifadeyi içeren bir çok sahih hadis mevcuttur. Bu hadis Ehl-i Beyt mezhebine bağlı kaynaklarda mütevatir olarak nakledilmiş olmasına rağmen, biz Ehl-i Beyt mezhebine bağlı olan kaynaklardan istifade etmeyeceğiz ve yalnızca Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin muteber kaynaklarında yer alan bu sahih hadislerden sadece birkaç tanesine değineceğiz.

Kısacası, Hz. Resulullah'ın mükerrer olarak Hz. Ali'nin kendisinden sonra bütün

mü'minlerin velisi olduğunu vurgulamıştır. Hz. Resulullah (s.a.a)'in bu ifadesi o Hazret'i kendinden sonra mü'minlerin önderi ve yöneticisi olarak tayin ettiğini ve bunu her fırsatta mü'minlere bildirdiğini göstermektedir. Çünkü daha sonra üzerinde duracağımız üzere; "Veli" kelimesinden ilk akla gelen anlam budur. Nasıl ki, "Çocuğun velisi babasıdır" denildiğinde bundan; "çocuğun işlerini yöneten ve ondan sorumlu olan babasıdır" anlamı anlaşılıyorsa, "Mü'minlerin velisi falandır" denildiğinde de bundan onların yöneticisi ve sorumlusu, o kimsedir anlamı anlaşılır.

Demek ki, bir şeyin velisi onun sorumlusu ve idarecisi anlamını ifade eder. O halde Hz. Resulullah da: "Benden sonra mü'minlerin velisi Ali'dir" dediğine göre, Hz. Resulullah'tan sonra mü'minlerin sorumlusu, idarecisi ve önderi Hz. Ali olduğu anlaşılır. İşte bizim inancımız da budur. Biz Hz. Resulullah'tan sonra mü'minlerin sorumlusu, idarecisi ve yöneticisinin Hz. Ali olduğuna inanıyoruz ve delilimiz de Hz. Resulullah'tan bize ulaşan bu ve benzeri hadislerle konuyla ilgili olduğuna inandığımız ayetlerdir.

Şimdi Hz. Resulullah'ın bu tabirinin geçtiği hadisleri görelim:

1. HADİS

Ebu Davut Teyalisi'nin İbn-i Abbas'tan naklettiği hadiste şöyle geçer: "Hz. Resulullah Hz. Ali'ye şöyle buyurdu: "Sen benden sonra her mü'minin velisisin."

Bu hadisi, Ahmet bin Hanbel "Müsned" adlı kitabının 2903 numaralı hadisinde nakletmiştir. Yine bu hadis, "El-İsabe"nin hamişinde basılmış olan "El-İstiab" kitabının c. 3 s. 28, İbn-i Hacer'in "El-İsabe" adlı kitabının c. 2 s. 509, Kunduzi Hanefi'nin "Yenabi-ül Meveddet" adlı kitabının s. 55 ve s. 182, Hakim'in "El-Müstedrek" adlı kitabının c. 3 s. 134, İbn-i Asakir'in "Tarih-i Dimeşk" adlı kitabının Hz. Ali'nin hayatı bölümünün c. 1 s. 384 ve benzeri bir çok muteber hadis kaynaklarında yer almıştır.

2. HADİS

Sahih tarikle nakledilen İmran bin Hüsâyn'in hadisidir. Bu hadis, Müsned-i Ahmet bin Hanbel'in 19081 numaralı hadisi ve Sünen-i Tirmizi'nin 3645 numaralı hadisidir.

İmran bin Husâyn der ki: "Hz. Resulullah (s.a.a) bir grup savaşçı gönderdi ve başlarına Ali bin Ebu Talibi verdi. Ali, elde edilen ganimetinin humusundan (beşte birinden) kendine bir cariye seçti. Bunu, maiyetindekilerin bazıları hazmedemedi; onlardan dört kişi anlaşıp Peygamber'e şikayet etmeyi kararlaştırdılar. Döndüklerinde biri Peygamber'in yanına yaklaşıp: "Ey Resulullah! Görüyor musun? Ali böyle-böyle yaptı" dedi. Peygamber onu duymazlıktan geldi. Bu sefer ikincisi yaklaşıp aynı sözleri tekrarladı. Hazret yine duymazlıktan geldi. Üçüncü ve dördüncü kişi de aynı şeyi tekrarlayınca, Hz. Resulullah (s.a.a)'in kızdığı yüzünden

belli olurcasına onlara dönerek: "Ali'den ne istiyorsunuz?! Ali'den ne istiyorsunuz?! Ali'den ne istiyorsunuz?! Ali benden, ben de Ali'denim. O benden sonra her mü'minin velisidir" buyurdu.

Bu hadisi aynı zamanda Nesai, "Hasais-i Emir-ül Mü'minin" adlı kitabının 97. sayfasında, Harezmi Hanefi, "El-Menakıb" adlı kitabının 92. sayfasında, İbn-i Hacer, "El-İsabe" adlı kitabının 2. cildinin 509. sayfasında, Şeblenci, "Nûr-ül Ebsar" adlı kitabının 158. sayfasında, İbn-i Asakir, "Tarih-i Dimeşk" adlı kitabının Hz. Ali'ye ait bölümünün 1. cildinin 381. sayfasında, Bağavi, "Mesabih-us Sünnet" adlı kitabının 2. cildinin 275. sayfasında, İbn-i Esir, "Cami-ül Usul" adlı kitabının 9. cildinin 470. sayfasında, Kunduzi Hanefi, "Yenabi-ül Meveddet" adlı kitabının 53. sayfasında, Sibt bin Cevzi, "Tezkiret-ül Havvas" adlı kitabının 36. sayfasında, İbn-i Talha Şafii, "Metalib-us Sual" adlı kitabının 1. cildinin 48. sayfasında nakletmişlerdir.

Ayrıca bakınız; "Kenz-ül Ümmal kitabı" c. 15 s. 124, Riyaz-un Nezre c. 2 s. 225 vs.

Yukarıda adreslerini verdiğimiz bütün bu kitaplar Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin muteber kitaplarındandırlar, isteyen kardeşlerimiz bu kitaplara başvurabilir. Elbette kitapların baskı farklılıkları olabilir. Eğer mezkur hadisi verilen adreste bulamazlarsa, araştırdıkları taktirde elbette ki adı geçen kitaplarda farklı sayfalarda bile olsa bulacaklardır.

3. HADİS

Yine sahih senetlerle nakledilen Bureyde'nin hadisinde Hz. Resulullah'ın aynı tabiri kullandığını görmekteyiz. Ahmet bin Hanbel Müsned'inin 21934 numaralı hadisinde şöyle yazıyor: "Bureyde dedi ki: "Resulullah (s.a.a) Yemen'e iki birlik gönderdi, birinin başına Ali bin Ebu Talib'i diğerine ise Halid bin Velid'i tayin etti ve onlara dedi ki: "Eğer birleşirseniz kumanda Ali'nindir ve eğer tekrar ayrılırsanız, yine her biriniz kendi birliğinin kumandanıdır."

Bureyde der ki: "Yolumuza devam ederken önümüze Yemen halkından "Zübeyde oğulları" çıktı. Onlarla savaştık, onlara zafer kazanıp bizimle savaşanları katlettikten sonra, esir alınan kadınlardan Ali kendine birini seçti. Bunun üzerine Halid, benimle Peygamber (s.a.a)'e olayı bildiren bir mektup gönderdi.

Ben Peygamber'in huzuruna varıp mektubu verdim ve Hazret mektubu okutunca, yüzünden çok sinirlenmiş olduğunu gördüm.

Ben: "Ey Resulullah! Ben sana sığınırım. Beni bir adamın emrine verdin ve onun sözünü dinlememi emrettin. Ben de görevimi yerine getirdim" dedim.

Bunun üzerine, Hz. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu: "Ali'nin aleyhinde bulunma. O bendendir, ben de ondanım ve o benden sonra sizin velinizdir. O bendendir, ben de ondanım. O benden sonra sizin velinizdir."

Bu hadisi yine Ahmet bin Hanbel "Müsned" adlı kitabının 21883, 21889, 21958, 21979 ve 21950 numaralı hadislerinde ve Buhari "Sahih-i Buhari" ismini alan hadis kitabının 4003 numaralı hadisinde farklı ibarelerle nakletmiştir.

Onların bazısında Hz. Resulullah sinirlenerek: "Ben kimin velisi isem, Ali de onun velisidir" buyurmuş, bazısında da Ali'ye karşı bir kin beslenilmemesi gerektiğini ve Ali'nin humustan hakkının bundan da fazla olduğunu vurgulamıştır.

Nesai de bu hadisi "Hasais-i Aleviyye" kitabında nakletmiştir. Onun nakline göre, Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Ey Bureyde! Ali'ye karşı kin besleme... Çünkü Ali bendendir, ben de Ali'denim; o benden sonra sizin velinizdir." (98)

İbn-i Cerir ise, bu hadisi şöyle naklediyor: "Bureyde dedi ki: Hz. Resulullah'ın sinirden yüzü kızarmıştı ve şöyle buyurdu: "Ben kimin velisi isem, Ali de onun velisidir."

Bureyde diyor: "Bunun üzerine, Ali'ye karşı nefsimde her ne yanlış duygu vardıysa hepsi gitti ve kendi kendime: "Hayatta bir daha asla onu kötülükle anmam" dedim. (99)

Teberani ise, bu olayı daha detaylı şekilde nakletmiştir. O şöyle yazıyor: "Bureyde Yemen'den döndüğü gün Mescid'e girer, Peygamber'in kapısı önünde birkaç kişi görür. Onlar Bureyde'yi karşılayıp selamlarlar ve: "Ne haber var?" diye sorarlar. O: "Hayırdır, Allah Müslümanlar'a fetih ihsan etti" der.

Onlar öyleyse niye geldin?" deyince, Bureyde şöyle der: "Bir cariyeyi humus hissesi gereğince Ali aldı, ben bunu Peygamber'e haber vermeye geldim."

Onlar: "Bunu Peygamber'e haber ver, haber ver, Ali'yi Peygamber'in gözünden düşüreceksin" derler.

Onlar böyle konuşurken, Hz. Resulullah (s.a.a) onların bu konuşmasını kapının arkasından işitiyormuş.

Bu arada Hz. Resulullah dışarı çıkar ve onlara şöyle der: "Ali'nin aleyhinde konuşan kimselere ne oluyor? Ali'ye kim buğzederse, bana da buğzetmiş olur. Kim Ali'den ayrılırsa, benden de ayrılmış olur. Ali bendendir, ben de Ali'denim. Ali benim tıynetimden yaratılmıştır, ben de İbrahim'in tıynetinden yaratılmışım ve ben İbrahim'den daha efdalim "Öyle bir zürriyet ki, bir birinin parçasıdır ve Allah işiten ve bilendir." (100) Ey Bureyde! Meğer bilmiyor musun ki Ali, aldığı cariyeden daha fazla hak sahibidir ve o benden sonra sizin velinizdir?" (101)

Görüldüğü üzere bu hadis bir çok tarikle Bureyde'den nakledilmiştir ve bu tariklerin hepsi de muteber tariktir, böylece bu hadisin sahih hadis oluşunda bir kuşku söz konusu değildir.

4. HADİS

Yine Hz. Resulullah'tan nakledilen bir hadiste, Hazret'in Hz. Ali'ye hitaben şöyle buyurmuş olduğu rivayet edilmektedir: "Ey Ali! Cenab-ı Allah'tan senin için beş dilek diledim. Bunlardan dördünü bana ihsan etti, birini ise benden esirgedi. Bana ihsan ettiklerinden birisi, senin benden sonra mü'minlerin velisi olmandır." (102)

5. HADİS

Yine İbn-i Seken'in Vaheb bin Hamza'dan naklettiği hadiste de aynı tabirin geçtiğini görmekteyiz. İbn-i Hacer'in "El-İsabe" kitabında Vaheb'in hayatı bölümünde de yer aldığı üzere, Vaheb şöyle der: "Ali ile sefere çıktım ve kendisinden sertlik gördüm, içimde dedim ki; dönünce onu şikayet edeceğim. Döndüm ve Peygamber'e Ali'den bahsettim ve aleyhinde şikayette bulundum. Bunun üzerine, Hz. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu: "Bana Ali'nin hakkında böyle şeyler söyleme, o benden sonra sizin velinizdir." (103)

Bu hadisi Teberani de "El-Kebir" adlı kitabında nakletmiştir. Ancak onun naklinde: "Ali hakkında böyle konuşma , o benden sonra sizin durumunuzla ilgili insanların en evlâsıdır" tabiri yer almıştır.

6.HADİS

Yine İbn-i Ebu Asim'in Hz. Ali'den naklen Hz. Resulullah'ın: "Ben mü'minlere kendi nefislerinden daha evlâ değil miyim?" Onlar da "Evet sen daha evlâsın" dedikleri zaman; "Ben kimin velisi isem o (Ali) da onun velisidir" buyurduğunu nakletmektedir. (104)

Aziz okurlar, bu hadislerin benzerlerini daha da fazlalaştırmak mümkündür. Şimdi siz aziz okurların vicdanına sesleniyorum. Acaba sizce bu hadislerde Hz. Resulullah neyi vurgulamaktadır? Acaba Hz. Resulullah: "Ali benden sonra sizin velinizdir" buyurmakla neyi ifade etmektedir? Siz bu hadislere nasıl bir anlam veriyorsunuz? Acaba Türkçe'mizde de aynen kullanılmakta olan "veli" kelimesinden siz ne anlıyorsunuz? Acaba Arapça'da "veli" kelimesinin aynı zamanda yardımcı, dost, muhip, akraba, tabi, arkadaş ve komşu anlamlarında kullanıldığını bahane ederek, bu kelimeyi duyulduğunda ilk akla gelen (yetkili ve sorumlu) anlamından çıkarıp da öteki anlamlarda kullanıldığını iddia etmek mümkün müdür?

Böyle şey olamaz demeyin. Bazıları, kendi ön varsayımlarını tevcih etmek için bu hadisi Ali sizin yardımcınızdır, dostunuzdur, arkadaşınızdır veya muhibbinizdir şeklinde yorumlamış ve böyle bir basit cümleyi söylemeyi Hz. Resulullah'a yakıştırmışlardır.

Oysa Hz. Resulullah'ın: "Ali benden sonra sizin velinizdir" buyruğu Hazret'in Hz. Ali'yi diğer mü'minlerde bulunmayan bir özelliğe getirmek istediğini

göstermektedir. Bu özelliğin yalnızca Hz. Ali'de bulunduğunu ve diğer mü'minlerin bu özellikte onunla ortak olmadığını vurgulamaktadır. Hadisten anlaşılan budur.

Şimdi soruyorum. Acaba bu ayrı özellik onun diğer mü'minlerin dostu, yardımcısı ve yukarıda işaret ettiğimiz konulardan biri olabilir mi? Elbette ki, olamaz. Çünkü mü'minlerin tümü yekdiğerinin dostu, yardımcısı ve muhibbidir. Bunu bilmeyen yoktur ki, Hz. Resulullah bunu bizzat Hz. Ali hakkında açıklama ihtiyacı duymuş olsun. Hz. Resulullah'ı en basit insanın bile şüphe etmediği böyle bir açık şeyi izah etmekten tenzih ederiz. Bu onun beliğ hikmetine, ismet ve yüce peygamberlik şanına yakışmaz.

O halde Hz. Resulullah bu buyruğunda kendi kardeşi olarak nitelediği Hz. Ali için mü'minlere gizli olabilecek bir meziyeti açıklamaya çalışıyor. Bu ise böyle bir tabirin duyulduğunda ilk akla gelen sorumluluk ve önderlik meziyetinden gayri bir şey olamaz.

Sonra Hz. Resulullah'ın Hz. Ali için ispatladığı bu meziyetin kendinden sonraya tahsis kılması bunun ayrı bir kanıtıdır. Zira Ali'nin mü'minlere olan dostluğunu, yardımını ve muhipliğini Hz. Resulullah'ın hayatından sonrasıyla sınırlandırılması düşünülemez. Çünkü o, risalet evinde büyümeye başladığı günden itibaren mü'minlere dost, yardımcı ve muhip ola gelmiş ve mübarek ömrünün sonuna kadar, bir an bile bu vazifesinde bir kusur göstermemiştir.

O halde böyle bir özelliği Peygamber'in hayatından sonrasıyla sınırlandırmak anlamsızdır. Demek ki, bu hadiste ispatlanan meziyet, öyle bir meziyettir ki, bu Hz. Peygamber'in hayatından sonra başlar. Onun ise yukarıda işaret ettiğimiz mü'minlerin sorumlusu, yetkilisi ve önderi anlamından başka bir şey olması mümkün değildir.

Bundan başka, bu hadislerin kendi metinlerinde bizzat bu anlam dışında başka bir anlama yorumlanması asla mümkün olmayan açıklama mevcuttur. Buna örnek olarak yukarıda naklettiğimiz İbn-i Ebu Asim'in hadisiyle Ahmet bin Hanbel'in "El-Müsned" adlı kitabının 21867 numaralı hadisinde Bureyde'den nakletmiş olduğu hadisi zikredebiliriz.

Çünkü İbn-i Ebu Asim'in hadisinde Hz. Resulullah: "Ali benden sonra sizin velinizdir" buyurmadan önce onlara kendi konumunu hatırlatarak: "Ben mü'minlere kendi nefislerden daha evlâ değil miyim" buyurmuş ve ilk önce kendi makamını belirtmiştir.

Sanki Hazret, kullanacağı veli kelimesinin anlamında bazı fırsatçıların sonra birtakım oyunlar oynayacağını biliyordu ve böylece onların oynayacakları bu oyunu bozmak istiyordu.

Ahmet bin Hanbel'in naklettiği, 21867 numaralı hadiste de durum aynıdır. Ahmet

bin Hanbel'in Bureyde'den nakletmiş olduğu hadis aynen şöyledir: "Ali ile Yemen'e gazveye gittim, kendisinden sertlik gördüm ve geri döndüğümde Peygamber'e gidip Ali'nin aleyhinde şikayette bulundum. Baktım ki, Peygamber'in yüzü değişti ve bana şöyle buyurdu: "Ey Bureyde! Ben mü'minlere, onların kendi nefislerinden daha evlâ değil miyim?"

Ben: "Evet, ey Resulullah! Sen daha evlâsın" dedim. O zaman Hz. Resulullah dedi ki: "Ben kimin mevlâsı isem Ali de onun mevlâsıdır." (105)

Bu hadisi aynı zamanda Hakim, "El-Müstedrek" adlı kitabının 3. cildinin 110. sayfasında nakletmiş ve Müslim'in sahih saydığı tarikle nakledildiğini belirtmiştir. Yine bu hadisi Zehebi, "Telhis" adlı kitabında nakletmiş ve muteber olduğunu belirtmiştir.

Şimdi soruyorum; aziz dostlar, bu hadisleri başka bir anlama yorumlamak mümkün müdür? Hz. Resulullah'ın mü'minlere, onların kendi nefislerinden daha evlâ olması mü'minlere ait işlerde Hz. Resulullah'ın daha yetkili olduğu ve tasarruf yetkisinin onlardan önce olduğu anlamını ifade etmiyor mu? Hz. Resulullah bizzat kendi makamına işaret ederek Ali'yi de kendi konumuna getirdiğine göre, Hz. Ali'nin de aynı yetki ve konumda olduğu ortaya çıkmıyor mu?

Bu hadislerin anlamının yönetici, önder ve sorumlu olduğu kimsenin şüphe edemeyeceği kadar açıktır. Ancak yukarıda da işaret ettiğimiz gibi, birileri birtakım ön yargılara sahip olduğundan ve bu anlamın onların bu ön yargılarıyla bağdaşmadığını gördüklerinden, gülünç sayılacak zorlamalarla bile olsa, bu hadisleri kendi ön yargılarına uygun olarak yorumlamak zorundadırlar. Aksi taktirde kendi ön yargılarıyla çelişecekler ve bunu da kendilerine sığdıramıyorlar.

Ancak böyle düşünenlere sorulmalı ki, acaba sizler aynı kelimenin kullanılmış olduğu aşağıda örnek vereceğimiz hadisleri nasıl yorumluyorsunuz? Acaba şu aşağıda nakledeceğimiz hadislerde de aynı yorumu ortaya atabilir misiniz?

Müslim'in 5340 ve Buhari'nin 2060 numaralı hadisinde Ümm-ül Mü'minin Aişe'nin, Hak Teala'nın: "Yetimleri, evlenme çağına gelene kadar deneyin; onlarda olgunlaşma görürseniz, mallarını kendilerine verin; büyüyecekler de geri alacaklar diye onları, israf ederek ve tez elden yemeyin. Zengin olan, iffetli olmaya çalışsın, yoksul olan uygun bir şekilde yesin. Mallarını kendilerine verdiğiniz zaman, yanlarında şahid bulundurun. Hesap sormak için Allah yeter" (106) ayeti hususunda şöyle dediğini naklediyor: "Bu ayet yetimlerin velisi hakkında nazil olmuştur. Fakir olduğu taktirde onun malından maruf ölçüler dahilinde yiyebilir."

Bu hadisteki veli kelimesini sorumlu ve yetkili anlamını ifade etmediğini ve dost, arkadaş ve muhip anlamını ifade ettiğini söylemek doğru olur mu?

Yine Müslim'in 2545, Tirmizi'nin 1026, Nesai'nin 2208, Ebu Davud'un 1795

numaralarla Hz. Resulullah'tan naklettikleri: "Dul kadın evlenmesi konusunda velisinden daha öndedir. Bekar olan ise velisinden izin almalıdır" hadisinde geçen veli kelimesini başka bir anlama yorumlamak mümkün müdür?

Yine Tirmizi'nin 1021, İbn-i Mace'nin 1875, Ebu Davud'un 1784 ve Ahmet bin Hanbel'in 2148 numaralı hadislerle İbn-i Abbas ve Ümmü-l Mü'minin Aişe aracılığıyla Hz. Resulullah'tan naklettikleri "Velinin izni olmadan nikah olamaz ve velisi bulunmayan kimsenin velisi ise ülkenin yöneticisidir" hadisinde geçen, veli kelimesinin anlamının; dost, arkadaş, muhip gibi anlamlar olduğunu söylemek gülünç olmaz mı? Acaba bu gibi yerlerde kullanılan veli kelimesiyle mezkur hadislerde geçen veli kelimesinin ne farkı vardır?

Gerçek şu ki, hiçbir farkı yoktur ve her iki yerde de aynı anlamda kullanılmıştır. Ancak bir yerdeki veli kelimesinin ifade ettiği anlam birilerinin ön yargılarıyla çeliştiği için, onu ayrı anlama yorumlamak ihtiyacını duymuşlar ve öteki yerde ise böyle bir zorunluluk hissetmemişlerdir.

SEKİZİNCİ DELİL

Sakaleyn Hadisi

Çeşitli tariklerle hem Ehl-i Beyt, hem de Ehl-i Sünnet kaynaklarında nakledilen Sakaleyn hadisi başta Hz. Ali (a.s) olmak üzere, Ehl-i Beyt İmamları'nın imametini açıkça kanıtlamaktadır.

Bu hadis gereğince, Hz. Resulullah kendinden sonra ümmeti içerisinde merci olarak iki paha biçilmez emanet bırakmış ve ümmetine onlardan ayrılmamasını tavsiye etmiştir. O iki emanet Kur'an-ı Kerim ve Peygamber-i Ekrem'in Ehl-i Beyt'idir. Hz. Resulullah'ın bu hadisinden, Kur'an-ı Kerim'in İslam'ın anayasası, Ehl-i Beyt'in de onun müfessir ve uygulayıcısı olarak, Müslümanlar'ın önderleri olması gerektiği açık ve net olarak anlaşılmaktadır.

Hz. Ali (a.s) da Ehl-i Beyt'in başında geldiğine göre, Hz. Resulullah'tan sonra Hz. Ali İslam Ümmeti'nin her konuda mercii ve önderi konumuna gelmektedir. Ve bütün İslam ümmetine, o Hazret'e tabi olup emirlerine itaat etmek farz olur. Zaten imametin manası da bundan gayri bir şey değildir.

Gerçi burada Hz. Resulullah'ın bu açıklamasını nakleden bütün hadislere yer vermemiz imkansızdır. Ama araştırmacı insanların araştırmalarına kolaylık olsun diye bu hadisin bazı nakillerine değineceğiz.

Bu hadislerden birinde (Cabir bin Abdullah'ın hadisi) Hz. Resulullah şöyle buyuruyor: "Ey insanlar! Aranızda öyle bir şey bırakıyorum ki, ona sarıldığınız taktirde sapmazsınız; o, Allah'ın kitabı ve soyum olan Ehl-i Beyt'imdir." (107)

Başka bir hadiste de (Zeyd bin Erkam'ın hadisi) şöyle buyurmuştur: "Sizin aranızda öyle bir şey bırakıyorum ki, ona sarıldığınız müddetçe sapmazsınız: Allah'ın kitabını, o Allah'ın gökten yere uzanan bir ipidir ve soyum olan Ehl-i Beyt'imi. Havuz başında bana dönünceye kadar onlar birbirlerinden ayrılmazlar. Bakın benden sonra onlara nasıl davranacaksınız." (108)

Yine Hazret, Ebu Said-i Hudri'nin naklettiği hadiste şöyle buyurmuştur: "Kendimi, çağrılıp icabet etmiş gibi görüyorum; ben sizin aranızda iki paha biçilmez emanet bırakıyorum. Onlar Allah'ın kitabı ve benim soyumdur. Allah'ın kitabı gökle yer arasında çekilmiş olan bir iptir. Soyum da benim Ehl-i Beyt'imdir. Latif ve her şeyden haberdar olan Allah bana onların Havz-u Kevser başında tekrar bana dönünceye kadar birbirlerinden ayrılmayacaklarını haber vermiştir. Bakın benden sonra onlara nasıl davranacaksınız." (109)

Yine Hazret, Vedâ Haccı'ndan döndüklerinde Gadirihum denilen yerde şöyle buyurmuştur: "Kendimi çağrılıp icabet etmiş gibi hissediyorum. Ben sizin aranızda iki paha biçilmez emanet bırakıyorum. Onların biri diğerinden daha büyüktür. Allah'ın kitabını ve soyumu. Bakın benden sonra onlara nasıl davranacaksınız. Çünkü onlar, havuz (Havz-i Kevser) başında bana dönünceye kadar birbirlerinden ayrılmayacaklardır."

Sonra da şöyle devam eder: "Allah benim mevlamdır. Ben de her mü'minin mevlasıyım." Sonra da Ali'nin elinden tutarak: "Ben kimin mevlası isem, bu Ali de onun mevlasıdır. Allah'ım! Ona dost olana dost ol ve ona düşman olana düşman ol...." (110)

Yine Abdullah bin Hanteb şöyle diyor: Hz. Resulullah Cuhfe'de bize hitap ederek şöyle buyurdu: "Ben size kendi canınızdan daha evla değil miyim?" Ashap: "Evet, ey Resulullah, evlasın" dediler. Bunun üzerine, Hazret: "Ben iki şey hakkında sizi sorgulayacağım: Kur'an ve Ehl-i Beyt'im" buyurdu. (111) Benzeri başka rivayetler de mevcuttur.

Velhasıl Hz. Resulullah'ın Kur'an ve Ehl-i Beyt ikilisine sarılmayı ve onlardan ayrılmamayı emrettiği hadisler mütevatir olarak, hem Ehl-i Sünnet, hem de Ehl-i Beyt kaynaklarında nakledilmiştir.

Bu hadisi yirmiden fazla sahabi nakletmiştir. Hazret, muhtelif vakit ve yerlerde ashabına bunu vurgulamıştır. Bir defa Gadirihum'da, bir defa Vedâ Haccı sırasında Arafat'ta, bir defa Taif'ten dönüşünde, bir defa Medine'de minberi üzerinde ve bir defa da mübarek odasında hasta yatağında iken; odanın sahabelerle dolup taştığı bir sırada konuşur ve: "Ey insanlar! Ben aniden kabzolup gidebilirim. Hüccet olsun diye size daha önce de söylemiştim. Bilin ki, ben sizin aranızda Allah'ın kitabını ve soyum olan Ehl-i Beyt'imi bırakıyorum" buyurur.

Sonra da Ali'nin elinden tutup yukarı kaldırarak: "Bu Ali Kur'an'ladır. Kur'an da Ali iledir; havuzun (Havz-i Kevser'in) başında bana dönünceye kadar birbirlerinden ayrılmayacaklardır..." buyuruyor. (112)

Ehl-i Sünnet ulemasının hemen tamamı Sakaleyn hadisinin doğruluğunu tasdik etmektedir.

Ehl-i Sünnet'in önde gelen alimlerinden olan İbn-i Hacer bu hadise değinirken şöyle der: "Bil ki, Sakaleyn hadisi çeşitli yollarla nakledilmiştir. Yirmiden fazla sahabi bu hadisi nakletmişlerdir. Bu hadisin tariki ile ilgili olarak on birinci şüphede genişçe bahsettik. Bu tariklerin bazısında bu hadisin Vedâ Haccı sırasında Arafe'de buyrulduğu, bazısında Medine'de Hazret'in hasta iken odanın sahabelerle dolu olduğu bir sırada buyurduğu, bazısında Gadirihum'da buyurduğu ve bazısında da Taif'ten dönüşü sırasında okumuş olduğu hutbede buyurduğu geçmektedir. Ancak bunlar arasında hiçbir çelişki yoktur. Zira Hazret'in bu hadisi, Kur'an ve Ehl-i Beyt'in şanına ihtimam açısından bu ve diğer yerlerde defalarca buyurmuş olmasında hiçbir mahzur görülmemektedir..." (113)

Acaba, Hz. Resulullah (s.a.a)'in işbu hadislerinde Ehl-i Beyt'i Kur'an'a bir eş kabul edilip kıyamete kadar Kur'an'dan ayrılmayacaklarının açıklanması, onların Kur'an gibi masum olup ümmetin her konuda mercii olduğunu belirtmekte yeterli değil mi?

Acaba, Hazret'in: "Onlara sarıldığınız sürece asla sapmazsınız" sözü, İslam ümmetinin onlardan ayrıldıkları her hususta sapıklığa düştüklerini göstermiyor mu?

Acaba, birilerinin onların önüne geçip, onların emir ve onayı olmadan, yaptıkları her işin, İslam'a aykırı olduğunu anlatmıyor mu?

Acaba, Teberani'nin Sakaleyn hadisinin devamında naklettiği Hazret'in: "Onlardan ileri geçmeyin, yoksa helak olursunuz, onlardan geri de kalmayın yine helak olursunuz. Onlara bir şey öğretmeye de yeltenmeyin. Çünkü, onlar sizden daha bilgilidirler" sözü bu hakikati en iyi şekilde ortaya koymuyor mu?

Evet biz Resulullah'ın emrine itaat ederek onlardan öne geçmeyiz. Çünkü onların Kur'an gibi masum olduğuna inanıyoruz. Biz her konuda İslam ümmetinin önderliğinin onlara ait olduğunu kabul ediyoruz.

DOKUZUNCU DELİL

Sefine, Hitte ve Yıldız Hadisleri

Hz. Resulullah'ın, hem Ehl-i Beyt hem de Ehl-i Sünnet kaynaklarında mütevatir olarak nakledilen: "Benim Ehl-i Beyt'imin aranızdaki misali, Nuh'un gemisi gibidir, ona binen kurtuldu, binmeyen ise boğulup gitti"(114).

"Ehl-i Beyt'imin aranızdaki misali, İsrailoğulları'nın Hitte kapısı gibidir. O kapıdan geçen affedilir." (115)

Ve: "Yıldızlar yeryüzündeki insanların gark olmaması için bir güvencedir. Benim Ehl-i Beyt'im de ümmetimin ihtilafa düşmemesinin güvencesidir. Herhangi bir Arap kabilesi onlara muhalefet ederse, İblis'in hizbinden olur" (116) mealindeki hadisleri, başta Hz. Ali (a.s) olmak üzere, Ehl-i Beyt'in İslam ümmetinin her hususta önder ve mercileri olduğunu en güzel ve açık şekilde ortaya koyup, bizlerin Ehl-i Beyt'in imametine dair inancımızı doğrulamaktadır.

Nasıl ki, Nuh'un kavminden birinin, o Hazret'in gemisinden ayrılarak başka sığınaklara gitmesi, onu helak olmaktan kurtarmadıysa, bu ümmet de Ehl-i Beyt gemisinden ayrıldığı sürece, kurtuluşa eremez ve helak olmaktan başka bir akıbeti bekleyemez.

Nasıl ki, İsrailoğulları, Allah Teala'nın tevazu alameti olarak tayin buyurduğu Hitte kapısından gayrı kapılara gittiklerinde, Allah'tan mağfiret bekleyemezlerse, bu ümmet de Ehl-i Beyt'ten koptuğu sürece, ilahi mağfiret ve affı bekleyemez.

Nasıl ki, denizde yolculuk yapan insanlar, gökteki yıldızların sayesinde doğru yollarını buluyorlarsa, bu ümmet de ancak Ehl-i Beyt'in önderliğini kabul ettiği taktirde, doğru yolu bulabilir.

Zaten bizler, başta Hz. İmam Ali olmak üzere Ehl-i Beyt İmamları'nın önderliği ve imametinden, bundan başka bir şeyi kastetmiyoruz.

Hz. Ali (a.s) ve on bir evladının imametini doğrudan ve dolaylı olarak ispatlayan ayet ve hadislerin tamamını teker-teker ele almamız ciltleri içeren kitaplar yazılmasını gerektirir. Bizim burada onların tamamını teker-teker ele almamız olanaksızdır. Hakikat arayanlar için bu kadarı da kifayet eder. Dolayısıyla Ehl-i Beyt ve Ehl-i Sünnet kaynaklarında yer alan bu hadislerin bazılarına da işaret ederek bu konudaki bahsimize son vereceğiz.

Hz. Ali (a.s)'ın İmametini Teyit Eden Bazı Hadisler

1- Hz. Resulullah Hz. Ali'nin kolundan tutarak şöyle buyurmuştur: "Bu sadıkların imamı, kafirlerin katilidir. Ona yardımcı olana yardım olunur, ondan yardımı esirgeyenden yardım esirgenir." (117)

2- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Ali hakkında bana üç şey vahiy olundu; Ali, Müslümanlar'ın efendisi, muttakilerin imamı ve beyaz yüzlülerin komutanıdır." (118)

3- Hz. Resulullah Hz. Ali'ye hitaben şöyle buyurmuştur: "Müslümanlar'ın efendisi, muttakilerin imamı hoş geldin." (119)

4- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Bu kapıdan ilk girecek kişi, muttakilerin imamı, Müslümanlar'ın efendisi, dinin önderi, vasilerin sonuncusu ve beyaz yüzlülerin komutanıdır." Hazret sözünü bitirir bitirmez kapıdan Hz. Ali içeri girer. Bunun üzerine, Hazret sevinçle ayağa kalkarak, Hz. Ali'nin boynuna sarılır ve şöyle der: "Benim tarafımdan sen emanetleri vereceksin, benim sesimi sen onlara duyuracaksın ve benden sonra ihtilafa düştükleri konularda hakikati sen onlara izah edeceksin." (120)

5- Hz. Resulullah Hz. Ali'ye işaret ederek şöyle buyurmuştur: "Bu, bana ilk iman eden ve kıyamet günü ilk benimle tokalaşacak olandır. Bu, en büyük sıddıktır. Bu, ümmetin Faruk'udur. Hak ile batılı birbirinden ayırır ve bu mü'minlerin önderidir." (121)

6- Hz. Resulullah ensâra şöyle buyurmuştur: "Ey ensâr cemaatı! Size, kendisine tutunduğunuz taktirde, hiçbir zaman yolunuzu şaşırmayacağınız birini tavsiye edeyim mi? O Ali'dir. Onu beni sevdiğiniz gibi sevin. Bana verdiğiniz değeri ona da verin. Benim size dediğimi, Cebrail, Allah Azze ve Celle tarafından bana emretmiştir." (122)

7- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "İlmin şehri benim, kapısı ise Ali'dir. İlmi arzulayan varsa kapıya gitsin." (123)

8- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Ali, ilmimin kapısıdır, risaletimin içeriğini o benden sonra ümmetime açıklayacaktır. Onu sevmek iman, ona kin bağlamak ise nifaktır." (124)

9- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Ali bin Ebu Talib Hitte kapısıdır, o kapıdan giren mü'min, çıkan ise kafir olur."(125)

10- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Ali'nin bana olan menzileti, benim Allah'a olan menziletim gibidir." (126)

11- Hz. Resulullah Vedâ Haccı sırasında Arafe günü şöyle buyurmuştur: "Ali benden, ben de Ali'denim, benim tarafımdan ancak ben veya Ali mesaj ulaştırabilir..." (127)

12- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Bana itaat eden Allah'a itaat etmiş olur, bana isyan eden ise Allah'a isyan etmiş olur. Ali'ye itaat eden ise bana itaat etmiş olur, ona isyan eden ise bana isyan etmiş olur." (128)

13- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Ey Ali! Sen dünyada da efendisin, ahirette de. Senin dostun benim dostumdur, benim dostum ise Allah'ın dostudur. Senin düşmanın benim düşmanımdır, benim düşmanım ise Allah'ın düşmanıdır. Benden sonra sana düşman olana yazıklar olsun." (129)

14- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Bana iman edip inananlara, Ali bin Ebu Talibin velayetini kabul etmesini tavsiye ederim. Onun velayetini kabul eden, benim velayetimi kabul etmiş olur. Onu seven beni, beni seven de Allah'ı sevmiş olur. Ona buğzeden bana, bana buğzeden ise Allah'a buğzetmiş olur." (130)

15- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Kim benim gibi yaşayıp, benim gibi ölmeyi ve bana Allah'ın va'dettiği ebedi cennete gitmeyi istiyorsa, Ali ve ondan sonraki zürriyetini kendine veli edinsin. Çünkü hiçbir zaman onlar sizi hidayet kapısından çıkarıp dalalet kapısına yöneltmezler." (131)

16- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Kim benim hayatımı yaşayıp, benim ölümüm gibi ölmeyi istiyor ve Rabbimin diktiği cennette mesken edinmeyi arzu ediyorsa, benden sonra kendine veli olarak Ali'yi seçsin, ona sadık kalanlara sadık kalsın. Benden sonra Ehl-i Beyt'ime uysun, onları kendine örnek alsın. Çünkü onlar benim soyumdurlar, benim tıynetimden yaratılmışlar ve benim ilim ve kavrayışımı kazanmışlardır. Ümmetimden onların faziletini yalanlayanlara, onlarla bağımı kesenlere yazıklar olsun. Allah onlara şefaatimi nasip etmesin." (132)

17- Hz. Resulullah Ammar bin Yasir'e hitaben şöyle buyurmuştur: "Ey Ammar! Eğer Ali'nin bir vadiye, diğer insanların ise başka bir vadiye girdiğini görürsen, Ali'nin girdiği vadiye gir. Çünkü o seni sapıklığa sevk etmez ve hidayetten de çıkarmaz." (133)

18- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Ben uyarıcıyım, Ali ise hidayetçidir. Ey Ali! Benden sonra seninle hidayet arayanlar hidayet bulacaklardır." (134)

19- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Kim Nuh'un azmini, Adem'in ilmini, İbrahim'in hilmini, Musa'nın zekasını ve İsa'nın zühdünü görmek isterse, Ali bin Ebu Talib'e baksın." (135)

20- Hz. Resulullah Hz. Ali'ye şöyle buyurmuştur: "Benden sonra ümmetin kahrına uğrayacaksın, ancak sen benim şeriatım üzere yaşayacaksın ve sünnetim üzere öldürüleceksin. Seni seven beni sevmiştir, sana buğzeden bana buğzetmiştir. Bir gün gelecek ki, şu sakalın başının kanıyla boyanacaktır." (136)

21- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Ey Ali! Senin yedi tane özelliğin var ki, bunlarda hiçbir kimse sana yetişemez. Sen insanların Allah'a ilk iman edensin, Allah'ın ahdine en vefalısısın, Allah'ın emirlerine riayet hususunda en istikametlisisin. Sen tebaa karşı insanların en şefkatlisisin, insanlar arasında hakkı en eşit şekilde taksim edenisin. Sen insanların hakikati en çok bilenisin ve sen insanlar arasında en üstün fazilet sahibisin." (137)

22- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Ey insanlar! Fazilet, şeref ve velayet Resulullah ve zürriyetine mahsustur, sakın batıl yollara sapmayın." (138)

23- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Ümmetimin her nesli içerisinde Ehl-i Beyt'imden bu dinden sapıkların tahriflerini, batıl şeyler peşinde koşanların uydurmalarını ve cahillerin te'villerini önleyen bir grup adil kimseler buluna gelecektir. Bilin ki, önderleriniz sizin tarafınızdan Allah'a gönderilen elçilerinizdir. Bakınız, kimleri elçi olarak gönderiyorsunuz."(139)

24- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Ehl-i Beyt'imin yeri, vücudunuzdaki baş, başınızdaki gözlerin yeri olsun. Elbetti ki baş, gözlerin yardımıyla yolunu tayin edebilir." (140)

25- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Biz Ehl-i Beyt'in sevgisine sarılın. Çünkü Allah'ın huzuruna bizi severek çıkan kimse, bizim şefaatimizle cennete gider. Nefsimin elinde olduğu Allah'a yemin ederim ki, bizim hakkımızı tanımadıktan sonra hiçbir kulun ameli kendine bir fayda sağlamayacaktır."(141)

26- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Al-i Muhammed'i tanımak cehennemden kurtuluştur; Al-i Muhammed'i sevmek sırat köprüsünden geçiştir; Al-i Muhammed'in velayetini kabul etmek azaptan emanda olmaktır." (142)

27- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Kıyamet günü olunca, kul bir adım atmadan dört şeyden sorgulanacaktır. Ömrünü nasıl tükettiğinden, bedenini nerede eksilttiğinden, malını nereden kazanıp nerede harcadığından ve biz Ehl-i Beyt'in muhabbetinden." (143)

28- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Bir kişi, Beyt-ül Haram'da Rükun ile Makam arasında devamlı namaz kılıp oruç tutsa dahi, Al-i Muhammed'e kin duyduğu taktirde mutlaka cehenneme gidecektir." (144)

29- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Kim Al-i Muhammed'in sevgisi üzere ölürse, şehid sayılır. Kim Al-i Muhammed'in sevgisi üzere ölürse, günahı bağışlanır. Kim Al-i Muhammed'in sevgisi üzere ölürse, tevbekar olarak ölmüş olur. Kim Al-i Muhammed'in sevgisi üzere ölürse, imanı kamil mü'min olarak ölmüş olur. Kim Al-i Muhammed'in sevgisi üzere ölmüş olursa, ölüm meleği ve sonra da Nekir ve Münkir onu cennetle müjdeler. Kim Al-i Muhammed'in sevgisi üzere ölmüş olursa, gelinin törenle kocasının evine götürüldüğü gibi cennete törenle götürülür. Kim Al-i Muhammed'in sevgisi üzere ölmüş olursa, mezarından cennete iki kapı açılır. Kim Al-i Muhammed'in sevgisi üzere ölmüş olursa, Allah onun mezarını rahmet meleklerinin ziyaretgahı kılar. Kim Al-i Muhammed'in sevgisi üzere ölmüş olursa, sünnet ve cemaat üzere ölmüş olur. Kim de Al-i Muhammed'in buğzu üzere ölmüş olursa, kıyamet günü alnına Allah'ın rahmetinden ümit kesmiş yazılmış olarak gelir...." (145)

30- Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Biz Ehl-i Beyt'i ancak mü'min ve muttaki olan sever; ve bize ancak münafık ve şaki olan kin besler." (146)

Bu hadisleri daha da çoğaltmak mümkündür. Biz onların tamamını Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin kaynaklarından naklettik. Dolayısıyla, "bu hadisler sizlerin kaynaklarında bulunan hadislerdir" biz onlara itibar etmeyiz demeleri de mümkün değildir.

İşte bu hadislerdir ki, İslam tarihinin büyük şairlerini de Ehl-i Beyt hakkında şiirler ve beyitler yazmaya itmiştir.

Ünlü şair Farazdak Hz. İmam Zeyn-ül Abidin (a.s)'ı methederken bir şiirinde şöyle diyor: "O öyle bir ailedendir ki, sevgileri din ve buğzedilmeleri ise kafirliktir. Onlara yakın olmak ise, kurtarıcı ve koruyucudur. Eğer takva ehli sayılırsa, onlar onların imamları sayılır. Yahut "Yer ehlinin en hayırlıları kimdir?" denilirse, "Onlardır" denilir." (147)

Şimdi soruyorum: Acaba bütün bu hadisleri Hz. Resulullah'ın kendi duygusallığına dayanarak başta Hz. Ali olmak üzere, en yakın akrabaları olan Ehl-i Beyti'ni kayırmak ve onlara hak etmedikleri bir özellikleri yakıştırarak, onların çıkarlarını korumak için buyurduğu söylenebilir mi?! Böyle bir şeyi Hz. Resulullah'a isnat etmek insanı imandan çıkarmaz mı? Allah Teala, Hz. Resulullah'ın kendi yanından hiçbir şey söylemediğini ve ne buyurduysa, ona vahiy olunduğunu bildirmiyor mu? (148)

Acaba, Hz. Resulullah Hz. Ali ve Ehl-i Beyt'ini kendi konumuna koyması ve her açıdan onları kendisiyle birlikte değerlendirmesi, ümmete Hz. Ali ve Ehl-i Beyt'inin özel bir mevkie sahip olduklarını ve kendinden sonra Ehl-i Beyt'ine itaat edilmesi gerektiğini anlatmakta yeterli değil mi?

Farz-ı muhal, haşa Hz. Resulullah'ın böyle bir duygusallık yaptığı farz edilse bile, Allah Teala hakkında böyle bir şey söylemek doğru olur mu?! Allah Teala Kur'an-ı Kerim'de Peygamber'ine risalet ücreti olarak Ehl-i Beyt'in sevgisini açıklamasını farz kılmıyor mu? (149) Allah da mı birilerinin yandaşlığını yapar?!

Bütün bu üzerinde durmalar, onların özel mevkie sahip olduklarını ve kimsenin onlardan öne geçmeye hakkı olmadığını göstermiyor mu?

İşte bunun içindir ki, haklı olarak Hz. Ali (a.s) kendileri haklarında şöyle buyuruyorlar: "Ben ve soyumun pak ve hayırlı kişileri, küçük yaşta iken insanların en uysalı, büyüdükten sonra da en alimleriyiz. Bizimle Allah yalanı defeder. Bizimle kuduz köpeğin dişlerini kırar. Bizimle sizlerin zorluklarını giderir. Bizimle boynunuzdaki düğümü çözür. Cenab-ı Allah bizimle başlatır ve bizimle sona erdirir." (150)

Biz kendi yanımızdan Ehl-i Beyt'i seçmiyoruz. Biz Allah ve Resulü Ehl-i Beyt'i seçip diğerlerinden üstün kıldığı için, onları seçip diğerlerinden üstün tutuyoruz.

Ehl-i Beyt'in fazlı ve üstünlüğü için bu kadarı yeter ki, bizzat Kur'an-ı Kerim'de bütün ümmet, kim olursa olsun, ister bir, ister on nur sahibi olsun namazda Ehl-i Beyt'e salavat getirmekle yükümlü kılınmış ve Ehl-i Beyt'e salavat getirilmeden kıldığı namazının dahi, batıl olduğu belirtilmiştir.

İşte bunun içindir ki, Şafii mezhebinin imamı İbn-i İdris şöyle demiştir: "Ey Resulullah'ın Ehl-i Beyt'i! Sizi sevmek farzdır. Allah bunu Kur'an'da nazil etmiştir. Sizin şanınızın büyüklüğü için bu kadarı yeter ki, kim size salavat getirmezse, onun namazı yoktur." (151)

Evet bizler bu işaret ettiğimiz ayet ve hadisler ve benzerleri gereği Ehl-i Beyt'in imamet ve velayetine inanıyoruz.

Biz, Ehl-i Beyt'e itaatin, bütün ümmete, kim olursa olsun farz olduğuna inanıyoruz.

Biz, Allah'ın emri gereği Hz. Resulullah'ın emirleri karşısında teslim olup başımız üstüne deriz.

Biz, Hz. Resulullah'ın ümmetine en son sözünü söylemek üzere hasta yatağında: "Bana bir kalem ve levha verin size öyle bir şey yazdırayım ki, benden sonra asla sapmayasınız" buyurduğunda; "Bırakın bu kişiyi, ona hastalığı galebe çalmış, sayıklıyor. Allah'ın kitabı bizim aramızdadır o bize yeter" (152) diyecek kadar ona karşı cüretkar olmadık ve olmayız da. (153)

Biz onları kendi hallerine bırakıp; hem Allah'ın kitabına hem de Resulü'ne: "Siz ne buyuruyorsanız, onun Allah'tan olduğuna inanıyoruz ve siz ne buyuruyorsanız, başımız gözümüz üzerine itaat ederiz" diyoruz.

Sonra, Hz. Ali (a.s)'ın velayet ve hilafeti hakkında inen ayetler ve İslam Peygamberi'nin buyrukları söz konusu olmazsa bile, acaba ümmet arasında hilafet makamına seçilecek birinin, ilim, takva, cesaret, mertlik ve diğer imtiyazlar üstünlüğü esasına tabi tutulması gerekmez miydi?! Dost ve düşmanı tarafından, ashap içerisinde her yönden üstün olduğu itiraf edilen, Hz. Ali gibi bir ilim kapısına gidilmeyip de diğer kapıların çalınmasındaki gaye neydi?!

Şu bir gerçektir ki, Hz. Ali (a.s)'ın her yöndeki üstünlüğü, Hazret'in hilafet ve önderliğine apaçık ayrı bir delildir.

Hz. Ali (a.s)'ın peygamberimizden sonra ashabın en üstünü olmasına dair haddinden fazla hadisler nakledilmiştir. O Hazret'in üstünlüğünü ve faziletini anlatmak bizlerin gücünün dışında olan bir husustur.

Ancak önce naklettiğimiz ayet ve hadislere ilaveten şu hadisler de bu konuyu gözler önüne sermektedir: "Ey Ümmü Seleme! Bil ve şahid ol ki, Ali mü'minlerin efendisidir." (154)

"Ali Kur'an'la, Kur'an da Ali iledir. Bu ikisi Kevser'in yanında bana varıncaya kadar bir birinden ayrılmazlar.(155)

"Ali hakla ve hak da Ali'yledir"(156)

"Çok geçmeden benden sonra bir fitne kopacaktır. İşte o zaman Ali'den ayrılmayınız. Çünkü bana ilk iman eden odur ve kıyamette de benimle ilk görüşenlerden olacaktır. O ümmet arasında Faruk'tur. (hakla batılı bir birinden ayırandır) ve O en büyük sıddıktır."(157)

Ahmet bin Hanbel şöyle diyor: "Peygamber (s.a.a)'in ashabı içerisinde hiç birinin fazileti, Hz. Ali'nin faziletine ulaşamaz."(158)

İbn-i Ebu-l Hadid şöyle diyor: "Hz. Ali'nin hilafete evla ve layık olması onun efdaliyyeti hasebiyledir. Çünkü Hz. Ali (a.s) Hz. Resul (s.a.a)'den sonra insanların en üstünü ve hilafet makamına en layık olanı idi." (159)

Ammar bin Yasir Peygamber-i Ekrem (s.a.a)'den naklen şöyle diyor: "Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurdu: "Ali'nin yüzüne bakmak ve onu anlamak ibadettir. İmanın geçerliliği onun velayetini kabul etmek ve düşmanlarından uzak olmakla sağlanır."

İbn-i Ebu-l Hadid, "Şerh-i Nehc-ül Belağa" kitabında imam Şafii'den naklen şöyle yazıyor: "İmam Şafii'ye Hz. Ali'nin faziletinden sorulduğunda şöyle cevap verdi: "Ne diyebilirim, öyle birinin hakkında ki, düşmanları haset ve düşmanlıkları yüzünden faziletlerini hasır altı ettiler, dostları ise, takiyye ve (Ehl-i Beyt) düşmanlarının korkusundan faziletlerini açığa vuramadılar. Her iki hususa rağmen, yine de o Hazret'in doğu ve batı arasını dolduracak kadar faziletleri ortaya çıktı."

Hz. Ali'nin İslam Peygamberi'nden (s.a.a) sonra hilafet makamına herkesten evla ve layık olmasının bir diğer delili de birinci ve ikinci halifenin ilmi ve siyasi müşküllerinde Hz. Ali'ye baş vurmalarıdır.

İkinci halife Ömer bin Hattab'ın, ilmi ve siyasi çıkmazlarından dolayı, defalarca; "Ali olmasaydı, Ömer helak olurdu" dediği, Ehl-i Beyt ve Ehl-i Sünnet kitaplarında kaydedilmiştir.

Birinci halife de minberin üzerindeyken halka hitaben: "Benim peşimi bırakın, Ali sizin içerinizdeyken, sizin üstününüz değilim" demekle Hz. Ali'nin üstünlüğünü ve hilafete layıklığını itiraf etmiştir.

Büyük Ehl-i Sünnet alimlerinden Halil bin Ahmet El-Basri şöyle diyor: "Herkesin ona (Ali'ye) muhtaç olması ve onun, hiç kimseye muhtaç olmaması, o Hazret'in herkesin önder ve imamı olmasının delilidir."

Dipnotlar

---

(98)- Hasais-i Aleviyye S. 17

(99)- Kenz-ül Ümmal C. 15 118

(100)- Al-i İmran: 34

(101)- Yenabi-ül Meveddet Kunduzi Hanefi'nin s. 272 İstanbul baskısı, Mecme-uz Zevaid c. 9 s. 128, Sevaik-ül Muhrika İbn-i Hacer'in s. 103 vs.

(102)- Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 394, Nezmi Dürer-is Simteyn Zerendi Hanefi'nin s. 119 ve Tarih-i Bağdat Hatib-i Bağdadi'nin c. 4 S. 329

(103)- Kenz-ül Ümmal c. 6. s. 397, Mecme-uz Zevaid c. 9 s. 109

(104)- Kenz-ül Ümmal c. 6. s. 397

(105)- Bakınız, Nesai'nin Hasais-i Emir-ül Mü'minin s. 22, Dürr-ül Mensur c. 5 s. 182, İni Meğazili Şafii'nin Menakıb-i Ali bin Ebu Talib adlı kitabı s. 24, İbn-i Asakir'in Tarihi-i Dimeşk adlı kitabının Ali (as.)'a ait bölümü c. 1 s. 365, Harezmi Hanefi'nin El-Menakıb adlı kitabı s. 79, Kunduzi Hanefi'nin Yenabi-ül Meveddet adlı kitabı s. 33 ve 36, Şevkani'nin Feth-ül Kadir adlı kitabı c. 4 s. 263 ve Riyaz-un Nezre c. 2 s. 224 vs.

(106)- Nisa: 6

(107)- Sahih-i Tirmizi c.5 s. 328, hadis no: 2718, Yenabi-ül Meveddet s. 30, 41, 370, Kenz-ül Ümmal c.1 s. 44, Tefsir-i İbn-i Kesir c. 4 s. 113, Mesabih-üs Sünnet Bağavi'nin s. 206, Cami-ül Usul İbn-i Esir'in c.1 s. 187, Mucem-ül Kebir Teberani'nin s. 137, Mişkat-ül Mesabih c. 3 s. 258 vs.

(108)- Sahih-i Tirmizi c. 5 s. 329, hadis no: 3721, Müsned-i Ahmet bin Hanbel hadis no: 10681, 10707, 1779, 11135, Dürr-ül Mensur Suyuti'nin c. 6 s. 7, 306, Zehar-ül Ukba s. 16, Sevaik-ül Muhrika s. 149, Yenabi-ül Meveddet s. 30, 36, Üsd-ül Ğabe İbn-i Esir Şafii'nin c. 2 s. 12, Tefsir-i İbn-i Kesir c. 4 s. 113, Kenz-ül Ümmal c. S. 154, Feth-ül Kebir Nebhani'nin c. s. 451, Mesabih-üs Sünnet Bağavi'nin s. 206, Cami-ül Usul İbn-i Esir'in c. 1 s. 187, Mişkat-ül Mesabih Amri'nin c. 3 s. 257, vs.

(109)- Kenz-ül Ümmal c. 1 s. 165, Menakıb-i Ali bin Ebu Talib İbn-i Meğazili Şafii'nin s. 235, Zehair-ül Ukba s. 16, Yenabi-ül Meveddet s. 31, 36, 191, Mucem-üs Sağir Teberani'nin c. 1 s. 131, Mecme-üz Zevaid c. 9 s. 163, Tebakat-ül Kübra İbn-i Sa'd'in c. 2 s. 194, Cami-ül Usul İbn-i Esir'in c. 1 s. 187, Müsned-i Ahmet bin Hanbel c. 3 s. 17, 26 hadis no: 10707, Sünen-i Tirmizi hadis no: 3720

(110)- Hasais-ül Emir-ül Mü'minin Nesai Şafii'nin s. 21, El-Menakıb Harezmi Hanefi'nin s. 93, Sevaik-ül Muhrika İbn-i Hacer'in s. 136, Yenabi-ül Meveddet Kunduzi Hanefi'nin s. 36, Kenz-ül Ümmal c. 1 s. 167, Mecme-üz Zevaid Haysemi Şafii'nin c. 5 s. 195, Müstedrek-üs Sahiheyn Hakim'in c. 3 s. 109, 533 vs.

(111)- Mecme-üz Zevaid c. 5 s. 195, Üsd-ül Ğabe İbn-i Esir'in c. 3 s. 147 ve...

(112)- Sevaik-ül Muhrika s. 124, Yenabi-ül Meveddet s. 285

(113)- Sevaik-ül Muhrika s. 89, 148

(114)- Müstedrek-üs Sahiheyn c. 3 s. 151, Nezm-i Dürer-üs Simteyn Zendi'nin s. 235, Yenabi-ül Meveddet s. 27, 208, Sevaik-ül Muhrika s. 184, 234, Tarih-ül Hülefa Suyuti'nin, İs'af-ür Rağibin Sabban Şafii'nin s. 109, Feraid-üs Simteyn c. 2 s. 146, 519, Mecme-üz Zevaid Haysemi Şafii'nin c. 9 s. 168, Mucem-üs Sağir Teberani'nin c. 2 s. 22, Zehair-ül Ukba Taberi Şafii'nin s. 20, Hilyet-ül Evliya c. 4 s. 306, Cami-üs Sağir Suyuti'nin c. 2 s. 132, Müstedrek-üs Sahiheyn c. 2 s. 343, Nur-ül Ebsar Şeblenci'nin s. 104 vs.

(115)- Teberani bu hadisi El-Avset adlı kitabında nakletmiştir. Yine Nebhani'nin Erbain adlı kitabı s. 216

(116)- Müstedrek-üs Sahiheyn c. 3 s. 149, Sevaik-ül Muhrika s. 91, 140, Yenabi-ül Meveddet s. 298, Feth-ül Kebir Nebhani'nin c. 3 s. 267, Müstedrek-üs Sahiheyn c. 2 s. 448, Mecme-üz Zevaid c. 9 s. 174 vs.

(117)- Müstedrek-üs Sahiheyn c. 3 s. 129, Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 153 hadis no: 2527, Menakıb-i Ali bin Ebu Talib İbn-i Meğazili Şafii'nin s. 84, Menakıb-i Harezmi Hanefi'nin s. 111, Tarih-i Dimeşk Ali bin Ebu Talib bölümü c. 2 s. 476 hadis no: 996, 997, Yenabi-ül Meveddet s. 72, 185, 234, 250, Mizan-ül İtidal c. 1 s. 110 vs.

(118)- Müstedrek-üs Sahiheyn c. 3 s. 138, Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 157 hadis no: 2628, Mucem-üs Sağir Teberani'nin c. 2 s. 88, Menakıb-i Ali bin Ebu Talib İbn-i Meğazili Şafii'nin s. 65 Mecme-üz Zevaid c. 9 s. 121, Üsd-ül Ğabe c. 1 s. 69, c. 3 s. 116, Tarih-i Dimeşk Ali bin Ebu Talib bölümü c. 2 s. 257 vs.

(119)- Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 157 hadis no: 2627, Şerh-i Nehc-ül Belağa İbn-i Hadid'in c. 2 s. 450, Hilyet-ül Evliya İbn-i Naim c. 1 s. 66, Yenabi-ül Meveddet Kunduzi Hanefi'nin s. 181, 313, vs.

(120)- Şerh-i Nehc-ül Belağa c. 2 s. 450, Hilyet-ül Evliya c. 1 s. 63, Menakıb-i Harezmi s. 42, Metalib-üs Sual İbn-i Talha Şafii'nin c. 1 s. 60, El-Mizan Zehebi'nin c. 1 s. 64, Tarih-i Dimeşk İbn-i Asakir Şafii'nin Ali bin Ebu Talib bölümü c. 2 s. 487 vs.

(121)- Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 156 hadis no: 2608, Mecme-üz Zevaid c. 9 s. 102,

Kifayet-üt Talib Genci Şafii'nin s. 187, Tarih-i Dimeşk c. 1 s. 87, Ali bin Ebu Talib bölümü, Üsd-ül Ğabe c. 5 s. 287 vs.

(122)- Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 157 hadis no: 2625, Şerh-i Nehc-ül Belağa İbn-i Ebu-l Hadid'in c. 2 s. 450, Hilyet-ül Evliya Ebu Naim'in c. 1 s. 63, Mecme-üz Zevaid c. 9 s. 132, Kifayet-üt Talib Genci Şafii'nin s. 210, Yenabi-ül Meveddet Kunduzi Hanefi'nin s. 313 vs.

(123)- Cami-üs Sağir Suyuti'nin s. 107, Müstedrek-üs Sahiheyn c. 3 s. 226, Tarih-i Dimeşk Ali bin Ebu Talib bölümü c. 2 s. 464, Şevahit-üt Tenzil Haskani Hanefi'nin c. 1 s. 334, Üsd-ül Ğabe c. 4 s. 22, vs.

(124)- Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 156

(125)- Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 153, Yenabi-ül Meveddet s. 185, 247, Cami-üs Sağir Suyuti'nin c. 2 s. 56 vs.

(126)- Sevaik-ül Muhrika s. 106, Zehair-ül Ukba s. 64, Riyaz-ün Nezre c. 2 s. 215

(127)- Hz. Resulullah bu tabiri Beraat Sûresi'nin nazil olup Ebu Bekri onu Mekke müşriklerine iblağ etmekle görevlendirdiği sırada buyurmuştur. Hazret'in bu görevlendirmesinden sonra Allah Teala tarafından Ebu Bekri geri çağırması ve bu görevi Ali'nin yapması gerektiğine dair emir gelmiş ve Hz. Resulullah Ali (as.)'ı göndererek Ebu Bekri geri çağırtmıştır. Bu olayın tafsilatı bütün hadis ve tarih kaynaklarında yer almıştır. Örnek olarak bakınız: Sünen-i İbn-i Mace c. S. 92, Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 153, hadis no: 2531, Müsned-i Ahmet bin Hanbel c. 1 s. 151, Sahih-i Tirmizi c. 5 s. 300 hadis no: 3803 vs.

(128)- Müstedrek-üs Sahiheyn c. 3 s. 121, Tarih-i Dimeşk Ali bin Ebu Talib bölümü c. 2 s. 268, Riyaz-ün Nezre c. 2 s. 220, Yenabi-ül Meveddet s. 205 vs.

(129)- Müstedrek-üs Sahiheyn c. 3 s. 128, Menakıb-i Harezmi s. 234, Nur-ül ebsar Şeblenci s. 73, El-Mizan Zehebi'nin c. 2 s. 613 vs.

(130)- Tarih-i Dimeşk Ali bin Ebu Talib bölümü c. 2 s. 93, Menakıb-i Ali bin Ebu Talib İbn-i Meğazili Şafii'nin s. 230, Mecme-üz Zevaid c. 9 s. 108, Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 154 vs.

(131)- Kenz-ül Ümmal c. 6. S. 155 hadis no: 2578, c. 3 s. 128, Yenabi-ül Meveddet s. 149, 150, El- İsabet İbn-i Hacer El Askalani Şafii'nin c. 1 s. 541 vs.

(132)- Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 217, hadis no: 3819, Hilyet-ül Evliya c. 1 s. 86, Kifayet-üt Talib Genci Şafii'nin s. 214, Mecme-üz Zevaid c. 9 s. 108, Yenabi-ül Meveddet s. 126, 313 vs.

(133)- Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 156, Tarih-i Dimeşk Ali bin ebu Talib bölümü c. 3 s. 170 hadis no: 1207, El-Menakıb Harezmi'nin s. 57

(134)- Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 157 9 hadis no: 2631, Yenabi-ül Meveddet s. 99, Tarih-i Dimeşk Ali bin Ebu Talib bölümü c. 2 s. 417, Feraid-üs Simteyn c. 1 s. 148, Şevahit-üt Tenzil Haskani'nin c. 1 s. 293 vs.

(135)- Şerh-i Nehc-ül Belağa İbn-i Ebu-l Hadid c. 9 s. 168, c. 2 s. 449, Tefsir-ül Kebir Fahri Razi'nin c. 2 s. 288, El-Yevakit vel Cevahir Şe'rani'nin s. 172, Yenabi-ül Meveddet Kunduzi'nin s. 214, 212, Tarih-i Dimeşk Ali bin Ebu Talib'in bölümü c. 2 s. 280, hadis no: 804, Şevahit-üt Tenzil Haskani'nin c. 1 s. 78, El Menakıb Harezmi'nin s.220 vs.

(136)- Müstedrek-üs Sahiheyn c. 3 s. 147, Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 157

(137)- Hilyet-ül Evliye Ebu Naim'in c. 1 s. 66, Metalib-üs Sual c. 1 s. 95

(138)- Sevaik-ül Muhrika s. 105, Yenabi-ül Meveddet s. 169, 307, Nazmi Dürer-üs Simteyn Zendi Hanefi'nin s. 207, 208

(139)- Sevaik-ül Muhrika s. 90, Yenabi-ül Meveddet s. 191, 271 Zehair-ül Ukba Muhibbin Taberi Şafii'nin 17

(140)- Eş-Şeref-ül Müabbed Yusuf Nebhani'nin s. 31, Mecme-üz Zevaid c. 9 s. 172, El-Fusül-ül Mühimme İbn-i Sabbağ Maliki'nin s. 8 ve İsaf-ür Rağibin Nur-ül Ebsar hamişinde basılmıştır s. 110

(141)- Sevaik-ül Muhrika s. 138, Yenabi-ül Meveddet s. 246, 272, 303, 304, Mecme-üz Zevaid c. 9 s. 172, İhya-ül Meyyit Suyuti Şafii'nin s. 111 vs.

(142)- El- İthaf-bi Hubbi-l Eşraf Şebravi Şafii'nin s. 4 , Yenabi-ül Meveddet s. 22, 241, 163, 370 ve Feraid-üs Simteyn c. 2 s. 257

(143)- Menakıb-i Ali bin Ebu Talib İbn-i Meğazili'nin s. 119, Yenabi-ül Meveddet s. 113, 170,271, Tarih-i Dimeşk Ali bin Ebu Talib bölümü c. 2 s. 159 vs.

(144)- Müstedrek-üs Sahiheyn c. 3 s. 149, Sevaik-ül Muhrika s. 172, Zehair-ül Ukba Taberi Şafii'nin s. 18, Yenabi-ül Meveddet s. 192, 277, 305 vs.

(145)- Tefsir-ül Keşşaf c. 4 s. 220, 221, Nur-ül ebsar Şeblenci'nin s. 104, 105, Tefsir-ül Kebir Fahri Razi'nin c. 7 s. 405, Tefsir-üs Salebi Meveddet ayetinin tefsiri bölümü vs.

(146)- Zehair-ül Ukba Taberi Şafii'nin s. 18, Yenabi-ül Meveddet s. 192, 304, 397, Sevaik-ül Muhrika s. 103 vs.

(147)- Divan-ül Farazdak c. 2 s. 180

(148)- Necm: 53

(149)- Meveddet ayetine işaret edilmektedir. Allah Teala Şurâ sûresinin 23. ayetinde şöyle buyuruyor: "...De ki: Ben akrabalara sevgiden başka, bu görevime karşı bir ücret istemiyorum." İbn-i Abbas şöyle rivayet eder: "Bu ayet nazil olduğunda ashap: "Ey Resulullah! Bize sevgileri farz kılınan yakınların kimlerdir?" diye sordular. Hazret şu cevabı verdi: "Ali, Fatime ve iki oğullarıdır." Bkz. Tefsir-i İbn-i Kesir c. 4 s. 112, Tefsir_ül Keşşaf c. 3 s. 402, Tefsir-ül Kurtubi c. 16 s. 22, Feth-ül Kadir c. 4 s. 537, Dürr-ül Mensur c. 6 s. 7 vs.

(150)- Kenz-ül Ümmal c. 6 s. 396, Müstedrek-üs Sahiheyn c. 1 s. 269, Sevaik-ül Muhrika s. 78 vs.

(151)- Sevaik-ül Muhrika s. 146, Yenabi-ül Meveddet s. 259, Nur-ül Ebsar s. 105, Eş- Şeref-ül Muabbed s. 99 vs. İbn-i İdris Eş- Şafii bu fetvayı Allah Teala'nın "Şüphesiz Allah ve melekleri, Peygamber'e rahmet indirirler. Ey iman edenler! Siz de ona salavat getirip rahmet gönderin ve ona selam verin" (Ahzab/56) ayeti gereği vermiştir. Zira bu ayet indiği sırada ashap Hazret'e: "Ey Resulullah! Sana selam vermeğe gelince bunu biliyoruz. Sana rahmet göndermek nasıl olur?" diye sormuşlar. Hazret ise şu cevabı vermiştir: "Allah'ım! Muhammed'e ve Ehl-i Beyt'ine rahmet gönder. Doğrusu sen övgü ve azamet sahibisin. Nitekim, İbrahim ve İbrahim'in Ehl-i Beyt'ine rahmet gönderdin. Allah'ım! Muhammed'e ve Ehl-i Beyt'ine bereketini gönder. Nitekim İbrahim ve Ehl-i Beyt'ine bereketini gönderdin. Doğrusu sen övgü ve azamet sahibisin" deyin." Bkz. Sahih-i Buhari c. 6 s. 27, hadis no: 2119, 31,19, 4423, 4424, 5880, 5881, Sahih-i Müslim c. 2 s. 16, hadis no: 613, 614, Sünen-i Nesai c. 3 s. 45, 49, hadis no: 1276, 1270, 1271, 1272, 1273, 1274 Müsned-i Ahmet hadis no: 1323, 11009, 16450, 16455, 174.9, Sünen-i Tirmizi hadis no: 445, 3144, Sünen-i İbn-i Mace c. 1 s. 292, hadis no: 894 Sünen-i Ebu Davut c. 1 s. 257, hadis no: 830, 831, Sünen-i Daremi hadis no: 1308, 1309, Muvatta-i Malik hadis no: 358, Esbab-un Nüzul Vahidi'nin s. 207, Müsned-i Ahmet bin Hanbel c. 2 s. 47, c. 5 s. 353, Tefsir-ül Kurtubi c. 14 s. 233, Tefsir-üt Taberi c. 2 s. 43, Tefsir-i İbn-i Kesir c. 3 s. 507 vs.

(152)- Taberi Tarihi c.2 s.436 Şerh-i Nehc-ül Belağa İbn-i Ebu-l Hadid c.1 s.133

(153)- Bu olay İslam tarihine Perşembe günü musibeti olarak geçmiştir. İbn-i Abbas bu günü ve onda cereyan eden hazin olayı devamlı anar, teessüf edip güz yaşı dökerdi. Bu hazin olay, özet olarak şöyle gerçekleşmiştir: Hz. Resulullah hasta yatağında yatmaktadır. Perşembe günüdür. Ümmetini düşünen şefkat dolu Peygamber onların kendinden sonraki durumlarından endişeleniyor ve evini dolduran ashabına: "Bana, bir kalem ve levha getirin de size öyle bir şey yazayım ki, benden sonra sapmayasınız" buyurur. Ömer yerinden kalkıp: "Bu kişiye

hastalığı ağır basmış, sayıklamaktadır. Allah'ın kitabı bizim aramızdadır. O bize yeter" der. Bunun üzerine, ashap iki gruba ayrılır. Hatta perde arkasında bulanan kadınlar: "Ne duruyorsunuz. Resulullah'ın sözünü duymadınız mı?" derler. Ashap arasındaki tartışma büyür. Sesler yükselir. Bunun üzerine Hazret onlara: "Beni terk edin, o kadınlar sizden daha hayırlıdır" buyurur. Böylece, Hz. Resulullah'ın huzurunda yüksek sesle bile konuşmanın Kur'an'ın emriyle yasaklandığını ve Resul'ün bütün emirlerine itaat edilmesi gerektiğini unutan ashap, onun emrini dinlemeyi ve onun yanında sessiz konuşmayı bir yana bırak, Allah'ın o mübarek nurunu son vadesinde böylesine kırıp inciterek ayrılıp giderler. Biz, Cebrail'in yanına gelmek için kendinden izin istediği bu mübarek nura adil ashabın böylesine edepli davranışlarını yorumlamayı siz aziz okurların kendine bırakıyoruz. Bu olayla ilgili olarak bakınız: Sahih-i Buhari c. 4 s. 5, 31, c. 1 s. 31, c. 5 s. 137, c. 4 s. 65, 66, c. 8 s. 161, c. 7 s. 9, hadis no: 111, 2667, 2825, 4079, 5237, Sahih-i Müslim c. 5 s. 75, c. 2 s. 16, hadis no: 2634, 3089, 3090, 3091, Müsned-i Ahmet bi Hanbel c. 1 s. 320, 222, c. 4 s. 356, c. 1 s. 355, hadis no: 1834, 2544, 2445, 2835, 2945, 3165, Şerh-i Nehc-ül Belağa c. 6 s. 51, El- Me'ahid c. 1 s. 22, EL-Esat c. 3 s. 138, El-Milel ven Nihel Şehristani'nin c. 1 s. 22, et Tebakat ibn-i Sa'd'in c. 2 s. 242, 244 vs.

(154)-Yenabi-ül Meveddet bölüm: 7

(155)- Sevaik-ül Muhrika s. 74

(156)- Gayet-ül Meram s. 360

(157)- Yenabi-ül Meveddet s. 82

(158)- Keşf-ül Gumme s. 48

(159)- Şerh-i Nehc-ül Belağa c.1

İMAMET İMAMET

ONİKİ İMAM

Şimdiye kadar olan bahsimizde hem akli hem de nakli delillerin yeryüzünün ilahi önderden boş kalamayacağını iktiza ettiğini ve Kur'an-ı Kerim ayetleriyle, Hz. Resulullah (s.a.a)'tan gelen mütevatir hadislerin genel olarak Ehl-i Beyt'in önderliğini, özel olarak da Hz. Ali (a.s)'ın imamet ve velayetini ispat ettiğini gördük.

Fakat hem Ehl-i Beyt, hem de Ehl-i Sünnet kaynaklarına baktığımızda, Hz. Resulullah (s.a.a)'in sadece bununla iktifa etmediğini ve kendinden sonra kıyamet gününe kadar olacak ilahi önderlerin sayısını, hatta isimlerini bile beyan buyurduğunu görmekteyiz. Buna dair hadisler Ehl-i Beyt kaynaklarında fazlasıyla geldiği gibi, Ehl-i Sünnet kaynaklarında da yeterli bir şekilde yer almıştır. Biz bu hadislerden bazılarına burada işaret etmeyi uygun görüyoruz. Ancak, "bunlar sizin

uydurma hadislerinizdir" şeklinde bir itirazla karşılaşmamak için, bu hadisleri de öncekilerde olduğu gibi, Ehl-i Sünnet kaynaklarından nakledeceğiz.

Cabir bin Semure diyor: "peygamberden işittim şöyle buyurdular: "İslam, on iki halifenin varlığıyla daima aziz kalacaktır. Sonra bir şey buyurdular, anlayamadığımdan babamdan sordum, babam: "Resulullah, imamların hepsinin Kureyş'ten olacağını beyan ettiler" (160) dedi."

Cabir bin Semure'nin bu hadisi çeşitli şekilde ve çeşitli tabirlerle nakledilmiştir. İsteyenler hadis kitaplarına müracaat ederek onun çeşitli tabirlerini görebilirler. Biz hadisin dipnotunda ilgili adreslerden bazılarına işaret etmişiz.

Abdullah bin Mesud şöyle diyor: İslam Peygamberi'nden kendisinden sonraki halifeleri hakkında sorulduğunda şöyle buyurdular: "Benim halifelerim on iki kişidirler, aynen Beni İsrail'in reisleri gibi ki, onlar da on iki kişi idiler." (161)

Yine Hz. Resulullah şöyle buyurmuştur: "Bu ümmetin Kureyş'ten olan on iki önderi vardır. Yalnız bırakıp, yardım etmemek onlara zarar vermez." (162)

Enes Hz. Resulullah (s.a.a)'dan şöyle rivayet ediyor: "Kureyş'ten olan on iki kişinin bu ümmete velayeti devam ettiği sürece, İslam dini sabit kalır. Bunlardan sonra dünya ve insanların hali perişan ve altüst olur." (163)

Yukarıdaki hadis farklı bir senetle şöyle nakledilmiştir: "Kureyş'ten olan on iki halifenin velayeti olduğu sürece bu ümmetin durumu aydınlık olur, şan ve şöhreti de dünyaya yayılır." (164)

Ehl-i Sünnet ulemasından Süleyman bin İbrahim Hanefi, "Yenabi-ül Meveddet" kitabında şöyle naklediyor: Nasel isminde bir Yahudi Peygamber (s.a.a)'in huzuruna geldi ve bazı bilgiler aldıktan sonra, Hazret'ten kendisinden sonraki halifeler hakkında sordu. Hazret cevaben şöyle buyurdu: "Benim vasi ve halifem Ali bin Ebu Talib ve ondan sonra iki oğlum Hasan ve Hüseyin'dir. Hüseyin'den sonra, dokuz imam onun neslinden gelecektir." Yahudi onların isimlerinin açıklanmasını isteyince, Hazret on iki imamın isimlerini teker-teker beyan buyurdu." (165)

İşaret ettiğimiz bu hadisler, bu anlamı ifade eden hadislerden sadece birkaç örnekti. İlgili hadis, tarih ve tefsir kitaplarına müracaat edildiği taktirde, bu kabil hadislerin çok fazla olduğu ve hatta mana açısından mütevatir olduğu görülecektir. Öyle ki, Ehl-i Sünnet ulemasından hiçbir kimse onları inkar etme yoluna gitmeyip, ileride göreceğimiz üzere, bir takım zorlamayla da olsa, onları kendi inançları doğrultusunda tevcih etmeye çalışmışlardır. Söz konusu hadislerden şu sonuçlar elde ediliyor:

a) Peygamberimizden sonraki emir sahipleri ve halifeler bizzat Peygamber'in diliyle ümmete açıklanmıştır.

b) Hazret, onların hepsinin Kureyş'ten olacağını ve sayılarının on iki olduğunu da bildirmiştir.

c) İslam dininin bekası bu ilahi önderlerin bekasıyla sınırlıdır. Onların dünyadan göçmelerinden sonra insanlar başsız kalıp kargaşa ve bozgunluğa uğrayacak ve nihayet kıyamet kopacaktır.

Nitekim, Ehl-i Beyt ve Ehl-i Sünnet kaynaklarında yer alan Hz. Resulullah'ın: "Zamanının imamını tanımadan ölen bir kimse cahiliye ölümüyle dünyadan gitmiş sayılır"(166) mealindeki hadisi şerifi de her asırda masum imamın varlığını, onu tanımanın ve velayetini kabul etmenin gerekliliğini açıkça ortaya koymaktadır. Zira sıradan bir önderi tanımamanın insanın imanına bir halel getirmeyeceği açıktır.

Görüldüğü üzere, Hazret kendinden sonra on iki halife veya bazı rivayetlerde geldiği üzere, on iki amir olacağını ve onların tamamının Kureyş'ten olup İslam dininin onların varlığıyla izzet bulacağını belirtmiştir.

Ehl-i Sünnet uleması, Hz. Resulullah (s.a.a)'in bu buyruklarında geçen on iki halifeyi tevcih etmekte gerçekten bir hayret ve şaşkınlık içindeler. Bir taraftan onları kendi mekteplerinin onayladığı şekilde kendi liderlerine tatbik etmeye çalışıyorlar. Diğer taraftan da bunun, ne halife diye kabul ettiklerinin sayısı bakımından, ne de bu liderlerin bir çoğunun sahip oldukları vasıflar açısından mümkün olmadığını görüyorlar. Faraza Hülefai Raşidinin tartışmasız olarak Peygamber-i Ekrem'in hadisinde geçen on iki halifeden dördü olduğu kabul edilse bile, peki Hz. Ali ile savaşarak haksız yere onca Müslüman kanı akmasına vesile olan Muaviye, nasıl Peygamber-i Ekrem'in ümmeti müjdelercesine beyan buyurduğu ve İslam'ın izzet vesilesi olacağını bildirdiği on iki halife safına katılabilir?

Oysa, kendi kitaplarında Hz. Resulullah (s.a.a)'in; "Eğer Muaviye'yi benim minberime çıktığını görürseniz, karnını yırtın veya onu katledin" (167) buyurduğunu da naklediyorlar. Hiç Hz. Resulullah (s.a.a), iftiharla sunduğu kendi halifesinin karnını yırtmasını ümmetine emreder mi?

Bundan da geçilse, açıkça bütün İslami değerleri ayak altına alan, açıktan şarap içen, köpek oynatan, zina yapan ve daha kötüsü Peygamber-i Ekrem'in namaz esnasında secdede iken boynuna çıktığında incinmesin diye kendiliğinden boynundan inceye kadar secdeyi uzatacak kadar itina gösterdiği, ağladığını gördüğünde sözünü keserek minberden inip, bağrına basarak minbere götürüp konuşmasına devam ettiği, devamlı olarak bağrına basıp boğazından dudaklarından ve sinesinden öptüğü ve cennet gençlerinin efendisi olarak tanıttığı biricik torunu İmam Hüseyin ve yaranını tarihe yüz karası olacak nitelikte Kerbela denen yerde susuz olarak fecicesine şehid ettiği ve Peygamber'in Ehl-i Beyt'ini esir edip zillet içerisinde şehir-şehir köy-köy dolaştırıp, bu yaptığından dolayı iftihar

edip: "Haşimoğulları padişahlıkla oynadılar, yoksa ne bir haber gelmiştir, ne de bir vahiy inmiştir, keşke bedirde öldürülen dedelerim olsaydı da, nasıl onların kanını Muhammed'den aldığımı görseydiler" (168) diyerek açıkça kafirliğini ortaya koyma cüretini gösteren, üç gün boyunca Medine'de Peygamber'in ashabının ve tabiinin can, mal ve namusunu kendi askerlerine helal eden ve Allah'ın evi Kabe'yi taşa tutan ve daha nice cinayetler işleyen (169) Yezit gibi melun birini nasıl bu on iki halifeden sayacaklar?!

Yahut Kur'an-ı Kerim'in onun durumunu nasıl gösterdiğini bilmek amacıyla bir gün Kur'an'ı açtığında, karşısına Allah Teala'nın "Peygamberler yardım istediler ve her inatçı zorba hüsrana uğradı. Ardında cehennem vardır; orada kendisine irinli su içirilecektir" (170) ayeti çıktığını görünce, Kur'an-ı Kerim'i okuna hedef kılıp: "Beni inatçı zorbalıkla mı tehdit ediyorsun? İşte ben inatçı zorbayım. Kıyamet günü Rabbine gittiğinde; de ki: "Ey Rabbim! Velid beni parçaladı" diyerek Kur'an-ı Kerim'i ok yağmuruna tutan ve Yezit gibi: "Haşimi Muhammed hilafetle oynadı. Yoksa ona ne bir vahiy gelmişti ne de bir kitap. Allah'a de ki, benim yemeğimi engellesin. Allah'a de ki, benim şarabımı engellesin" diyerek, açıkça inancı olmadığını gözler önüne seren (171) Emevi halifelerinden Velid bin Yezit bin Abdulmelik'i nasıl Peygamber-i Ekrem'in kendi halifeleri olarak niteleyip İslam'ın izzet kaynağı olacaklarını belirttiği on iki halife safına katacaklar?!

Bunlar İslam'ın izzeti değil, İslam'ın yüzkarası olmuşlardır. Hiç, Allah'ın o en kutsal nuru Hz. Resulullah, bu gibi pislik insanları kendine atfederek iftiharla İslam'ın izzet vesilesi olarak tanıtır mı? Bu gibi pislikler sadece bunlarla sınırlı değildir. Emevi ve Abbasi halifelerinin bir çoğu bu kabildendir.

Evet gerçekten Ehl-i Sünnet, Hz. Resulullah (s.a.a)'in bu buyruğunu kendi inançlarına uygun olarak tevcih etmek açısından büyük bir şaşkınlık içindedirler. Biri, bir takım zorlamalarla on iki halifeyi düzeltiyor, diğeri gelip onu yalanlıyor.

Ehl-i Sünnet alimlerinin önde gelenlerinden olan İbn-i Arabi Sahih-i Tirmizi'nin şerhinde şöyle yazıyor: "Biz Resulullah (s.a.a)'tan sonra hilafeti üstlenen kimselerden aşağıda isimleri zikredilen on iki kişiyi saymaktayız:

Ebu Bekir, Ömer, Osman, Ali, Hasan, Muaviye, Yezit, Muaviye bin Yezit, Mervan, Abdulmelik, bin Mervan, Velid, Süleyman, Ömer bin Abdulaziz, Yezit bin Abdulmelik, Mervan bin Muhammed, Saffah..."

Böylece İbn-i Arabi kendi zamanına kadar gelen yirmi yedi Abbasi halifesini de saydıktan sonra şöyle der: "Eğer bunlardan birbiri ardına gelen on ikisini Resulullah (s.a.a)'in belirttiği halifeler olarak kabul edersek, sonuncusu Emevi halifelerinden Süleyman olur. Ama onların içinden sadece beş kişi Resulullah (s.a.a)'in gerçek hilafetinin ölçülerini taşımıştır. Onlar da ilk dört halife ve Ömer bin Abdulaziz'dir." Sonra İbn-i Arabi şöyle devam ediyor: "Doğrusu ben bu hadislerin anlamını

çıkaramadım." (172)

Ehl-i Sünnet ulemasının önde gelenlerinden olan Suyuti ise, Hz. Resulullah (s.a.a)'in bu hadislerini şöyle tevcih ediyor: "Resulullah (s.a.a)'in on iki halifesinden şimdiye kadar şu sekizi gelmiştir: "Ebu Bekir, Ömer, Osman, Ali, Hasan, Muaviye, Abdullah bin Zübeyr ve Ömer bin Abdulaziz. Bunlara Abbasi halifelerinden Mehdi'yi de ekleyebiliriz. Zira o da Emevi halifelerinden Ömer bin Abdulaziz gibi adil idi. Onuncusu olarak da adaletiyle tanınan Tahir-i Abbasi'yi sayabiliriz. Geriye kalan ve gelmesi beklenen son ikisi ise, Ehl-i Beyt'ten olan Mehdi'dir." (173)

Ehl-i Sünnet ulemasından "Feth-ül Bari" kitabının yazarı ise şöyle yazıyor: "On iki halifeden ilk dört halife hilafete ulaşmıştır. Diğerleriyse kıyamet kopmadan önce bu makama ulaşacaktır." (174)

Böylece Ehl-i Sünnet uleması Hz. Resulullah (s.a.a)'in bu buyruğunu yorumlamak hususunda her biri ayrı bir yol tutmuş ve tam bir çıkmaza girmişlerdir. Ancak onların içinde hakkı anlayanlar da vardır.

Ehl-i Sünnet'in meşhur alimlerinden Süleyman bin İbrahim Kunduzi "Yenabi-ül Meveddet" adlı kitabında şöyle yazıyor: "Tahkik ehli olanların görüşü şudur: "Peygamberimizden sonraki halifelerin on iki kişi olduğunu içeren hadisler meşhurdur ve bir çok kaynaklarda nakledilmiştir. Zamanın geçmesi ve kevn-i mekanın tanıtımıyla Hz. Resulullah (s.a.a)'in hadisinde geçen on iki halife ve imamdan maksadın Ehl-i Beyt İmamları olduğu açıklık kazanmıştır. Çünkü bu hususta gelen hadisler Hülefa-i Raşidin'e sayıları dört olduğu için; Emevi ve Abbasi halifelerine de, sayıları on ikiden fazla olması ve Ömer bin Abdulaziz müstesna, hepsinin zalim olduklarından tatbik etmemektedir. Dolayısıyla bu hadisler ancak ve ancak Ehl-i Beyt İmamlarına tatbik etmektedir. Çünkü onlar ilim, takva, hasep ve nesep bakımından herkesten üstün olup, ilimleri babaları aracılığıyla ilm-i ledünni sahibi olan büyük babaları Hz. Resulullah'a varmaktadır. İlim ve tahkik, keşif ve tevfik ehli onları böyle tanımıştır." (175)

Görüldüğü üzere, Hz. Resulullah (s.a.a)'in bu hadisleri iyice değerlendirildiği taktirde, biz Ehl-i Beyt dostlarının inandığı on iki imamdan başka hiç kimseye tatbik etmemektedir.

Nitekim, Hz. Ali (a.s) Hz. Resulullah (s.a.a)'in on iki halifesinin Kureyş soyundan olacağı buyruğuna açıklık getirerek, Hz. Resulullah'ın maksadının Kureyş'in Haşimi boyu olduğunu şöyle açıklamıştır: "İmamların Kureyş'ten olacaklarından maksat, Kureyş'in Haşimoğulları boyundan olmalarıdır. Çünkü diğer boyların imam olmaya liyakatleri yoktur." (176)

Ayrıca Ehl-i Beyt İmamları'nın; siyasi, ibadi, ahlaki ve ilmi yaşantıları, sahip oldukları fiziksel ve manevi kemal ve üstünlükleri, gösterdikleri mucize ve

kerametler onların hak imamlar olduklarını, diğerlerinin ise hak üzere olmadıklarını kanıtlayan ayrı bir delildir.

Ehl-i Beyt İmamları, yaşadıkları asırlarda ömürlerinin zindanlarda geçmesi veya şehadeti istikbal etme pahasına bile olsa, zalimler karşısında İslam dinini korumuşlardır. İlmi konularda her dalda sorulan sorulara cevap verip bilginleri kendi ilmi üstünlüklerine hayran bırakmışlardır.

Hanefi mezhebinin kurucusu Ebu Hanife'nin: "İmam Cafer Sadık (a.s)'dan iki yıllık ilmi istifadem olmasaydı, helak olurdum" şeklindeki meşhur sözü bunun en güzel kanıtlarından biridir. O, bu sözüyle, İmam Cafer Sadık (a.s)'ın öğrencisi olduğunu ve sahip olduğu kemal sayılan özellikleri o Hazret'ten kesbettiğini itiraf etmekle birlikte, kimlerin gerçek kemal sahibi olduğunu en güzel şekilde ortaya koymuştur.

Allah bizleri insanlar için feyz, bereket ve nimet vasıtası olan Ehl-i Beyt İmamları'nın yüce şan ve makamlarını tanıyıp buyruklarına amel etmede muvaffak eylesin. Allah'ın salat ve selamı Hz. Muhammet ve Ehl-i Beyti'ne olsun.

İmamın Sıfatları

Peygamber-i Ekrem (s.a.a)'in vasi ve halifesi olmak, halkın zahiri ve batini hidayetini üzerinde taşımak ve Kur'an-ı Kerim'in gerçek müfessiri olmak çok önemli ve ağır vazifelerdendir. Bu vazifeleri yürütebilecek kişinin görevine oranla çok önemli ve farklı sıfatlara sahip olması kaçınılmaz bir husustur. Halkın tefrikadan korunmasında ve ilahi hükümlerin uygulanmasında merci olacak makamın (imamın), her yönden zamanının fazilette en üstünü olması gerekir. Her hususta üstün olmayanın, üstün olana imamlık yapması, kabul edilemeyecek bir gerçektir.

Kur'an-ı Kerim şöyle buyuruyor: "Hakka ileten mi uyulmaya daha layıktır, yoksa kendisi hidayet olunmadıkça doğru yolu bulamayan mı? Öyle ise ne oluyor size? Nasıl hükmediyorsunuz?" (177)

Bu ayet-i kerimenin bu açık ve net hükmü ortadayken soruyoruz: Acaba, Peygamber-i Ekrem (s.a.a)'den sonra ümmetin önderliğini ve halkın hidayetini, ilmi ve adli hükümlerde sıkışıp da ilim şehrinin kapısı olan Ali Murtaza'ya baş vuran kişiler mi yürütmeliydi? Yoksa, Peygamberimizin; "Ali sizin hüküm vermede en üstününüzdür" ve "Ben ilmin şehriyim Ali de onun kapısıdır" övgülerine ve benzeri nice övgülere mazhar olan Hz. Ali ve onun aynı kaynaktan ilim alan on bir evladı mı yürütmeliydi?! Bu hususta hüküm vermeyi sağ duyulu kimselere havale ediyoruz.

Sonra üstünlük üç şeydedir: 1- Hasep ve nesep 2- İlim 3- Takva. Biz sadece bu üç sıfatı göz önüne alırsak, Resulullah (s.a.a)'in Ehl-i Beyt'inin ümmet içerisinde herkesten üstün oldukları apaçık meydandadır.

Hz. İmam Caferi Sadık (a.s) imamın sıfatlarını şöyle sıralıyor:

1- Masun olmalıdır,

2- Nas sahibi olmalıdır, (Allah'ın emri, resulünün açıklamasıyla tayin edilmeli)

3- Zamanın halkının ilimde en üstünü olmalıdır,

4- İnsanların en takvalısı olmalıdır,

5- Allah'ın kitabına herkesten çok alim ve arif olmalıdır,

6- Açık vasiyet sahibi olmalıdır,

7- Mucize ve delil sahibi olmalıdır,

8- Onun gözü yatsa da kalbi yatmamalıdır,

9- Gölgesi olmamalıdır,

10- Önünü gördüğü gibi arkasını da görmelidir." (178)

İmam Rıza (a.s) da şöyle buyurmuştur: İmam, ilim, hüküm, takva, hilim, cesaret dirayet, ibadet, ihsan, vb. sıfatlarda halkın en üstünü olanıdır." (179)

İmamların Gaybı Bilmeleri

Nübüvvet konusunda belirttiğimiz gibi, gaybı bilmek mutlak surette ve bizzat Cenab-ı Allah'a aittir.

Bu konuda Kur'an-ı Kerim şöyle buyuruyor: "Gaybı bilmek ancak Allah'a mahsustur."(180)

Ama peygamberlerin, ilahi talimatla ve imamların Peygamber'in talimatıyla, gaybi ilimden haberdar olmalarının, yukarıda zikredilen ve benzeri ayetlerle bağdaşmayacak bir tarafı olmadığı gibi, halkın zahiri ve batini hidayetleri için gerek duyulan bir özelliktir.

Biz, kitabımızın nübüvvet bölümünde Allah Teala'nın seçtiği peygamberine gaybe dair ilim verdiği ile ilgili ayete işaret etmiş ve peygamber olmadığı halde gaybi ilim olarak nitelenen ilim sahibi olan zatların olduğunu Kur'an-ı Kerim'den örnekler vererek açıklamışız. İsteyenler oraya müracaat edebilir.

Hz. İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyuruyor: "Hiç Allah Teala'nın, yer yüzünde insanlar için imam ve hüccet karar verdiği kişiye onların ihtiyaç duyduğu konuları gizli koyması mümkün müdür?" (181)

Yine Hz. İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: "İmam bir şeyi bilmeyi irade ettiği zaman Allah Teala o şey hakkında onu haberdar eder." (182)

Hz. Ali (a.s) halka yaptığı bazı konuşmalarında gelecekte meydana gelecek olan olaylardan haber veriyor ve: "Bu müstakil bir gayb ilmi değildir" (183) buyuruyorlardı.

Yine o Hazret şöyle buyuruyorlardı: "Hz. Resulullah, helal ve haramdan ve kıyamete kadar olacaklardan bana bin bab ilim öğretti ve her bir babdan da bin bab ayrılmaktadır." (184)

İşte bu ilmin sahibi Hz. Ali idi ki, halka yaptığı konuşmasında: "Beni kaybetmeden önce soracağınız ne varsa sorunuz. Ben göklerin yollarını yerin yollarından daha iyi bilirim" buyuruyordu.

Hz. Ali (a.s)'ın kendisinden sonra meydana geleceğini haber verdiği olaylardan biri de Meysem-i Temmar'ın başına gelecek olaylardan haber vermesidir. Bu olay özet olarak şöyledir:

Hz. Ali Aşığı Meysem-i Temmar

Meysem Hz. Ali'nin kölelikten kurtardığı bir kişidir. O, Hz. Ali'nin mektebinde yetişip, o Hazret'e aşık olan, eti kanı Ali sevgisiyle dolu bir şahsiyet idi.

Bir gün Hz. Ali (a.s) ona şöyle buyurdu: "Benden sonra dar ağacına asılacaksın, kılıçla vücudunu yaralayacaklar, üçüncü gün sakalın, ağız ve burnunun kanıyla kırmızıya boyanacaktır. Seni Amr bin Harisin evinin yanında dokuz kişi ile birlikte asacaklar. Senin asılacağın ağaç hepsininkinden kısa olacak. Hadi gel dalına asılacağın o hurma ağacını sana göstereyim." Hz. Ali (a.s) o ağacı Meysem'e gösterir.

İmam şehid olduktan sonra Emeviler halka musallat olurlar. Meysem şehid edileceği yıl Allah'ın evine müşerref olur ve Ümmü Seleme'yle görüşür. Ona Hz. İmam Hüseyin (a.s)'ı sorar. Meysem Hazret'in şehir dışına çıktığını öğrenince: "İmam gelince selamımı kendine ilet ve çok geçmeden onunla öbür dünyada Allah'ın huzurunda buluşacağımızı söyle" der.

Ümmü Seleme, Meysem'in sakalının muattar edilmesi için güzel kokular getirilmesini emreder. Nihayet yakında Peygamber ve Ehl-i Beyt'i uğruna kana boyanacak Meysem Kufe'ye gelir. İbn-i Ziyad'ın askerleri onu yakalayıp, İbn-i Ziyad'ın yanına götürürler. Meysem ile İbn-i Ziyad arasında şu konuşma geçer:

İbn-i Ziyad: "Allah'ın nerededir?"

Meysem: "Zalimlerin pususunda ve sen de onlardan birisisin.

İbn-i Ziyad: "Mevlan Ali benim sana yapacaklarımla ilgili ne demişti?"

Meysem: "Asılacağımı ve asıldığım ağacın kısa olacağını haber vermiştir."

İbn-i Ziyad: "Ben mevlan ile muhalefet olsun diye seni başka şekilde öldüreceğim."

Meysem: "Nasıl bunu yapabilirsin? Halbuki mevlam Peygamber'den, o da Allah tarafından vermiş bu haberi, Allah ile muhalefet edebilir misin? Ben şehadet yerimi daha iyi biliyorum ve ağzına dizgin vurulacak ilk Müslüman benim."

Bunun üzerine, İbn-i Ziyad çok öfkelenir ve "Şimdilik onu zindana götürün" der.

Meysem zindanda, Muhtar Sakafi'nin kurtulacağı müjdesini ona verip: "Sen Hz. İmam Hüseyin'in intikamı uğrunda İbn-i Ziyad'ı öldüreceksin" der. (Meysem'in bu haberi onun bildirdiği gibi gerçekleşmiştir.)

Nihayet Meysem'i zindandan çıkarıp, Amr bin Haris'in evinin yanındaki "önceden tanıttığı" ağaca asarlar. Halk etrafına toplanır. O asıldığı halde fırsatı münasip bilip mevlası Ali (a.s)'ın faziletlerini anlatmaya başlar.

İbn-i Ziyad'a Meysem'in, onu rezil ettiğini söylenir. O da Meysem'i susturmak için ağzına dizgin takmalarını emreder. Böylece, Hz. Ali (a.s)'ın haber verdiği gibi o Ehl-i Beyt aşığı şehadete erişir. Allah'ın selamı ona olsun." (185)

Netice olarak inanıyoruz ki, on iki imam bir şeyi bilmeyi irade ettikleri zaman, ilahi talim, ilham ve teyit yoluyla biliyorlardı ve gayb alemiyle olan irtibat Masum İmam vasıtasıyla devam edecektir.

Sadr-ül Müteallihin (Molla Sadra) "Gaybın Kilitleri" adlı kitabında şöyle yazıyor: "Gerçekte vahiy, yani meleğin görevi gereği hükümleri peygambere getirmek kastiyle inmesi kesilmiştir. Ama ilham ve işrak kapısı asla kapanmamıştır ve kapanmayacaktır. Bu kapının kapanması mümkün değildir."

Ayrıca Masum İmamlar'ın vazife alanları toplumun zahir ve batınına dönük olduğundan, bir takım sırlara, hassa ve hayatî meselelere diğerleriyle mukayese olunmayacak derecede, alim ve arif olmaları, akıl ve mantık yoluyla ispat olunan konulardandır.

İmamın Masum Olması

İmamlarımızın önemli sıfatlarından birisi de, peygamberlerde olduğu gibi ismet sıfatıdır.

Masum sözlükte korunmuş ve muhafaza edilmiş anlamındadır. Istılahta ise masum, ilahi teyitle hata, yanlışlık ve günahtan korunan bir kimseye denir. Masum, basiret

gözü açık olan, yaratılış dünyasının hakikatlerini görebilen, gayb alemiyle irtibatlı olan, ilahi teyitlerle günah ve Allah'a muhalefetten kaçınan kimsedir.

Biz Ehl-i Beyt dostları, peygamberler gibi, on iki imamın da masum olmaları gerektiği inancındayız.

Elbette nübüvvet bölümünde de işaret ettiğimiz gibi, masumiyetin anlamı, masum olan kişinin Allah'a muhalefet etmeye kadir olmaması ve gayri ihtiyari itaat zorunluluğu değildir. Zira bu bir fazilet ve üstünlük olmadığı gibi, masum olan kişiyi, insanı üstün kılan en önemli özellik olan ihtiyar sıfatından yoksun saymak olur ki bu, çok büyük bir eksikliği Allah'ın hücceti olan peygamber ve imama yakıştırmak olur. Peygamber ve imamın masumiyeti, onların basiret gözlerinin açık olması sayesinde her şeyin hakikatini görmekte ve sahip oldukları ilahi ilim ve teyitte yatmaktadır.

Nübüvvet bölümünde masumiyet konusuna tafsilatlı olarak değindiğimiz için burada kısaca üzerinde duracağız.

İmamların da peygamberler gibi masum oldukları ilgili kitaplarda geniş olarak ele alınmış ve bir çok akli ve nakli deliller zikredilmiştir. Bizim maksadımız ihtisar olduğundan bütün bu delillere değinmemiz mümkün değildir. Ancak özet olarak şu delillere işaret edebiliriz:

a) İmameti zorunlu kılan deliller bölümünde de işaret ettiğimiz üzere, Allah Teala Hz. İbrahim'e imamet makamını verdiğinde, Hz. İbrahim'in bu makamı kendi zürriyeti için de isteyince, Allah Teala bu makamın kendi ahdi olduğunu buyurmuş ve zalim olanlara ulaşamayacağını bildirmiştir. Bu ayet-i kerimeden imamet makamına gelen kişinin zalim olmaması, yani masum olması gerektiği anlaşılmaktadır. Zira zulüm Kur'an-ı Kerim'de üç yerde kullanılmıştır.

1- Allah'a şirk koşmak zulüm sayılmıştır. "...Şüphesiz şirk çok büyük bir zulümdür..." (186)

2- Kullara zulmetmek, "Asıl kınama yolu, insanlara zulmeden ve yeryüzünde haksız yere azgınlık yapanlara karşı vardır..." (187)

3- İnsanın kendi hakkında zulmetmesi, "...Onlardan (insanlardan) kimi kendi nefsine zulmeder..." (188)

Zulmün sözlük anlamı, haddi aşmak ve bir şeyi layık olmadığı yer ve konuma getirmektir. (189)

Dolayısıyla ister kasti, ister sehvi olsun her türlü hata, günah ve haddi aşmayı kapsamı altına alır. Sehvi olan hata ve günahlara cezai müeyyidelerin verilmemesi, makam itibariyle zalim olmamanın şart olduğu hususlarda, sehvi hatalar açısından

bile zalim olmamalarının şart koşulmasına bir halel getirmez. O halde imam olacak kimsenin sehvi hata ve günahlardan bile masum olması gerektiği bu ayet-i kerimeden anlaşılmaktadır.

b) Hz. Ali (a.s)'ın imametinin ispatı bölümünde de gördüğümüz üzere, Allah Teala Ulü'l Emr olarak isimlendirdiği kimselere de, Allah Teala ve Resulü gibi mutlak itaati farz kılınmıştır. (190)

Ulü'l Emirlerin de Hz. Resulullah (s.a.a)'in hadisleriyle Hz. Ali ve on bir evladı olduğu açıklandığına göre, on iki imamın masum oldukları ortaya çıkıyor. Zira, Allah Teala'nın masum olmayan kimselere mutlak itaati farz kıldığını düşünmek mümkün değildir. Çünkü böyle bir şey Allah'ın hikmet ve şefkatiyle bağdaşmamakla birlikte, kendi ve Resulü'ne farz kıldığı mutlak itaat emriyle de çelişmektir. Allah Teala çelişkiye emretmekten ve sonsuz hikmet ve şefkatine aykırı davranmaktan münezzehtir. O halde, bu ayet de imamların masum olduklarını ispatlamaktadır.

c) Allah Teala şöyle buyuruyor: "Gerçekten Allah her çeşit pislik ve noksanlığı siz Ehl-i Beyt'ten gidermeyi ve sizi tertemiz kılmayı irade buyurmuştur."(191)

Ehl-i Beyt ve Ehl-i Sünnet tarafından nakledilen çok sayıda hadisler, zikredilen ayetin Peygamber-i Ekrem, Ali, Fatime, Hasan ve Hüseyin (Allah'ın selamı onlara olsun) hakkında nazil olduğunu beyan etmektedir.

Ömer bin Ebu Selme şöyle rivayet ediyor: "Zikredilen ayet Ümmü Seleme'nin evinde nazil oldu. Sonra Hz. Resul (s.a.a) Ali, Fatime, Hasan ve Hüseyin'i yanına çağırdı ve mübarek abasını onların üzerine atarak şöyle buyurdu: "Allah'ım! Bunlar benim Ehl-i Beyt'imdir. Her çeşit pislik ve noksanlığı onlardan gider ve onları tertemiz kıl." Ümmü Seleme: "Ey Resulullah! Ben de onlardan mıyım?" deyince de, Hazret: "Hayır, ama sen hayır üzeresin" buyurdu. (192)

Tathir ayeti nazil olduktan sonra, Hz. Resul, altı aya kadar, bazı rivayetlere göre de sekiz aya kadar, sabah vakitleri, sabah namazına gittiğinde Hz. Fatime'nin evinin önünden geçer, mezkur ayeti okur, Ehl-i Beyt'ini tanıtır, onlar için dua ederdi.(193)

Tathir ayeti olarak bilinen bu ayet-i kerime açık bir şekilde Ehl-i Beyt'in masumiyetini (günah ve hatadan uzak olmalarını) ifade etmektedir.

Şöyle ki; ayette geçen rics (pislik-kir) kelimesinden maksat zahiri, pislik değildir. Çünkü herkesin pislik ve necasetten kaçınması gerekmektedir. Üstelik eğer maksat zahiri necaset olsaydı, artık o kadar teşrifat, tanıtmak ve Peygamber'in duasına da gerek duyulmazdı. Ümmü Seleme o ayetin kapsamında olmayı arzu edince de, hayır cevabıyla karşılaşmazdı. Demek ki ayetin maksadı zahiri necaset ve pislik değildir, maksat batini pislik, yani alemlerin Rabbine karşı günah ve isyanda bulunmaktır.

Dolayısıyla ayetin manası şöyle olur: "Allah siz Ehl-i Beyt'ten her türlü günah ve isyanı gidermeyi ve sizi tertemiz kılmayı irade buyurmuştur. Bu iradeden maksat, tekvini irade olmalıdır. Zira, teşrii iradeyle Allah herkesin pak olmasını irade etmektedir. Bu ayette Ehl-i Beyt özel olarak ele alındığına ve Ümmü Seleme'nin onun kapsamı dışında bırakıldığına göre, bu teşrii irade değil, tekvini iradedir. Allah Teala'nın tekvini iradesinin gerçekleşmemesinin mümkün olmadığı da nazara alınınca, Ehl-i Beyt'in masumiyetinin Allah'ın tekvini iradesi gereğince muhakkak olduğu ortaya çıkıyor.

İşte bunun içindir ki, Hz. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Ben ve Ehl-i Beyt'im günah ve isyandan masumuz."(194)

İbn-i Abbas şöyle rivayet ediyor: Resulullah'tan duydum şöyle buyuruyordu: " Ben, Ali, Hasan, Hüseyin ve Hüseyin'in soyundan gelecek olan dokuz imam tertemiz ve masumuz." (195)

Hz. Ali (a.s) şöyle buyuruyor: "Allah Teala Peygamberi'ne itaati vacip kılmıştır. Çünkü o masumdur ve hiçbir zaman halkı Allah'a isyana götüren yöne yöneltmez. Emir sahipleri olan imamlar da öyledir. Onlara itaat Allah ve Resul'ü tarafından vacip kılınmıştır. Onlardan başka kimseye itaat kayıtsız ve şartsız vacip değildir." (196)

d) Ehl-i Beyt İmamları'nın masumiyetini ispatlayan diğer bir delil de, önceki bahislerimizde işaret ettiğimiz, Sakaleyn hadisi olarak meşhur olan Hz. Resulullah'ın Ehl-i Beyti'nin kıyamet gününe kadar Kur'an'dan ayrılmayacağını belirttiği ve benzeri hadislerdir.

Açıktır ki, Cenab-ı Hakk'ın ilminin tecellisi olan Kur'an masumdur. Ona ne önünden ne de arkasından batıl gelemez. Bunu bizzat Allah Teala Kur'an'da beyan buyurmuştur. (197) O halde kıyamet gününe kadar asla Kur'an'dan ayrılmayacak olan Hz. Ali ve Ehl-i Beyt İmamları'nın da masum olduğu ortaya çıkıyor. Zira aksi taktirde bilerek veya bilmeyerek onların Kur'an'dan ayrılmaları söz konusu olabilir. Oysa Hz. Resulullah'ın bu sahih hadisi böyle bir şeyin olmayacağını garantilemiştir.

e) İmamın uhdesine aldığı vazifesi onun masum olmasını zorunlu kılmaktadır. Nitekim resulün uhdesine aldığı vazife onun masum olmasını gerektiriyordur. Geçen bahislerimizden anlaşıldı ki, imam peygamberden sonra İslam toplumunun hidayet, terbiye ve idaresi yanı sıra, Allah'ın dininin koruyucuları ve müfessirleridir. Böyle ağır bir mükellefiyet altında olan kişinin masum olması aklen gereklidir. Zira aksi taktirde bu önemli görevini yerine getiremeyeceği açıktır. O halde imamlar masum olmalıdır.

Büyük Ehl-i Beyt alimi Seyyid Mürtaza şöyle diyor: "İster hata ve isyan kasten olsun, ister sehven olsun, hata ve isyan etme ihtimali olan bir kişinin sözlerinin bir

imamdan beklenen etkide olmayacağı açıktır. Zira terbiye üzerinde her iki çeşit hata ve isyanın etkisinin olumsuz yönde olduğu açıktır."

Durum böyle olunca, Allah Teala'nın hikmet ve şefkati, insanların talim, terbiye ve hidayetiyle görevli kıldığı kimsenin önünden her türlü engeli götürmesini icap etmektedir. O halde insanların hidayet, talim ve terbiyesiyle görevli kılınan imamların masum olması gerekir.

Allah Teala bizleri dünyada o mukaddes önderlerin izinden, ahirette de refakatlerinden a yırmasın.

Dipnotlar

---

(160)- Sahih-i Buhari hadis no: 6682, Sahih-i Müslim hadis no: 3393, 3394, 3395, 3396, 3397, 3398, Sünen-i Tirmizi hadis no: 2149, Sünen-i Ebu Davut hadis no: 3731, 3732, Müsned-i Ahmet hadis no: 19875, 19901, 19920, 19963, 20017, 20019, 20032, 20125

(161)- Musned-i Ahmed c.1 s. 398 hadis no: 3593, 3665

(162)- Kenz-ül Ümmal c. 13 s. 27

(163)- Aynı kaynak

(164)- Aynı kaynak

(165)- Yenabi-ül Meveddet s. 441

(166)- Bihar-ül Envar c. 6 s. 16

(167)- Tehzib-üt Tehzib İbn-i Hacer'in c. 7 s. 324, Tarih-üt Taberi c. 10 s. 85, Tarih-ül Hatib c. 12 s. 181, Künuz-ül Hakaik s. 10 Menavi'nin, Şerh-i Nehc-ül Belağa İbn-i Ebu-l Hadid'in c. 1 s. 348, Tarih-ül Kebir Belazuri'nin ve ayrıca bkz. El-Ğadir c. 10 s. 142

(168)- Tarih-i Taberi c. 10 s. 60

(169)- Bkz. El-Bidaye ven Nihaye İbn-i Esir'in c. 8 s. 142, Tezkiret-ül Havvas s. 235, Tarih-i Taberi c. 10 s. 60, 63. yıl olayları

(170)- İbrahim: 15

(171)- Müruc-üz Zeheb c. 3 s. 216

(172)- İbn-i Arabi'nin Sahih-i Tirmizi'ye yazmış olduğu şerhi c. 9 s. 69 ve 88

(173)- Tarih-ül Hülefa s. 12

(174)- Feth-ül Bari c. 16 s. 321

(175)- Yenabi-ül Meveddet s. 447

(176)- Nehc-ül Belağa: 242. hutbe

(177)-Yunus: 35

(178)- Bihar-ül Envar c.25 s.140

(179)- Bihar-ül Envar c.25 s.116

(180)- Yunus: 20

(181)- Bihar-ül Envar c.26 s.138

(182)- Usul-u Kafi c.1 s. 258

(183)- Nehc-ül Belağa Hutbe: 128

(184)- Bihar-ül Envar c. 40 s.130

(185)- İrşad-ı Mufid, s.152-154

(186)- Lokman: 13

(187)- Şûrâ: 42

(188)- Fâtır: 42

(189)- Lisan-ül Arap c. 12 s. 373

(190)- Nisa: 59

(191)- Ahzab: 33

(192)- Yenabi-ül Meveddet s.125

(193)- Ed-Dürr-ül Mensur, c.5 s.199

(194)- Dürr-ül Mensur c.5 s.199

(195)- Yenabi-ül Meveddet, s.445

(196)- Bahr-ül Menakıb, s.100

(197)- Fussilet: 42